

శ్రీరస్తు.

శ్రీ శంకర సద్గురు భోగ్య నమః -

శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యవరైశ్శ్రీ గ్రీమచ్చిద్విలాసయతీందై గ్రీస్వర్వజ్ఞశిరోమణిభిః

కలావస్తిన్నిఖిలజనిమతాంసంసారపంకనిమగ్నానామాస్తికజనానాంసిశ్యే గ్రీయసావాప్తయేప్రణీతస్య
నిఖిలానర్థనివృత్తిపూర్వకపరమానందావిర్భావలక్షణపరమపురుషార్థానన్యసాధనాదైవతజ్ఞానవిజయపర్యవసన్నస్య

శ్రీ శంకర విజయ విలాసస్య

ముద్రణేనసకలజగదుపకారద్వారాస్వస్యాత్రికపారత్రికశ్రేయస్సిద్ధిర్భవత్వితిదృఢంమన్వాసేన

శ్రీగురుచరణారుణాణోజనిరంతరసేవాసముపజాతనిఖిలవైదిక

గ్రంథశోధనముద్రణకౌశిలీభాసురేణ

వావిల్లరామస్వామిశాస్త్రిణా

ఆదిసరస్వతీనిలయాభిధానాయాంనిజముద్రాక్షరశాలాయాంముద్రితశ్రీశంకరవిజయవిలాసః

వైదికానామపకారాయభువివిరంజీయాత్ -

యువనామసంవత్సరభాద్రపదశుద్ధపంచమీస్థిరవాసరః -

౧౮౭౫ సంవత్సరము -

శుక్లపక్షమిది.

శ్రీశంకరవిజయవిలాసస్థముఖ్యవిషయానుక్రమణికా-

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

	ప్రథమాధ్యాయే -	
౧	ఉపోద్ఘాత ప్రకరణమ్-	౧
౨	ఏతద్గ్రంథకథాసంగ్రహః-	౨
	—* ద్వితీయాధ్యాయే —	
౪	నారదస్యజగత్ప్రయయాత్రాభివర్ణనమ్-	౩
౫	కేరళదేశవర్ణనమ్-	౪
౬	శివగురునారదయోస్సంభాషణాదికథనమ్-	౫
	నారదస్యసత్యలోకగమనమ్-	౬
౭	బ్రహ్మణం ప్రతినారదోక్తకలిసామర్థ్యసంజా తభూలోకస్థితజనవర్ణనంకరాదికథనమ్-	౭
	భూలోకవృత్తాంతం నివేదయితుంనారదముని నాసాకంగం తుముత్సుకస్య చతుర్ముఖస్య కై లాసగమనవర్ణనమ్-	౮

	—* తృతీయాధ్యాయే - *	
౯	కైలాసాచలవర్ణనమ్-	౯
౯	చతుర్ముఖకృతపరమేశ్వరస్తుతిః-	౧౦
౧౦	చతుర్ముఖస్యపరమేశ్వరసాక్షాత్కారః-	౧౧
	—* చతుర్థాధ్యాయే - *	
౧౧	పరమేశ్వరసన్నిధౌచతుర్ముఖస్య నారదప్రో క్తభూలోకవృత్తాంతవిజ్ఞాపనమ్-	౧౨
౧౨	చతుర్ముఖస్తోత్రేణ సత్తుష్టశ్చ పరమేశ్వర శ్శంకరాచార్య రూపేణ భూమావ వతీర్యదా ర్శతఖండనం శుద్ధాద్వైతబ్రహ్మవిద్యాస్థాపనం చకరిష్యామీత్యనుగృహీతవానిత్యాదికథనమ్-	౧౩

శ్రీ శంకరవిజయవిలాసస్థముఖ్యవిషయానుక్రమణికా-

౪

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

—* పంచమాధ్యాయే - *—

- ౧౪ తపస్యతో రా ర్యాంబా శివగుర్వో స్సవ్షే వృ
సాచలేశ సందశానవరప్రదానాదికథనమ్- ౧౪
- ౧౫ శ్రీమచ్ఛంకరభగవత్పాద పూజ్యానామవతా
రవణానాదికథనమ్- ౧౫

—* షష్ఠాధ్యాయే - *—

- ౧౬ శ్రీమచ్ఛంకరసద్గురోర్బాల్యలీలాదివర్ణనమ్-౧౬
- ౧౭ శంకరదేశికస్యచౌలోత్సవాదికథనమ్- ౧౭

—* సప్తమాధ్యాయే - *—

- ౨౦ శ్రీమచ్ఛంకరదేశికస్యఉపనయనాదికథనమ్- ౨౦
- ౨౧ శ్రీగురోర్వేదవేదాంతాదిసకలశాస్త్రాధ్యయ
నవర్ణనమ్- ౨౧
- ౨౨ శ్రీమచ్ఛంకరగురోర్వివాహప్రశంసాదికథనం -
శివగురోశ్శివలోకప్రాప్తికథనమ్- ౨౨
- చూణీనద్యాంస్నానకాలే శంకరగురోర్మూ
కరగ్రహణతచ్ఛాపకారణాదికథనమ్- ౨౨

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

—* అష్టమాధ్యాయే - *—

- ౨౩ మాతురాజ్ఞాం ప్రాప్తవశ శ్శంకర గురోస్తురీ
యాశ్రమకథనమ్- ౨౩
- చతుముఖశాపవశాత్ ప్రాప్తమకరశరీరస్య
పుష్పరథాఖ్యగంధర్వస్య జన్మాంతర వృత్తాంత
కథనమ్- ౨౪
- శ్రీమచ్ఛంకరదేశికస్యబదరీక్షేత్రగమనం- ౨౫

౨౫ —* నవమాధ్యాయే - *—

- శ్రీమద్గోవిందభగవత్పుజ్యపాద సందశానా
దికథనం- ౨౬
- శ్రీశంకరగురోః క్రమసన్నాప్తసాశ్రమగీర్వాణా
మహావాక్యోపదేశాదికథనమ్- ౨౭
- ౨౮ శ్రీగోవిందభగవత్పాదకృతతురీయాశ్రమ ధ
ర్మోపదేశకథనం- ౨౮
- గురుపరంపరాదికథనం- ౨౯

శ్రీశంకరవిజయవిలాసస్థమఃఖ్యవిషయానుక్రమణికా.

౫

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

౨౭ శ్రీశంకరగురోఃప్రస్థానత్రయభాష్యాదిగ్రంథక
రణాయగోవిందభగవత్పాదకృతాభ్యనుజ్ఞా- ౩౭
శ్రీచంద్రమాళేశ్వరరత్నగర్భగణపత్యోరాగ
మనప్రకారః- ౩౮

౨౮ శ్రీమచ్చంకరదేశికకృతప్రస్థానత్రయభాష్యా
దిగ్రంథజాతవర్ణనం- ౩౯

౨౯ శ్రీపద్మపాదార్యస్యసన్న్యాసాశ్రమప్రదానం- ౩౩

౩౦ ఆసన్నమరణయామాత్రాసంస్తారిత శ్రీశంకర
గురుకృతతత్సన్నిధానాగమనచూడీనద్యాన
యనశైవష్ణవభుజంగవృత్తకెరళదేశస్థయతి
దూషకజనశాపప్రదానప్రయాగక్షేత్రగమ
నాదివర్ణనం- ౩౪

—* ఏకాదశాధ్యాయే- *

౩౧ ప్రయాగక్షేత్రవాసిన శ్రీశంకరగురోస్సన్ని
ధింప్రతిభాష్యాధ్యయనెచ్చయానానాదేశాగత
శిష్యాణామభివర్ణనం- ౩౫

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

౩౨ నూస్తామలకార్యస్యసన్న్యాసాశ్రమప్రదానం- ౩౬
సశిష్యస్య శ్రీశంకరస్య వారాణసీక్షేత్రయా
త్రావర్ణనం- ౩౭

—* ద్వాదశాధ్యాయే- *

౩౪ శ్రీగురోశ్చరణకమలసన్నిధౌకాశీరాజాదీనమర్చి
తరత్నకిరీటాంధోళనభ్రతచామరాదికథనం- ౩౮

౩౫ ఆచార్యాణాంవిశ్వేశ్వరప్రత్యక్షికథనమ్ ౩౯

—* త్రయోదశాధ్యాయే- *

౩౬ తోటకాచార్యాగమనప్రకారః- ౪౦

౩౭ మణికణికాయాంవిరాజమానస్యశ్రీగురోస్స
కాశంప్రతివ్యాసాగమనప్రకారః- ౪౧

౩౮ శ్రీవ్యాసభాష్యకారయోగ్యివాదః- ౪౨

—* చతుర్దశాధ్యాయే- *

౪౦ ఆచార్యకృతభాష్యదర్శనసంతుష్టస్యశ్రీవ్యాసమ
హర్షేః ప్రార్థనయాసమాగతపితామహఃదత్త్య
మదాచార్యాయః ప్రపంచాభివర్ణనం- ౪౩

శ్రీశంకరవిజయవిలాసస్థముఖ్యవిషయానుక్రమణికా.

౬

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

- * పంచదశాధ్యాయే- *—
- ౪౩ శైవపాపమండమతఖండనమ్- ౪౪
- * షోడశాధ్యాయే- *—
- ౪౫ రుద్ధాభిధనగరస్థితభట్టాచార్య సందేశానాది కథనం- ౪౫
- * సప్తదశాధ్యాయే- *—
- ౪౬ శ్రీగురోమండనమిశ్రజయేచ్ఛయా కాశ్మీర దేశగమనవర్ణనం- ౪౬
- ౪౭ మండనమిశ్రపురవర్ణనాదికథనం- ౪౭
- ౪౮ శ్రీమచ్ఛంకరసద్గురుమండనార్యయోర్వివాదః ౪౮
- * అష్టదశాధ్యాయే- *—
- ౫౦ శ్రీశంకరమండనమిశ్రయోఃప్రసంగప్రపంచః ౫౦
- ౫౧ సురేశ్వరాచార్యసన్న్యాసాశ్రమ ప్రదాన కథనం- ౫౧
- * ఏకోనవింశాధ్యాయే *—
- ౫౩ దేశికేంద్రసరసవాణ్యోర్వివాదారంభః- ౫౩

- ౫౪ శ్రీగురోఃపరకాయప్రవేశకథనం- ౫౪
- * వింశాధ్యాయే- *—
- ౫౬ శంకరసద్గురోఃపునస్స్వకాయప్రవేశకథనం. ౫౬
- ౫౮ సరస్వతీజయః- ౫౮
- * ఏకవింశాధ్యాయే- *—
- ౫౯ తుంగభద్రానదీమహిమానువర్ణనం- ౫౯
- ౬౩ మాధ్యాహ్నికకాలే తుంగానద్యాం స్నాతుంస మాగతస్య శ్రీశంకరస్య ప్రసూత్యున్మథం శాలూరీంపాంశీంభుజంగీం పశ్యతౌవాదైవీవసతే స్సదృశం క్షేత్రమిదమితి చ్ఛావిశేషస్సమజనీత్యాదికథనం- ౬౩
- * ద్వావింశాధ్యాయే- *—
- ౬౪ తుంగానదీతీర్థస్థితాశ్రమాణాం మహిమానువర్ణనం
- * త్రయోవింశాధ్యాయే- *—
- ౬౮ విభాండకమహాక్షేత్రత్వత్రస్య ఋష్యశృంగస్యచవృత్తాంతకథనం- ౬౮

శ్రీశంకరవిజయవిలాసస్థముఖ్యవిషయానుక్రమణికా-

2

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

—* చతుర్వింశాధ్యాయే- *

- 22 శ్రీశృంగేర్యాంశ్రీశారదాసంస్థాపనఘట్టః- ౫౯
- 23 శృంగేర్యాంశ్రీమరనిమాణసురేశ్వరాచార్య
నామకశిష్యస్థాపనాదికథనం- ౬౦
సురేశ్వరాచార్యప్రతిశ్రీమదాచార్యాణామ
నుశాసనమ్- ౬౧

—* పంచవింశాధ్యాయే- *

- 2౪ శ్రీమద్దేశికేశ్వరస్యకాంచీపురగమనం- ౬౨
- 2౬ కాంచీదేశపరిపాలినారాజసేనమహీపాలేనగోపు
రాట్టాలకాదీసంయుక్తదేవాలయత్రయనిర్మా
ణంపురనిమాణాది కంచ శ్రీశంకరస్సవ్య
క్కారయామాసెత్యాదికథనమ్- ౬౩
శ్రీచక్రనిమాణం- ౬౪
- 2౭ సర్వజ్ఞపీఠాధిరహాణసమయాగతతామ్రపర్ణి
తీరవాసభేదవాదరతానామతనిరాకరణం- ౬౫

—* షడ్వింశాధ్యాయే- *

- 2౮ వేంకటాచలయంత్రాదినాణానమ్- ౬౬
- తత్రత్యవైఖానసాగమాచారాణామతనిబ
హాణం- ౬౭
- చిదంబరక్షేత్రగమనం- ౬౮
- 2౯ సౌరమతఖండనం- ౬౯
- ౩౦ మధ్యాహ్నక్షేత్రగమనం- ౭౦

—* సప్తవింశాధ్యాయే- *

- శ్రీమదాచార్యాణాంరామేశ్వరక్షేత్రగమనం- ౭౧
- తత్రత్యానాంకాపాలికానామతఖండనం- ౭౨

—* అష్టావింశాధ్యాయే- *

- ౩౩ వక్రతుండపురగమనం- ౭౩
- తత్రత్యానాంగాణాపతానామతఖండనం- ౭౪
- ౩౪ ఆధమధురానగరీప్రవేశకథనం- ౭౫
- అనంతశయనక్షేత్రగమనంచ- ౭౬
- ౩౫ వైష్ణవపావండమతనిరాకరణం- ౭౭

శ్రీ శంకరవిజయవిలాసస్థముఖ్యవిషయానుక్రమణికా-

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

పుటసంఖ్యా-

విషయసంఖ్యా-

—* ఏకోన త్రింశాధ్యాయే- *—

సుబ్రహ్మణ్యక్షేత్రగమనం- ౭౮

తత్ప్రత్యానాంసోగతానాంమతఖండనం- ౭౯

౯౦ గోకణాక్షేత్రగమనం- ౮౦

—* త్రింశాధ్యాయే- *—

౯౧ జగన్నాథక్షేత్రగమనం- ౮౧

తత్రభోగవర్ధన నామక మతనిమాణాశిష్య

స్థాపనాచికం- ౮౨

తతఉజ్జయినీక్షేత్రగమనం- ౮౩

శాక్తమతఖండనం- ౮౪

—* ఏకత్రింశాధ్యాయే- *—

౯౩ ద్వారకాక్షేత్రగమనం- ౮౫

౯౪ తత్రమతనిమాణాశిష్యస్థాపనాచికధనం- ౮౬

మల్లాపస్తాపనం- ౮౭

౯౫ బదరీక్షేత్రగమనమ్- ౮౮

తత్రమతనిమాణాశిష్యస్థాపన ఉష్ణాదక సరో

నిమాణాచికధనం- ౮౯

దత్తాత్రేయశ్రీ శంకరగురోస్సంభాషణాచికధ

నమ్- ౯౦

౯౬ శ్రీశంకరసద్గురోః కైలాసగమనానువణానం ౯౧

—* ద్వాత్రింశాధ్యాయే- *—

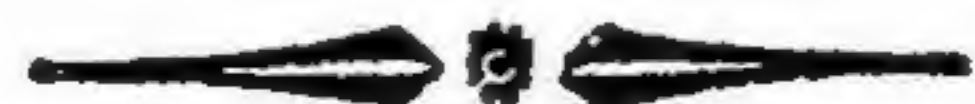
౯౭ ఏతద్ద్రంధపఠనశ్రవణలేఖనాదీనాంఫలనిరూప

ణమ్- ౯౮

ఇతిప్రధానవిషయానుక్రమణికాయథావతి

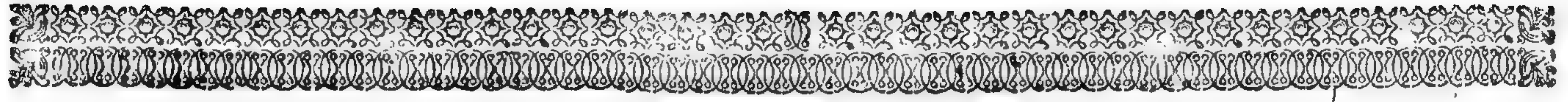
భేదశిలా ఇతోప్యధికవి శేషాన్విప

శిచ్ఛతోవిదాంకున్వంతు-

శంకరవిజయవిలాసే :

కరాచార్యసంజ్ఞయా విద్విలాసయతి శ్రీష్ఠశిష్యహృన్మోహభాస్కర కథయాద్యకలావాసస్తవమిందురికభూతలే || ౧౧ || అంతే
 హాసిపియోయస్తాచ్చిగురావతిభక్తిమాన్ || ౧౨ || శ్రీచిద్విలాసః || సాధువృష్టంత్యయాపాజ్ఞగురుభక్తికృతాదర | సహసా
 స్యాపితద్వక్తుంలిఖితుం వాదివాకరః || ౧౩ || నశక్నోతికిమేకాస్యోబ్రూయాంవిస్తరతః కథం | పశ్వేనానాతప్తస్త్రియద్జ్ఞాతం
 మద్గురోముఖభాత్ || ౧౪ || తతైపియాయశిష్యాయవత్స్యోమిశ్యణుసాదరం | భగవత్పూజ్యపాదానామావిర్భావం సతాం
 హితం || ౧౫ || కృతోపసీతేః పంచాద్రైసర్వవిద్యాసమాగమం | మకరగ్రహకాలీనసన్నాసాశ్రమసంభవం || ౧౬ || బదర్యాగ
 మనంపశ్చాద్గోవిందభగవద్గురోః | కృమసన్యాసలాభంచవ్యాససూతాగ్ధనిణాయం || ౧౭ || స్వీయంభాష్యంబోధయితుంస
 చ్చిష్యాణాంపరిగ్రహం | స్నాతుంస్వర్గతటిన్యాశ్చపాపహారిణివారిణి || ౧౮ || శిష్యేస్సమోవగమనంస్వీయభాష్యాథచింత
 తేః | పుణ్యశ్రీద్యాంత్రివేద్యాంచభూయస్సత్వానివేశనం || ౧౯ || పూజయిత్వాచవిశ్వేశంపశుపాశవిమోచకం | పారా
 శర్యేణసల్లాపంసమోవాంభోజజన్తవా || ౨౦ || ప్రచారణాయభాష్యస్ససర్వత్రజగతీతలే | తదథాశ్రుతితుష్టాభ్యాంతాభ్యా
 మాయుర్వివధానం || ౨౧ || రుద్ధాభిధనగర్యాంచభట్టాచార్యస్యదగ్ధనం | కాశ్చీరదేశేమచ్ఛిష్యావేదవేదాంగపాగః || ౨౨ ||
 శ్రీమాన్మండనమిశ్రాగ్యోవిద్యతేయతిపుంగవ | యద్విధికాగృహద్వారకూజతీగ్రవజ్జైరపి || ౨౩ || వాఙ్ముఖంసంముఖీనై
 రైః క్రియతేశాశ్రుతంతతేః | యదంగనాభవత్సత్త్వార్థిరాండేవీపురాకిల || ౨౪ || దుర్వాసోమునినాశస్తాకించిత్కారణవైభ
 వాత్ | వివాద్యతేనశాస్త్రేషుయదిశక్నోషితంజయ || ౨౫ || ఇత్థంనిశమ్యతద్వృత్తంభట్టాచార్యవివశ్చిత్తః | శిష్యైస్సాకంతత్రగ
 త్వాజిత్యామండనమిశ్రకం || ౨౬ || తద్ధమేదారాన్నిజేతుంకాయాంతరనివేశనం | కలాశాశ్రుపరిజ్ఞానంస్వశిష్యవరిబోధ
 నాత్ || ౨౭ || కోటరస్థాపితందేహంగత్వాదృష్ట్యాసదేశికః | చితావారోపితదేహేప్రవిశ్యవరితాపి || ౨౮ || సాక్షాత్కృతిం
 నృసింహస్యస్తోత్రేణానేనతుష్యతః | తతోవాణీంవినిజిత్యతయాసాకంజగద్గురోః || ౨౯ || శ్రీమచ్ఛృంగప్రరాభ్యణగమనం
 శిష్యసంయుతం | విభాండకమునేర్యత్రభాసతేదివ్యమాశ్రమం || ౩౦ || తుంగభద్రాతరంగాఘవారితాశేషకల్పవం ! మలహ

శ్రీ రస్తు -

శ్రీగురుభ్యానమః-

శ్రీశంకరవిజయవిలాసే-ప్రథమాధ్యాయ ప్రారంభః-

అస్తుస్వస్తికృతేవస్తునిస్తులానందనిభారం | వస్తువాశాంకరన్నస్తాదీప్సి తాథానమృద్ధమౌ || ౧ || కీరంవాచయితుంకిలేవదధతి
హస్తాంబుజేపుస్తకంవిజ్ఞానామమృతంప్రదాతుమివతన్నిత్యంకరేదిభ్రీతి | అతుస్రగ్వలయంకరేణగణనాంకతుకంచదాతుం
వరాకసాస్తాదస్తసమస్తదోషనిచయావాగీశ్వరీశ్రేయసే || ౨ || అదభ్రశారదాభ్యాభాంశారదాందధతీంభజే | కాయకాం
తిజితాంపాశౌకలామివవిధోస్సుధాం || ౩ || భాస్వానివతమోవృత్తింయన్నతిర్విష్ణుసంతతిం | నివతకాయతతంనిత్యంవందే
స్తంబేరమాననం || ౪ || శ్రీలాఃపంచచవింశతింజగతేయస్సంధాయలోకానవన్ హలాస్యేచముదాచతుర్భిరధికాంపప్తించతాద
ర్మయక | శిష్టానుగ్రహదుష్టనిగ్రహవిధాబుద్ధానిబద్ధాదరఃకల్యాణానికరోతునఃపదనమద్విద్యాధరశ్శంకం || ౫ || విజ్ఞానకండః ||
శ్రీమకగురోదేశికేంద్రపరిజ్ఞాతాఖిలాగమ | బ్రహ్మసూత్రార్థవిజ్ఞానవిచ్ఛిన్నజైవితభావన || శ్రీమద్గురుకృపాప్రాప్తపారం
పర్యక్రమోదధే || శంకరాచార్యచరితంభక్తితఃపర్యతేత్వయా | పవిత్రంతచ్ఛరిత్రంతుశ్రోతుంమేస్తికుతూహలం || ౬ || ఆంతే
వాసినిమయ్యేతదనుకంపాతవాస్తిచేత్ | కలితాపోషశమనంస్త్రిమాత్రేణధీమతాం || ౭ || తత్వజ్ఞానప్రపమితిబహుశఃకథితం
పురా | ఆవిర్భావంసమారభ్యసద్వృత్తాంతమశేషతః || జగతిమవితుంజేతుందుమకతాన్యఖిలాన్యపి | శంభాఃకృతావతార

నికరోనామచేనోయత్రవిరాజతే॥౩౦౪॥చేవ్యాస్సంస్థాపనంతత్రనిగమోక్తవిధానతః । నిర్తాయశ్రీమతఃతత్రవిశాలంసువిని
మలం॥౩౩౪॥చేశికేంద్రస్సురేశాఖ్యంనానావిద్యావిశారదంశిష్యంసంస్థాప్యతత్రైకంకాంచినగరమావిశత్ ॥ ౩౦౪॥
తతఃనిర్తాయనగరీంశ్రీచక్రంస్థాప్యశాస్త్రతఃకామాక్షమపిసంస్థాప్యదుమతానాంనిబహుళం॥౩౩౪॥సర్వజ్ఞపీఠసం
స్థానంవిజిశ్యదైవతవాదినఃతతశ్చిదంబరక్షేత్రగమనంచేశికేశితుః॥౩౪౪॥తత్రాశ్రితానాంవిశ్రాంతాంసారాణాంమత
ఖండనంసేతుస్నానంసముద్దిశ్యశిష్యేస్సహగతింగురోః॥౩౪౪॥తత్రైవభైరవీయాదౌఖండనందుమతస్యచతతఃక్రమా
ద్వకృతుండపురీంపాప్యజగద్గురుః॥౩౬౪॥గాణాపతంమతంతత్రఖండయిత్వాసభాముఖే । అనంతశయనంగత్వాఖండయ
దైవజ్ఞవంమతం॥౩౬౪॥అవాపవాసుకీక్షేత్రంకుమారోయత్రవిద్యతే । స్నాత్వాకుమారధారాయాంతరంగిణ్యాంసతాపసః॥
౩౮౪॥సుబ్రహ్మణ్యంసమభ్యర్చ్యసర్వరోగభయావహంతతోమృడపురీంలభ్యాదౌద్ధధ్వాంతనిబహుళం॥౩౯౪॥తతోగోక
ణగమనంద్రుంధుంచేవంమహాబలం । స్నాత్వాగత్వాకరేభూయఃకోటితీర్థానిషేవణం॥౪౦౪॥మహాబలేశమభ్యర్చ్యకాలభ్యా
మజ్జాంమహాబలాత్ । జగన్నాథస్యగమనంపుణ్యక్షేత్రస్యతత్పురం॥౪౦౪॥అంతేవాసినివాసాథంవినిర్తాయాశ్రయంపునః ।
తతఃచాత్రంప్రతిష్ఠాప్యపరిజ్ఞాతాఖిలాగమం॥౪౦౪॥తతశ్చోజ్జయినీంపాప్యనగరీంచేశికేశితుః । శాక్తానామతిద్భస్తానాం
తస్మత్తస్యచఖండనం॥౪౩౪॥ద్వారకాగమనంపశ్చాత్తత్రైకాంమతనిమిత్తం । తతఃశిష్యంప్రతిష్ఠాప్యదేశికేంద్రోముదాన్వి
తః॥౪౪౪॥మాయాపురీంసమాసాద్యషణ్మతస్థాపనంతతః । బహుర్యాగమనంపశ్చాత్తత్రైకాంమతనిమిత్తం॥౪౫౪॥తోటకా
చార్యనామానంశిష్యంసంస్థాప్యయత్నతః । తత్రైవసుచిరంస్థితాద్విత్యత్రైయస్యద్యనం ॥ ౪౬౪॥భాష్యాథబోధశుష్ట
శ్శబ్దవిష్టోస్సాత్మాత్మకతిస్తతః । దత్తాత్రైయగుహాద్వారాతైకలాసగమనంగురోః॥౪౭౪॥ఎతత్సర్వంసమాసేనవత్స్యామిశ్యణు
నిశ్చలః॥౪౮॥విజ్ఞానకండః । ఆహ్నాయోపనిషద్విచారకలనాకూపారనిమిత్తంధనాద్వైతాద్వైతసురామృతేనముదితేహితాస్సు
రామాదినాం । అద్వైతామృతపానతఃప్రతికలంశ్శాశ్వత్తనోన్మాపృతేభూయస్తేప్రణతోస్త్రితత్ప్రకథయశ్చిదిద్విలాసాది

శంకరవిజయవిలాసే .

౩

తః॥౧౬॥చిద్విలాసః॥జాగత్యేవభవత్సతీధ్యే నివహస్తీధేనతీధోజ్వలానోదంతశ్రవణేభవన్తుతిరమణాశ్రీదేశికాధీశి
తుః॥ఎకస్యాపిచతత్తుప్యచ్చతిభవాథన్యోసేపుణ్యఃపీతాభక్త్యాతేహ్యానుయోగతఃప్రముదితోవత్సామిసద్యశ్శృణు॥౫౦॥ *
ఇతిశ్రీమత్పురమహాంసపరివ్రాజకాచార్యవర్య శ్రీచిద్విలాసయతీంద్ర విజ్ఞానకంద తపోధనేంద్రసంవాదే
శంకరవిజయవిలాసే-కథాసంగ్రహానామప్రథమోధ్యాయః- *

శ్రీచిద్విలాసః ॥ కదాచిన్నారదశ్రీమూర్తికాలజ్ఞోవిశాలధీః॥ పీతురాజ్ఞాంపురసగృత్యత్రిమూలాకేషువర్యట॥౧॥
ఇంద్రోపేంద్రధనేంద్రాగ్నిమరుద్వరుణభాస్వతాం॥ గిరీశహరిదీశానాంలాకావశ్యక్రమేణసః॥ ౨॥ రసాతలమవా
పాథభోగిరాజవిరాజితం॥ నారదఃపారదోలోకేభక్తానామఘసంతతేః॥ ౩॥ షడామణీసహస్రోద్యత్కాంతిసంతతసంగతేః॥ ని
వారితాంధతమసంజాగరూకాఖిలేంద్రియం॥ ౪॥ సుధావాపీసహస్రాంతఃప్రపుల్లకనకాంబుజం॥ మందానిలవరిస్తందస్యం
దమానమధూశిభిః॥ ౫॥ రజోభిఃకల్పితావతైశ్శాఖిభిఃపరిశోభితం॥ విచిత్రకుట్టిమాట్టాలనివసత్పన్నగీగణం॥ ౬॥ తత్యని
జ్ఞాననిరతసమస్తభుజగత్రజం॥ షణ్ణరాజస్యభవనంక్రమేణాపసతాపసః॥ ౭॥ పూజితోవందితస్తైనమర్వకసంభాషణంతు
ణం॥ దత్వాతస్యాశిషాభూయోవ్యనుయాంతంనినత్యతం॥ ౮॥ మహీతలంజవేనాగాద్ద్రష్టుంతతత్యదేవతాః॥ షేత్రాణి
చవిచిత్రాణితిథానిశుభదానిచ॥ ౯॥ పశ్యకవిశ్వేశ్వరాదీనిదైవతానిసమంతతః॥ స్నాత్వాసౌపుణ్యతీర్థేషుమర్వకసం
భ్యాదికాఃక్రియాః॥ ౧౦॥ తత్రతత్రచండేశావశ్యన్నేవాగ్రజన్మనః॥ శ్రుతిస్మృతిపథభ్రష్టామిథ్యాచారవరిగ్రహాః॥
౧౧॥ అద్వైతాథావరిజ్ఞానవిమోహితధియోధికం॥ ద్వైతమాగైకనిరతాచక్రశూలాదిచిన్త్రితా॥౧౨॥ సౌరా
శాస్త్రాపాశుపతాగణేశమతగానపివైష్ణవాభైరవీయాంశ్చతత్తద్విస్తసమంచితా॥౧౩॥ దధీచినాగౌతమేనపురా
దహ్మధ్వరగ్రీవాసంశస్తాంస్తాకలియుగజాతానదైవతనిందకా॥౧౪॥ పతతోనరకేలాకానవలూక్యకమేణసః॥ సర్వ

తుభయపుష్పదైవ్యఃపాదమైరువశోభితం॥ ౧౫ ॥ నదీనదతటాభ్యుకాకూజతాగ్రంజమంజలం॥ వర్షంతవిచరచ్ఛారురాజ
 హంసనిరాజితైః॥ ౧౬ ॥ కుముదైఃపుండరీకైశ్చభ్రమచ్ఛ్రమరసంకులైః॥ వాపీకూవతటాకాద్యైఃపరితాపినిషేవితం॥
 ౧౭ ॥ క్రీడచ్ఛక్రోడసందష్టనాళికేరఫలోదకైః॥ నిర్యత్ననిమిత్తాసేకైఃపుల్లపున్నాగకేసరైః॥ ౧౮ ॥ అక్షీణదాడిషూరామ
 కూజతీగ్రకులోత్తమైః॥ రసాలశిఖరాసీనైగాయద్భిఃకోకిలైవ్యతం॥ ౧౯ ॥ ఉత్తాలతాలతరుభిమణ్డితంపరితోభ్యశం॥ మ
 నోభవత్ప్రపాకారిభూరిలావణ్యరంజితైః॥ ౨౦ ॥ విద్వద్భిస్సూలలక్షైశ్చదీరైస్సూరిజనైవ్యతం॥ గీతనాదిత్రలాస్యాదికుశలై
 రంగనాజనైః॥ ౨౧ ॥ రతికాంతితిరస్కారిసౌందర్యైఃపరివేష్టితం॥ స్మృతిమాత్రేణమంతాగ్రాంసద్యస్సిద్ధివదాయకం॥ ౨౨ ॥
 ఇత్యుభిఃక్వచిదాకీర్ణైఃపర్వసంగతమాకీర్ణైః॥ క్వచిద్యైహేయశాలెయైఃక్వచిన్తామ్యైశ్చకోద్యైః॥ ౨౩ ॥ ఆథక్యైరపిచాణ
 క్యైఃతైవైస్సౌమనసైరపి॥ నిరంతరసరత్కులైఃక్షేత్రైశ్చిత్రంసమంతతః॥ ౨౪ ॥ మోహనస్తంభనాద్యానాంవిద్యానా
 మంకురస్థలం॥ శ్రుతిస్తృతితిహాసానాంశాస్త్రోపనిషదామపి॥ ౨౫ ॥ యాథాతథ్యాథకథనపండితైఃమణ్డితంబుధైః॥ దాతా
 భజదభీష్టానాండద్ధతాకల్పమౌదధైః॥ ౨౬ ॥ కతామ్రజగతామేవవినెతాదుష్టసంసదః॥ జేతాదితిజజాలానాంశ్రీమాణహ
 రిహారాత్తజః॥ ౨౭ ॥ శాస్త్రసమస్తవిఘ్నానాంశాస్త్రావిశ్వైకపూజితః॥ యదీయాంశ్రీయమాలాక్యవివంత్యక్వాభువంగతః॥
 ౨౮ ॥ తాదృశంకెరళందేశంద్రష్టుమావసనారదః॥ దృష్ట్వానతావచసుతావతంసమభ్యుద్యాతిభక్తితః॥ ౨౯ ॥ తదనుజ్ఞాంస
 మాసాద్యక్రమేణపరితశ్చ॥ సురాసురైఃకునివరైఃకిన్నరైఃపూజితైఃసురైరపి॥ ౩౦ ॥ పూజితఃప్రత్యహంయత్రరాజతేవ
 షభాచలః॥ వృషాచలేశ్వరోనామదేవస్త్రైలోక్యపూజితః॥ ౩౧ ॥ ఆవిభూయప్రసన్నాత్తావతతేయత్రేభూభృతే॥ చూ
 ణీకతరంగణీపుణ్యావిద్యతేయత్సమంతతః॥ ౩౨ ॥ కాలటీతివ్రతిఖ్యాతంక్రమేణక్షేత్రమావసః॥ తత్రావశ్యన్తునిశ్చేష్టోనార
 దశ్శ్రీవిశారదః॥ ౩౩ ॥ తపస్యంతౌయతౌదాంతౌభూతిరుద్రాక్షధారిణౌ॥ కదాచిద్రచితాహారౌసీరాహారౌకదాచన॥
 ౩౪ ॥ కదాచిచ్ఛఫలాహారౌపదౌహారౌకదాచన॥ కదాచిచ్ఛారుతాహారౌనిరాహారౌకదాచన॥ ౩౫ ॥ స్నాంతౌ

శీతేపిసలిలేహుచాగ్ని పరితాపినా | వృషాచలేశంసతతంధ్యాయంతామానసాంబుజే || ౩౬ || అభ్యుచాయంతానితరాంజా
 యాంసావపినిత్యశః | ద్విజాన్సహస్రంమృషానై స్సంతవ్యశ్రుతిపారగాన్ || ౩౭ || వైశ్వదేవబలంకృత్వాపరిగృహ్యద్విజా
 శిషః | తదనుజ్ఞాబలేనేషదక్షంతాతాఫలాదికం || ౩౮ || తత్రతౌదంపతీదృష్టావప్రిచ్ఛాంతమేతయోః | శతఃప్రోవాచవిప్రో
 సౌవృచ్ఛంతంనారదంప్రతి || ౩౯ || నామ్నా శివగురుర్వజ్జ్యేత్యాఖ్యాతోహంమహీతలే | ఆర్భాఖ్యామమభార్యేయంనిరపత్యాచ
 దుఃఖితా || ౪౦ || ఆస్తాంతతుకిముద్దిశ్యతపస్తీప్రంకరోప్యహూభగవన్కథ్యతాంతత్త్వంతత్రోపాయోవిధీయతే || ౪౧ || ఇత్యు
 క్తౌమునినాయజ్వాప్రత్యువాచసనారదం | అనపత్యతయాభిన్నమనసాచింతితేనతి || ౪౨ || రహస్యవాచభార్యామేచరిత్రము
 పమన్యుజం | శ్రుత్వాతద్వచనంసత్యమితినిశ్చిత్యతత్త్వవితే || ౪౩ || శివాదన్యోనపుత్రాదాదాతాభవతిభూతలే | ఇతినిశ్చిత్యమన
 సిమహేశంశరణంగతా || ౪౪ || ఇతివ్యజ్ఞపత్సోపివృత్తాంతంస్వీయమాదితః | తచ్చృత్వానారదోమాయస్తత్రతత్రచరన్కథు
 వి || ౪౫ || క్రమేణత్రిదివంప్రావవత్తుంతద్ప్రహ్లాణేభిలం | సత్యలోకమవాపాధకశ్యపాదిపరిష్కృతం || ౪౬ || వ్యాసనూత్రాథన్
 నిష్కృష్టశుద్ధాద్వైశ్రవనంగిభిః | చతుష్టప్తికలాలాపనిరంతకలితాదరైః || ౪౭ || కాశాదపాణీనీయాదిశాస్త్రాభిక్యతవాబ్జుభేః |
 ఆకిశోరకథాలాపమృషారహితమానసైః || ౪౮ || భూతిరుద్రాక్షమాలాభిస్సమలంకృతవిగ్రహైః | రజస్తమోవిస్మయైవసత్వే
 నైవవినిమిత్తైః || ౪౯ || తావనైరభితస్సిద్ధైశ్చారతైరావృతాంతరం | చతుభిఃపరితోవేదైస్తూయమానమహానిశం || ౫౦ ||
 శాంతైచాంతైభ్యశంకాంతైర్నరనారీజనైవృతం | ఏకకేసముఖేనాధాన్యేనామ్నాయమండలీమ్ || ౫౧ || శాస్త్రాణి
 నిఖిలాన్యాధవాచయంతంతదన్యతః | ఎకనాపనిషత్తత్త్వంవదంతంవిస్తరాత్కమాత్ || ౫౨ || అక్షుప్రక్కరకాభాజితక్రవ
 ల్లవతల్లజమ్ | సరస్వత్యాచపావిత్యాగాయత్కాచవిశోభితమ్ || ౫౩ || రత్నసింహాసనాసీనంప్రణమ్యకమలోద్భవమ్ | స్తుత్వా
 స్తోత్రైర్బహువిధైఃకృతాంజలిపుటోగ్రతః || ౫౪ || ఉదంతంవత్తుమారేభమునిస్సతపతాంవరః || నారదః | లోకాస్సవేదిగీ
 శానాంమయాద్యప్రరిలోకితాః || ౫౫ || తత్రత్యోదంతమఖిలంజానాత్యేవభవానపి | విధేవిధిస్తవ్యాసృష్టస్సర్వత్రసమదృశ్య

త || ౫౬ || భూలోకస్యతువృత్తాంతంశ్రుణు శ్రుతివినిందితమ్ | కేచిచ్ఛంభురతానిత్యం కేచిద్విష్ణుపరాయణాః || ౫౭ || భైరవో
పాసకాః కేచిద్విఘ్నేశమతగాః పరే | కేచిచ్ఛక్తిమతస్థాశ్చ కేచితాకామపరాయణాః || ౫౮ || కేచిత్సౌగంధస్థాశ్చ నిశానాథర
తాః పరే | దిక్పాలాపాసకాః కేచిద్దృహీతా రాద్యుపాసకాః || ౫౯ || కేచిద్దండధ్వజాధ్యక్షాః భూతవేతాళగాః పరే | ఏవం
నానావభేదాభ్యాన్యణాంవృత్తిర్యథేష్ఠితా || ౬౦ || స్వాగ్రితానిమతాన్యేతేగృహంతిశ్రుతిభాంజ్యపి | నిశేయసవిధాయానీ
త్యేవంజానంత్యబుద్ధయః || ౬౧ || అన్యోన్యమత్సరః ప్రాప్తాః పరస్పరజయైషిణః | స్వేచ్ఛాకలితజిహ్వానిధారయంతిరుషాన్వితాః ||
౬౨ || ఆత్మజ్ఞానవిహీనాస్తేహీత్యాబ్రహ్మసనాతనమ్ | అజానంతః పరం మత్యాకస్సవేదపాపండుతాంయయః || ౬౩ || అదైవ
తాథాకపరిజ్ఞానాశ్చతంతినరకేశుచే | తేషాముద్ధరణాయైషముపాయః పరిచింత్యతామ్ || ౬౪ || విజ్ఞాన్యేత్థం మహితలగశోభం
తమాద్యంతమస్తైధాత్రేపిత్రేసతుమునివరోనారదోభక్తినమ్రః | తస్థాకించిద్ధురికమలభూస్సోపిసంచింతయత్ ప్రదాగాసామా
సత్తణమివతతోనిశ్చికాయాత్మకృత్యమ్ || ౬౫ || విజ్ఞానకందః || వృత్తంశంకరజేశికేంద్రపదయోస్సాన్విదుస్వతః పావనంవా
ణీతేమధురాధరీకృతసుధాధారాచధీరాపిచ | పాయంపాయమిమంకథామృతరసం తృప్తౌవ్యతృప్తౌస్త్వహంభూయస్సందిశ
చిద్విలాసతదనుస్యూతంప్రణమ్రాయమే || ౬౬ || *

ఇతి శ్రీమత్పురమహంస పరివ్రాజకాచార్య వర్య చిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసఖివాదే-శంకర
విజయవిలాసే - నారదవృత్తాంతకథనం నామద్వితీయో ధ్యాయః :-

శ్రీ చిద్విలాసః || విజ్ఞానకందభవతాసావధానేనచేతసా | శ్రూయతాంకథయామృద్యచాత్రజాతశిరోమణే || ౧ || ఇ
తంనిశమృద్యవృత్తాంతంభూలోకస్యాంబుజాసనః | సహతేనైవమునినాకైలాసాచలమావసః || ౨ || నివేదితుంశివామేజంవిజ్ఞాయ
స్వేనదుష్కరం | రాజతేయత్రసతతంశివయానహశంకరః || ౩ || ఇంద్రాగ్నిపాశివిత్తేశమరున్నిర్ముఖిభిః క్షవితే | నిరుద్ధైః సత్తైః

దిశే శేనద్వారోపాంతమహితలే || ౪ || నిషణ్ణైస్సనిషణ్ణైశ్చనవాహనవరిచ్ఛజైః | సమన్వితం మహేశానవదడకానకాంక్షి
భిః || ౫ || సమావృతంతదన్యత్ర గాయద్భిః కిన్నరీగణైః | విద్యాధరైశ్చారణైశ్చ సిద్ధైః స్సాద్యైస్సమావృతం || ౬ || స్వీయచ్ఛాయాన
ముద్యోతద్యోతితా శేషదిక్షుటం | శిఖరైః కుముదాకారైః వితత్యవ్యోమసంస్థితం || ౭ || సలీలలాస్యకుశలైరుర్వశ్యాదిభిరావృతం | రు
ద్రాక్షమాలాభరణైః కాశ్యపాదితపోధవైః || ౮ || స్తువద్భిగ్గిరిశంస్తోత్రైః పార్వత్యైరంచితం క్వచిత్ | గాయత్యాచసరస్వ
త్యావివంచ్యావిశ్వహృద్యయా || ౯ || శ్రియాచచామరాసక్తహస్తయాసమలంకృతం | మద్భవధావనాద్యుక్తనాళికేక్షణరంజి
తం || ౧౦ || స్వకీయోదంతకథనసమాగతధరావృతం | ఘంటాకర్ణవిరూపాక్షరిటిభృంగిమఖేగణైః || ౧౧ || తృణేకృతదిగీశానసం
పద్భిరభితోవృతం | నవరత్నకృతైరేవప్రాకారైర్నవభిశ్శుభం || ౧౨ || విశాలగోవురాట్టాలైః స్సస్ఫటికైస్సువిచిత్రితం | పియూష
వాపికాకోడక్రీడతాగ్రదంబమండలం || ౧౩ || బ్రహ్మసూత్రాఘతత్వాథ సమాకణానలాలసైః | దధీచిగౌతమాద్యైశ్చ తా
పసైః పరివేష్టితం || ౧౪ || నాకౌకోలలనావక్త్రదశానామలదర్పణం | సమంతాచ్ఛ్రిఫలోద్ధ్యానసమాసీనబుధవజం || ౧౫ ||
జాంబూనదవితద్యుతాంతనిర్విషేరమరీజనైః | అంబికాలాకనాయకైర్జైరత్యంతశోభనం || ౧౬ || సాలశాఖికారామకూజ
తోగ్గిరిసంకులం | కుండమందారపున్నాగజాతీచంపకకెసరైః || ౧౭ || లలితం త్రిదశస్రోతఃప్రవాహేణ సమంతతః కీరశారీ
మృదుస్వాననాందీకరదిగంతరం || ౧౮ || స్వాదంతం నందికేశాయజ్ఞాపయామాసపద్మభూః | సోపిగత్వాశివం నత్వాస్తుత్వాహో
క్త్యావిధీరితం || ౧౯ || ప్రవేశయేతి తస్యాజ్ఞామాసాద్యస్వణవేత్రభృత్ | పావేశయత్సనందీశోవిద్యతేయత్రతౌశివా || ౨౦ || ర
త్నసింహాసనాసీనందివ్యాభరణభూషితం | జటాతటకటాహంతర్మలీనస్వగణిమ్నుగం || ౨౧ || తత్రత్యోద్యుతఫలభకళా
భరకళోజ్జ్వలం | ఖణ్డారత్నప్రభాభాస్వత్పణిరాజవిభూషణం || ౨౨ || భస్మోద్ధూళితసర్వాంగం శుద్ధస్ఫటికసన్నిభం | పాథో
జాతాసుహృన్మిత్రవీతిహూత్రితేత్రకం || ౨౩ || చతుర్భుజస్త్వకరాంభోజైరేణం పరశుముజ్జ్వలం | నిభయాప్రవణతాక
ర్తుమభయం పరమన్వహం || ౨౪ || దాతుంచతేషాం దధతేషామిహ కాదిపరిష్కృతం | గజాజినసమాశ్లేషవిశేషోద్యుత్కటితటం ||

౨౬॥ దక్షాధ్వరాతిరాద్రేణవీరభద్రైః పంచైకతః | మరుత్స్వద్యాహీనీశానపదవీకలితౌజసా ॥ ౨౭ ॥ తారకధ్వంతవిధ్వంసనహ
 స్రకిరణత్విషా | సుకుమారకుమారేణకుమారేణాద్రిజన్మనః ॥ ౨౮ ॥ సౌందర్యజితమారేణవరితః పరిశోభితమ్ | ప్రత్యూహవ్యూ
 హమోహాదినివారణవటీయసా ॥ ౨౯ ॥ ద్వైమాతురేణచాన్యశ్రభైరవేణచసంగతమ్ | సింధురాసురపుష్పేషుకాంధత్రి
 పురామపి ॥ ౩౦ ॥ గాయద్భిర్విజయంశంభోస్తుంబుర్వాద్యైర్విశోభితమ్ | వృషేణవృషరూపేణసుధాసారసమన్విషా ॥ ౩౧ ॥
 కైలాసభూభృతేవాగ్రజాగ్రతావిష్కృతంసదా | వామాంకస్థితయాలోకజనన్యామాన్యరూపయా ॥ ౩౨ ॥ అనేకకోటిరు
 దైర్భృతత్రైబ్రహ్మాండవాసిభిః | నానాకారధరైశ్చిత్రైః పవిత్రైశ్చిత్రితంపురః ॥ ౩౩ ॥ బాహ్యైర్విదిభిరూత్యగజైరణి
 మాదికసిద్ధిభిః | వటుకైమాణిభద్రాద్యైః క్షేత్రపాలైస్సమావృతమ్ ॥ ౩౪ ॥ మామైవయస్యస్మజతిజగత్స్యవతిహంతిచ | శం
 కరంభవభిన్నానాంసర్వలోకపశంకరం ॥ ౩౫ ॥ నిర్వికారంశుభాకారంనిరాకారంసదాకరమ్ | హరంవరంస్థిరంసూరకోటిభా
 సురతేజసమ్ ॥ ౩౬ ॥ పంచబ్రహ్మతనుంపంచవక్త్రైః ప్రత్యగ్రవిగ్రహమ్ | తుషారాచలవిస్ఫుజః శ్చంద్రికాసారశీతలం ॥ ౩౭ ॥
 దృష్ట్వాసత్వగమాగమ్యననామజగదీశ్వరః | అష్టకేనభవంస్తోతుముపచక్రామపద్మభూః ॥ ౩౮ ॥ నాదబిందుకళాతీతరూపాయవర
 మాత్మనానమస్తేజగతాంస్రష్టేహరైభక్త్రైః సమోనమః ॥ ౩౯ ॥ ఈశాయస్వవిద్వానాంతారకబ్రహ్మరూపితే | అనాద్యంతా
 యభవ్యాయపంచాక్షరతనూభృతే ॥ ౪౦ ॥ నమస్తేభగవత్ శంభోస్వజ్ఞాయాత్మతేజసే | నమస్సహస్రనేత్రాయసర్వతఃపద
 బాహవే ॥ ౪౧ ॥ సర్వగాయనమస్తుభ్యంవిశ్వేశాయనమోనమః | అష్టాదృశానపివశూకబద్నతేపాశబంధనైః ॥ ౪౨ ॥ దయ
 యాముంచతేవశ్చాన్నమస్తేశమనన్భిదే | కందపదపదదళనచితులతనూభృతే ॥ ౪౩ ॥ కళానిధికలోత్తంసశిరసేభవతేరమః |
 నమస్త్రీపురదైత్యేంద్రవిజయోజ్వలతేజసే ॥ ౪౪ ॥ మునిమానసపాథోజసముద్యద్భానుభాస్వతే | సుధాకరసమాకారతనవేతేన
 మోనమః ॥ ౪౫ ॥ నిరంజనాయసత్యాయనిష్కళాయాస్తుతేనమః | అవిజ్ఞేయస్వరూపాయనమస్తేమునిపుంగవైః ॥ ౪౬ ॥
 సోమవ్యోమసహస్రధామతసుభృథామాత్మవన్ద్యాశుగక్షిరాకారతయాజగత్సమాస్తమవతేసర్వేశతుభ్యంనమః | శాంతా

యాద్భుతవైభవాగిరిజానందైకశృంగారిబెఱుగూయసేనతిరస్తుభక్తజనతాహృతావహాత్రేవిభో || ౪౭ || ఇతిస్తుత్వామ
హేళానంస్తోత్రైవేదాంతసంమతైఃతస్థానపురతశృంభోస్సావధాననచేతసా || ౪౮ || మహేశ్వరఉవాచ || ధాతఃకిమ
థమాయాతఃకారణంతత్రకింపదవివిగ్నోసికిమథకంవాకథయ్యత్సంమమాదితః || ౪౯ || యదిష్టంభవతోఽష్టోస్తత్సర్వంక
రవాణ్యహం | నాతా | స్తిద్వాపంఃకశ్చిద్విచారేణాంబుజోద్భవ || ౫౦ || ఇతితుష్టినవృష్టోసాలాకానుగ్రహకాంతయా | త
దైవవక్తుమా రేభేప్రశ్రియావనతాననః || ౫౧ || విజ్ఞానకందః || శ్రీమన్మహేశ్వరః || కవ్యవహృతిప్రత్యుహమా రానయేసాహం
హంసఇతిప్రపద్యధిషణామైక్యంచజీవేశయోః | తిష్ఠంతంకథయేతివత్సవ్యమితివ్యగ్రానచేత్తైమతిబూ || ౫౨ || మమచి
ద్విలాససుమతేశిష్యేదయాశుభకవ || ౫౩ || చిద్విలాసః || శ్రీమన్విజ్ఞానకందత్సమివమహితలెవ్యస్తినైకోవివేకిభావైవాహ
ర్మిశంమామనుసరసిముచాస్సనయానైవభేదః | వెళామాలోక్యవృత్తంవివిదిషిసిగురోఃవృచ్ఛసిత్వంసదభావానలస్యంవా
స్తీకించిత్ప్రభవతిహిభవాన్తేయసామెకమోకః || ౫౪ ||

ఇతిశ్రీమత్పురమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాస యతీంద్రవిజ్ఞాన కందశపోధనేంద్ర
సంవాదేశంకరవిజయవిలాసే ఈశ్వరదశకనకథనంనామతృతీయోధ్యాయః

హీరణ్యగభాఉవాచ || భగవత్తదేవదేవేశకరుణావరుణాలయ | జగత్సగన్ధితిలయాన్మాయాతేతమతేనను || ౧ ||
త్వంతుసాక్షీనమస్తానాంసచ్చిదానంవలక్షణః | భవానెవాస్యజత్పూర్వందక్షభాగాదిమంజనం || ౨ || పుండరీకేక్షణంవామామ
రంఘాలపదేశతః | తమస్సత్వరజోభిఖ్యాన్తదాయతాన్గుణానపి || ౩ || తాన్నియుజ్యజగత్కృత్యేతేటస్థితవలక్ష్యసే | కతుకం
వికతుకంహతుకంచత్వన్తాయైవపటియసీ || ౪ || జడానాంజడవద్భాసిజ్ఞానినాంతుసనాతనం | బంధుజీవప్రభేవాన్యైస్సటి
కేనిమన్తేమదౌ || ౫ || ప్రకృత్యాకలితంయద్యత్త్వయ్యేషాధ్యవసీయతే | మహాకాదంబరూపేణశిరోదర్శనవాంఛయా || ౬ ||

కల్పాన్యహూన్యతస్మాద్భవంకవ్యలూకిశిరస్తవభూదారస్సవభూదారోధూత్వావదదిత్యతయా ॥ ౧౧ ॥ ధాతయస్తంష్ట్రీ
యాత్తోణేమవిశత్సతలాతలం|తేనాపిభిన్నదంష్ట్రే|సాదర్శిత్యత్వదాంబుజం ॥ ౧౨ ॥ చైతన్యరూపతోవిశ్వంప్రకాశయసిలీల
యా|మాయావిద్యానిభేదేనపాప్యోపాధింవృథక్పృథక్ ॥ ౧౩ ॥ జీవఃజీవఇతిదేవధాకథ్యసేనశుతత్వతః | త్వన్నహాకోవిజా
నాతితత్త్వతోజగదీశ్వరః ॥ ౧౪ ॥ బధ్వాపశూనివజనానజ్ఞాన్వాత్మమోహాయస్యపి | తమోనివృత్తౌత్మానేవవిస్మజస్యపిబంధనాత్ ॥
౧౫ ॥ తవతేప్రథితేలోకేనమేసుమతదుమకాతితత్త్వతక్రమాకనుసారేణపేరకస్త్యంతయోరపి ॥ ౧౬ ॥ మహ్యంయత్ప్రచ్ఛ
తేషూర్వంతత్త్వతకంజ్ఞాతుమిచ్ఛయా|బుతంనత్యంపరం|బహునాన్యదస్తితతోజగత్ ॥ ౧౭ ॥ తస్యభాసాసర్వమిదంవిభాతితి
శుక్తేస్సదా | సాకారనిర్వికారాదిభదస్తస్యైవకథ్యతే ॥ ౧౮ ॥ ఉమాసహాయమిత్యాదిశుక్త్యాసాకారకల్పనా| అపికారమ
జంశుద్ధంనిగుణణంయన్నిరంజనం ॥ ౧౯ ॥ అదీఘకహస్వమస్థూలమనన్వగ్ధ్యమలోహితమ్| అపాకాశమసంస్పృశకమగంధమర
సంచయత్ ॥ ౨౦ ॥ అచక్షుశ్శ్రోత్రమచలమవాక్పాణేమమానసమ్| అనానుగోత్రమముఖమతేజస్కమహేతుకమ్ ॥ ౨౧ ॥
ఇత్యాదిశుక్తివాక్యైఃపైనికవికారత్వకల్పనా|క్రమేణోపాన్యసగుణంనిర్వికారంభజేత్తతః ॥ ౨౨ ॥ ఇత్యేవంకథితంచేవభూ
యోభూయోనుయుంజతే|త్వదాజ్ఞాంహృదినిశ్చిత్యకాశ్యపాదీనబోధిషం ॥ ౨౩ ॥ ఇతిఃపూర్వంతథైవాసీవాజ్ఞయాజగతాంమ
తిః|సర్వత్రసమ్మతాబుద్ధిజిజ్ఞాసావేదశాస్త్రయోః ॥ ౨౪ ॥ శుక్త్యుక్తవిహితాచారాయజ్ఞాదివిహితాఃక్రియాః|తవశ్చర్యా
బహువిభాగురుద్విజనమర్చనమ్ ॥ ౨౫ ॥ స్థితమేవమిదానీంతతద్విరుద్ధాకవిలోకయత్ | నారజశ్చుక్తివిభ్రష్టాకదురాచారపరి
గ్రహణ ॥ ౨౬ ॥ నానావిభానిబిన్ద్వానిశూలలింగాదికానీచ | విభ్రతోమహతోదేహేతస్తాన్యపిచసర్వతః ॥ ౨౭ ॥ శివభక్తివరాక
కాంశ్చిద్యైష్ట్యవానవ్యనేకతః | సౌరాభైరవదైవత్యాకగణేశస్కందదైవతాక ॥ ౨౮ ॥ శాక్తాన్నవగ్రహవరాన్ప్రీభూ
వాన్యాదిపూజకాక | వీరభద్రద్రౌపదకాకాంశ్చిద్ధనూమధృజకానపి ॥ ౨౯ ॥ దిగ్విజానాదిభక్తాంశ్చస్యమంత్రోక్తమతా
నుగాక | త్యజతోవైదికంకమకసప్తతంతమసు తనుమ్ ॥ ౩౦ ॥ పంచయజ్ఞాదినతక్రమకముంచతశ్చుక్తిబోధితమ్|వదతోభేద

వాదాంశ్చపరస్పరజయూధినః ॥ ౨౭ ॥ త్వదాజ్ఞప్తంమదాజ్ఞప్తంవిస్తృత్యచవిమోహితాః | విస్తృతఃపునరాగత్యమా
 మవాదీత్స తాపసః ॥ ౨౮ ॥ భవదాయతక్యత్యేనన్వదుక్తవిధికారిణా | మయావావిష్టునావాపికింకతుఃమిహాకక్యతే ॥ ౨౯ ॥ తస్మా
 దనేనమునినానారదేనసమన్వితః | నివేదితుంభగవతేసర్వజ్ఞాయాహమాగతః ॥ ౩౦ ॥ ఉపాయంప్రవిజానాతిబద్ధంమోక్షుంభ
 వాన్భువి | నాన్యశ్చక్తోస్తిభువనేభవతఃపరమేశ్వర ॥ ౩౧ ॥ అద్యైతవిద్యాజగతిప్రసిద్ధాస్యాత్తథాకురు | ఇతీరయిత్వాన
 త్వాచబద్ధాంజతిపుటాబ్జభూః ॥ ౩౨ ॥ ధ్యాయన్ హృదిమహేశానంసావధానస్తువన్ స్థితః | నివేదయతివృత్తాంతమిత్థంలోకపి
 తామహే ॥ ౩౩ ॥ విధాతారంవిలోక్యాథమందస్థితముఖాంబుజః | త్వయానివేదితంసర్వంజానామికమలౌభ్యవ ॥ ౩౪ ॥ మ
 యైవకలితంతచ్ఛత తత్కమాకనుసారతః | కించిత్కారణమత్రాస్తిజానాన్యేవతదప్యహే ॥ ౩౫ ॥ లోకోవకరణాయైవవృచ్ఛ
 సేత్వంపునఃపునః | తథాపిచేత్ప్రవత్స్యామిపావధానమనాశ్చ్యుత ॥ ౩౬ ॥ ఇష్టవాన్సృహుభిదేవాన్ సతతంసప్రతంతుభిః | పాం
 డరీకంవాజసేనుంచయనంసర్వతోముఖం ॥ ౩౭ ॥ కృతవానేషవిధినాసర్వశాస్త్రవిశారదః | విజ్ఞాయోవనిషత్సంఘాత్తదర్థానవ
 లొక్యచ ॥ ౩౮ ॥ నిశ్చిత్యవితతంబ్రహ్మసర్వమావృత్యతిష్ఠతి | త్వదంశోజీవవైషనుభదుఃఖాదిభోగభుక్ ॥ ౩౯ ॥ ఉపాయాపాయచిం
 తాభ్యాముపాధివికనితతాతే | జీవవేత్సర్వభాతజ్ఞానినాంహృదిస్సర్వదా ॥ ౪౦ ॥ శివాభిధంతుతద్భిష్త్వాసచ్చిన్తాత్ప్రస్వరూపకం |
 ఆత్మేతికథితంతచ్ఛమనోవాచామగోచరం ॥ ౪౧ ॥ ఇతివిజ్ఞాయమనసామామేవశరణంగతః | మత్తోవాంఛన్ సతఃపుత్రాననవ
 త్యత్వదుమకనాః ॥ ౪౨ ॥ ఆర్యయాభార్యయాసాకంయజ్వాశివగురుర్నిజః | హరగౌర్యోదృశావాసంపశ్యన్నేవానిమేష
 యా ॥ ౪౩ ॥ సూర్యాచంద్రమసోర్యాతంస్థిరీశృత్యప్రయత్నతః | చిచ్ఛంద్రికాసుధాపాననృత్యత్ప్రమనోగతిః ॥ ౪౪ ॥ విష్ణు
 రన్నతరాసక్తింధ్యాయన్తామేవసంతతం | తవస్యతేచిరంఘోరంవషీకయానపినిశ్చలః ॥ ౪౫ ॥ ఇంద్రాదిసంపదోష్యేషకాంక్షతే
 నకదాచన | తృణీకృత్యేతరాన్ దేవాన్ వృషాచలకృతాలయం ॥ ౪౬ ॥ మామేవభజతేనిత్యంసుపుత్రావాప్తికాంక్షయా | వాతేక
 యంకథితాథాత్యాదుమకతేషుభిన్నయా ॥ ౪౭ ॥ తదీయాన్నియమాన్వీత్యవైలక్ష్మ్యంగతయాపురా | తతస్తత్పుత్ర

తామెత్యదత్వాభీష్టంద్విజన్తనః॥౪౮॥దుమకతానివినిజిత్యసర్వతఃప్రథితాన్యపి । శంకరాచార్యనామైవవిచరామిధ
రాతతే॥౪౯॥విష్ణోశ్చభవతోయద్యద్ధితంతత్తకరోమ్యహం॥తదేతదచిరేణైవకలయామ్యంబుజాసన॥౫౦॥అమనాముని
నాసాకంనారదేనమహాజనా॥యాహీసత్యంస్వకంలోకంబూహిమాకథితంపురా॥౫౧॥౪౫త్యాపూర్వవల్లఃకాన్మా
హీతంకరవాణితే॥స్వహీతంకథయిత్వాతందుహీణంపాహీహోద్యవః॥౫౨॥పృణమ్యశిరసాసోయంతేనైవమునినాస
హానిశ్చింతోవసతింపావ్యస్యవసన్సుచిరంసుభే॥౫౩॥స్త్రగవచశ్చివెనోక్తమిదమెవపునఃపునః॥౪౩॥విజ్ఞానకండః॥శ్రీచిద్విలాస
కథితంభవతాయదత్రవద్భోగ్యవేశ్యరవరస్పరవాదరూపం॥ఆకణ్డకసంభృతమభూత్ప్రమదేనచేతోబూహ్యగ్రతోపికరుణా
మృతవారిరాశే॥౫౪॥శ్రీచిద్విలాసః॥ధీమన్విజ్ఞానకండప్రథితమిహాముహుఃపృచ్ఛతేయస్తయోక్తంసంవాదంవిధిశర్వయోః
ప్రతిదినంభక్త్యాపతత్యాదరాత్ । సోవ్యధాభవితాభిధావిగళితస్తైవ్యక్యంచజీవేశయోజీవన్ముక్తభవావసన్నతీతరాంని
శ్రేయసాయేహతే॥౫౫॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యవర్య శ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకండతపోధనేం
ద్రసంవాదేశంకరవిజయవిలాసేహరవిరించినంవాదోనామచతుర్థోధ్యాయః-

తతస్సభగవానీశస్సర్వలోకరిరక్షయా । శుభ్రతిస్త్పతివిరుద్ధానాందుమకతానాంజిహీషణయా॥౧॥తవస్యతశ్చిర
గురోదీక్షితస్యవివశ్చితః॥స్వీయావతారసదృశసుపుత్రాణాందిదిత్సయా॥౨॥భేదవాదితమోగ్రస్తజగతాముద్దిధీషణ
యా॥బహుశోభువిలీలాశ్చప్రత్యక్షయితమద్భుతాః॥౩॥విద్యతాంకరళానాంచపావనత్వవిధిత్సయా॥శ్రీమద్దక్షిణకైలాసం
వృషాచలమవాపసః॥౪॥చూడేనోతస్వీనీయత్రగంగేవాఘాఘనాశినీ॥ద్యుదుమాభవతత్రత్యాస్తరవఃఫలదాయినః॥
౫॥లాకాస్సర్వైసుమనసోవ్యగస్పానిజకరాటపి॥అంగనాలపియత్రత్యానిర్నిమేషాపీలోచనాః॥౬॥అశక్తవపురీయత్ర

కాలటితివ్రతిశ్రుతానగరీధనసంవీతారాజతేజగతీతలె||౨||కింతుకైలాసభూమిభృద్ధువకణకమితకధ్యతే | అయంతుజాత
 రూపశ్రీభాణసతేవృషభాచలః||౩|| తత్రతేదంపతీదృష్ట్యావసీష్టారుంధతీధివ | ద్యోతయంతేదిశస్సపాన్తవసోదతతేజ
 పా||౪||తవస్యంతేభృశంశాంతేశాన్తావపిమహత్తరం||దిలొక్యవిస్తయంయాతశ్చివోపికరుడాంలయః || ౧౦ || మనోభిల
 షీతంనోచేదితోదాస్యామిసత్వరం|దంపత్యోరేనయోరంపూమామేవానుసరేదితి||౧౧||వ్రవినిశ్చిత్వదేవోపికరుడానిధిరీశ్వ
 రః|వ్రసాదంభదృనాకతుకమధత్తమతిమక్యయః ||౧౨|| ప్రత్యూషేవాతిమరుతిపుల్లకల్వారసౌరభే | పటీగిరిసంభూతేపు
 ష్పకేసరవాహినీ||౧౩||ఆవిభక్తివితుముద్యుక్తైదేతేయానాంపురోధసి | ఖగైనికరసనీదేమకూజిఘ్నివరితోవృతే||౧౪||యామి
 వ్యామవసన్నాయాంపాన్తియస్ఫుటితవంకజే|స్వావాససదనంగంతుముద్యుక్తేచసుధాకరే|| ౧౫ ||స్వప్నసౌనివరూపేణవృష
 షీతిభృదీశ్వరః|యువామిష్టంగృణీతంనోమాచితాత్కరవాణ్యహం || ౧౬ || ఇతీరయిత్యాస్థితైవృత్ప్రసన్నవచనాం
 బుజః|విస్తయేనైవతేవశ్యతస్థినాన్సద్విజాగ్రణీః||౧౭||స్వప్నపితౌపరిజ్ఞాయమహేశంధ్యానయోగతః|వృషాచలేశోనియ
 తం వరాకదాతుమిహగతః || ౧౮ || ఇతినిశ్చిక్యతుశ్చితైభావనాతాద్యతీతయోః|ధక్త్యాదగభయావిష్టమానసావధనత్వరం||
 ౧౯||సముత్థాయేశ్వరస్యాశ్శృవద్భ్యాంనివతితాముహుః || ౨౦|| ఉక్తవంతోస్వవృత్తాంతంవృత్తసేతద్విజన్తనైతతస్సైనాప్య
 వాదీత్థంసర్వశాస్త్రవిశారదం||౨౧||దాస్యామిపుత్రమేకంవాచిరేతరవయోయుతం | ఆధవాసుచిరాయుషాగ్ బహూక్
 పుత్రాన్సుచాలిశాక్ ||౨౨||ఇతివృష్టేసమాలోచ్యకింఫలంబాలితైస్సుతైః| అచిరాయురిప్రేకోవావేదవేదాంగతత్యవిత్ ||
 ౨౩||స్వపంశ్యానుద్ధరత్యేవభవాభిమివశంకరః|ఎకోలమయమిత్యేహమవాదీత్సతథాగ్రతః || ౨౪ ||తథాస్త్వికిసముచ్చా
 ర్యయయాశంభుర్యథాగతం|సేవమేవహితౌస్వప్నదృష్టవంతోపరస్పరం || ౨౫ || ఉపస్యాలోచ్యనిశ్చిత్వప్రసన్నోగిరిజాధ
 ణః|సుపుత్రంధత్తవానెవవృషాచలక్యతాశ్రయః||౨౬|| చిరాయుషగంకరోత్యేవవృకంఘోరివచాలకం | తతస్తాదంపతీమ
 త్రావసఫలంవృష్పదశః|| ౨౭ ||సనూప్రభజనాశంభుంపరిమృభజనంగతో|సంతప్యకలిపివర్యాంశ్చవస్త్రాన్నకనకాది

భిః॥౨౮॥అశీషకాచాంసితేషాంతాజగృహఃతేవధూవరా|లద్ధానుజ్ఞాద్విజాతీనాంతేషాంభుక్రవతాంతతః॥౨౯॥తద్భుక్రవేష
మన్నంతోభోక్తుకామాబభూవతుః|తతాన్మేఘక్షమాజేతువా|విశజ్జ్యోతిరైశ్వరం॥౩౦॥దంపతీతామదోపేతాబుభూ
జాతేతదావృతౌ|ఆర్యాంచాగభామాధత్తపూజేఽందుమివపూర్వదిక్॥౩౧॥... *
మృషాభవేత్కథంలూకేమహేశస్యాపిభాషితమ్|తనుంకృశాతేతవసాకృమేణసమవధాత॥౩౨॥ప్రాచీనాంతర్నిలీన
తమీవాంతహీనతానలా|అంతరీక్షసేంద్రదంతీంద్రసురసో|తస్మిన్దీవసా॥౩౩॥నిధానగభాధాతీ|నత్రైతేవాభావితాతు
షేః|అంతర్నిగూఢవిజ్ఞానాముసేరివమనోగతిః॥౩౪॥వ్యరాజతతదార్యాంచాశివైకాయత్తచేతసా|ద్వష్టావశివగురుర్యజ్ఞా
భార్యామార్యాంచగభిః॥౩౫॥వృషాచలేశంసతతంస్తరన్నేకాగృచేతసా|దయాశుతాంస్తుపక్షశంఘాదీకనేవస్వపిమ
కూత్స్వపి॥౩౬॥వవృధేసవయోరాశిఃపూజేఽందోరివదర్శనాత్|తతస్సాదశమేమాసిసంపూణకశుభలక్షణే॥౩౭॥
దివసేమాధవతోఽచసోచ్యస్తేగృహపంచకే|మధ్యాహ్నాచాభిజిహ్వామముహూతేఽచాద్రాకాయాయుతే॥౩౮॥ఉదయాచల

—* శ్రీజగద్గురుశంకరభగవత్పాదపూజ్యాచార్యాణామవతారఘట్టః- *

వేలేవధానుమంతంమహాజనమ్|ప్రసూతాతనయంసాధ్వీగిరిజేవషడాననమ్॥౩౯॥జయంతమివపౌలోమివ్యాసంసత్యవ
తీయథా|తదైవాగ్రీరిత్యేయమనుభూయేవవేదసామ్॥౪౦॥చతుభుజముదారాంగంత్రణేత్రంచంద్రశేఖరమ్|
దుర్నిరీత్యేస్త్వతేజోభిభాకసయంతందిశోదశ॥౪౧॥దివాకరకరాకారగౌరేరీషద్విలాపితైః|ఏకమాకారమాలాక్యఃస్త్రి
తావిహ్వలాభియా॥౪౨॥కింకింకిమిదమాశ్చగృహస్థ్యదేవమదీప్తితం|వరంశ్వేన్యత్సముదృచ్ఛతమితచింతాభృతిస్త్వయం॥౪౩॥
ఉద్విక్లంత్యాంప్రణమితుంతస్యాంకుతుకతాయుజి|సస్పృజఃపుష్పవషాఽణదేవభువ్యంతరిక్షగాః॥౪౪॥కల్పారకలికాగంధ
బంధురోమరుదావనా|దిశఃప్రకాశితాకాశాస్సాధరాసాదరాబభౌ॥౪౫॥ప్రాయఃప్రదక్షిణజ్వాలాజ్వలుర్యజ్ఞ
పావకాః|ప్రసన్నమభవచ్ఛిత్రంసతాంప్రతపతామహి॥౪౬॥ఇత్థమన్యద్విలాశ్యాపిప్రశ్రితావినయాన్వితా|వృషాచలేశంనిశ్చ

త్యసాధుభూతమతం ద్రితా॥౪౬॥స్వామి౯దశ౯యమేవిలాబాలభావశ్రమోచితాః॥ఇత్థంసాపాధికయామాససాధ్వీ
భూయోమహేశ్వరం ॥ ౪౭ ॥ తతఃకిరొరవత్సోపికించద్విచలితాధరః । తాడమన్వరణౌహస్తారురోదైవఃక్షణాదసా॥
౪౮॥ఆర్యాసాపితదైవాసీన్తాయామోహితమాససా । జగన్తోహకరీమాయామహేశతురనీదృశీ॥౫౦॥తత్రత్యాస్తుజనానార్యో
నావిందన్వృత్తమీదృశం । బాలకంమేనిరెపోద్భవదిందుబింబమివోజ్వలం॥ ౫౧ ॥ తత్రత్యాన్వద్ధనార్యోపియథోచితమథాచ
రణ॥తతశ్చృత్యాపితాసాపినిధింప్రాప్యేవనిధానః ॥ ౫౨ ॥ ముముదేనితరాంచిత్రేవిత్రేకంనాభ్యలక్ష్మత॥ఆవిభావంతు
జానాతిశంభోనాణ్బోధయచ్చసా॥౫౩॥స్నాత్వాశివగురుర్యజ్ఞాన్వజ్వనామగ్రణీస్తతః । విప్రానాకారయామాసపురంధ్రీ
రపిసర్వతః ॥ ౫౪ ॥ తదోత్సవోమహానాసీత్పురెసన్తనిసంతతం । ధాన్యరాశీ౯మఖిభ్యాసౌవిదోభ్యేభూయఃప్రదత్తనా౯॥
౫౫॥ధనానిభూరివిప్రేభ్యావేదవిదోభ్యేదిదేశనః । వాసాంసిభూయోదిన్యానిసఫలానిప్రదత్తవా౯॥ ౫౬॥ పురంధ్రేణాంచ
నీరంధ్రంవస్తుజాతమదాదసా । ఘటోద్ధీబ౯హుశోగాశ్చసాలంకారాస్సదక్షిణాః॥ ౫౭॥జృషాచలేశస్తతంప్రియతామి
త్యసాదతా॥తతశ్శివగురుర్యజ్ఞాన్ప్రాప్తౌ౯పూజ౯తోధికం ॥ ౫౮ ॥ సంతప్య౯బంధుభిస్సాథ౯ంముదితోన్యవసత్సు
ధీః । బాలభావేవిశాలాక్షమతివిస్తృతవక్షసం॥౫౯॥ఆజానులంబితభుజంసువిశాలనిటాలకం । ఆరక్తోపాంతసయనవినిందితస
రోరుహం॥౬౦॥ముఖశాంతిపరాధూతరాకాహిమకరాకృతిం । ధాసాగౌర్యాప్రసృతయాపోద్భవంతమివభాస్కరం ॥౬౧॥
శంఖచక్రేధ్వజాకారరేఖాచిన్త్నవదాంబుజం । ద్వాత్రీంశల్లక్షణౌపేతంవిద్యుదాభకలేబరం॥౬౨॥ప్రమోదందృష్టమాత్రే
ణదిశంతంతంస్తనంధయం । వాయంపాయందృశాపిష్టాశీకృష్ణమివగోపికా॥౬౩ ॥ ప్రపదేనక్షణంతృప్తింపకోరీవసు
ధాకరం । తాదృశంచాలకందృష్ట్వాత్వార్యాసాశుభలక్షణా॥౬౪॥తిష్ఠతిస్తసుభేనైవలాలయంతీతనూభవం॥౬౫ ॥ విజ్ఞానకం
దః॥శ్రీచిద్విలాసగురువర్యసముద్భవోద్యద్వృత్తంనిశమ్యనితరాంహృషితంమనామే । ఆగ్రయదద్యవదతచ్ఛరితంక్రమేణభూ
యోనలొస్తిగురవేభవతావహత్రే ॥ ౬౬ ॥ శ్రీచిద్విలాసః॥దివ్యంభవ్యమనన్యభావ్యమసకృచ్ఛావ్యంవిషశ్చిద్వైశ్శీమచ్ఛత

కరదేశికేంద్రచరణావిభావమత్యుత్తమం । భక్త్యావిజ్ఞానకందపప్రవరతిలిఖితప్రేమతోయశ్శృణోతిత్తోఽన్యోన్యంనూనంసదీప
 త్రిపురజితవరంవిద్ధిబద్ధాదర స్త్వం॥౬౭॥ *

ఇతిశ్రీమత్పురమహాంసవరిహృజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధ
 నేంద్రసంవాదేశంకరవిజయవిలాసేవంచమోధ్యాయః-

ప్రతివచ్చంద్రతేభవశిశోరశ్యతనూస్తతఃవృద్ధింపుపోషనితరాంవామనస్యేవనిమలా॥ ౧॥శ్రీకంఠపీఠసోత్కంఠో
 బాలభావదిదృక్షయాధరణావవతీణోఽసౌష్యరాజతతదానిశం॥౨॥ఏనంస్తనంథయంసార్థ్యమమూరమివదేవతాఃదిదృక్షవ
 స్సనూజగ్తుస్తిగ్తాంశుంమునియోషితః॥ ౩॥వశ్యంత్యస్సన్వంత్యజంత్యోపి కృత్యంయద్యద్యహూచితంసప్రజాస్తాఃప్రజాబాలము
 ద్యదిందునిభావనం॥౪॥సదానిరీక్షీతుంచాలంయాస్యతాంప్రతియాస్యతాంఅనందబాప్ససలితైఃపంకిలాభూరభూత్తదా॥౫॥
 అభిక్వాస్యేషణాశ్చర్యసందానితధియామహూఅనివాఽచ్యోద్భుతానందస్సమజాయతసత్వరం॥౬॥జాతనామాన్నభౌజ్యా
 దిక్రియాస్సర్వాస్మృతిరితాఃఅచీకరద్విజస్సోపిపేష్టాశివగురుమఖి॥ ౭॥సత్పత్రతలవిన్యస్తవిద్యోనవవృధేవతుః॥౮॥
 ఉత్తానశయనెకించిదిందుంవీత్యహసన్నివత్వన్తతాలంబినోనూనంసిజేష్యామీత్యవజ్ఞయా ॥ ౯॥దివాకరకరేకించిదుద
 యతేభిపిభాస్వతిత్వన్తతంసన్తతంభాస్వకదిత్సన్నివతదాభయమ్॥౧౦॥కరంప్రసారయామాసగృహీతుమివచాఽభయా ॥౧౧॥
 గాయత్యపిమనోవృత్తింశాంకరేచరితేదధౌ॥౧౨॥ మదీయాన్యవదానానిగాయంత్యపిమతింతదా ॥ జోషమిత్రంక్షణంతి
 ష్కమాతువీక్ష్యముఖాంబుజంమన్తాయామోహితమనానవేత్త్యపికిమిత్యసౌ॥౧౩॥ఇతిస్తేరాననకించిదురోదస్త్యకాం
 తుయా ॥ పురుషషణ్భతాంపిత్రాస్సూచయన్నివభూతలమ్ ॥ జానుభ్యాంసమవష్టభ్యకరాభ్యామచరన్తృదు ॥ ౧౪॥ లా
 లాజలగుధాచిందుస్యందన్తధురినూతురమ్ ॥ స్వల్పంజజల్పశిల్పేనతాతేత్యంబెతిమంజుళమ్ ॥ ౧౫॥ స్వయంత్రజగదా

లంబోవ్యవలంబ్యకరంపితుః । దుమకతానివినిజ్ఞేతుం యాస్యన్నివచచారసః ॥ ౧౫౪ ॥ క్రమేణచాలకైస్సాకంసవ
యోభిస్సుబుద్ధిభిః । బహినిగఙ్గాంతుమప్యైచ్చద్వారితోపిపునఃపునః ॥ ౧౫౫ ॥ స్వీయంయశోవిశదితుంనిస్సరన్నివసత్వ
రమ్ । మాత్రాపిత్రానిరుద్ధోపనిగఙ్గాంతుమతిమాదధే ॥ ౧౫౬ ॥ సింజాదిమణిమంజీరహంసకాదివిచూషణం । జాంబూవ
దేనరశనాదామ్నాద్భాస్యవలగ్నకమ్ ॥ ౧౫౭ ॥ చిత్రకాయనభౌదంచద్ధారచ్ఛ్వితవక్షసమ్ । స్వణకంకణసౌవణకముద్రి
తాదిపరిష్కృతం ॥ * ॥ కాశేయవానసోభాసాభాసయంతందిశోదశ । మదనోవావసంతోవాకిమురాకాసుధాకరః ॥ ౧౫౮ ॥ కిశో
రాకారమాలంబ్యచరత్యేవనసంశయః ॥ ౧౫౯ ॥ సందిహనాజనానూనంనానిశ్చిన్వంతమానసే । జనేనయేనకేనాపిపాదరంపితో
వ్యసౌ ॥ ౧౬౦ ॥ సహేవతేననిస్సతుఙ్కాంక్షతిస్తనవిస్త్రితః ॥ ౧౬౧ ॥ రుచింవిలోకయన్వేధాకిశోరస్యమనోహరాం ॥ ౧౬౨ ॥
త్పితీయాదైభ్యుదయతిజ్యోతిశ్శాస్త్రకలావిదః । ఆకార్యసూర్యసిద్ధాంతసుధాకూపారపారగాః ॥ ౧౬౩ ॥ సుముహూతైశ్చ సుల
గ్నేచశుభనక్షత్రసంయుతే । అనేహసిమిసేనాదారేద్రావిదాచారసమ్మతం ॥ * ॥ పారైస్సిన్ధైవికదగైశ్చపృథైర్భృం
ధుభిరన్వితః । చాలోత్సవమథాకాషీకతోయంశివగురుమకభీ ॥ ౧౬౪ ॥ అనేకదివసాయాసతీవ్రతప్రతవస్సమాం ॥ సవోత్త
మసుతావాప్తిసంజాతానందబంధురః ॥ దక్షిణాండక్షిణసోపిస్వప్రేమసదృశీందదా ॥ ౧౬౫ ॥ రత్నానిభూరివాసాంసిమండనా
నిబహూనిచ । విప్రేభ్యస్సువిపశ్చిద్భ్యోదదౌగాయకనంసదః ॥ ౧౬౬ ॥ వాదిత్రీకుశలేభ్యశ్చనృత్యద్యభ్యశ్చముదాతదా । స్వీయభౌ
రికతాయోగ్యమచీకరదధోత్సవం ॥ ౧౬౭ ॥ పితరౌదారకందృష్ట్వాముముదాతేప్రతిక్షణం ॥ ౩౦ ॥ తతోనిపుణతాందృష్ట్వాచాల
కస్యసవిస్త్రితః । అక్షరాభ్యాసమాచక్షసర్వశాస్త్రవివిత్సయా ॥ ౩౧ ॥ హిరణ్యగభః । పాక్స్యష్టాంవిష్టపాసాంతక్షిమవ । సప్తా
రసుమమారోసౌజగ్రహపాక్తనీకలాః ॥ ౩౨ ॥ నదీముఖాదివాంభోధిస్సలిలాన్యఖిలాన్యపి । అక్షరగ్రహణవ్యాజాచ్ఛాప్తా
ణివివిధాన్యపి ॥ * ॥ బాలకీదోచితాస్సర్వాశ్చకషణవివిధాఃకలాః ॥ ౩౩ ॥ కిరణాదర్పణేభానోరివయత్రచకాశిరే ॥ ౩౪ ॥ యద్య
ద్విద్యోపదేష్టారోమత్వావిశదతాంమతే । విస్త్రితాశ్చిత్రమత్రేదంకించిల్లిఖితవాన్నవా ॥ ౩౫ ॥ వణకనాకణకనామాత్రాచా

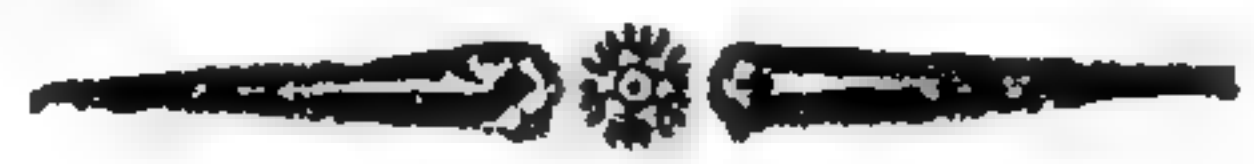
చకవఃసుబుద్ధిమాణః కోశానధీతవానాశుస్తోత్రాణ్యపీమహేశితః ॥ * ॥ కావ్యాన్యపివిచిత్రాణిఘండోలంకరణానిచగీత
వాదిత్రస్యత్రాదిశాస్త్రుతత్త్వవిచారవిత్ ॥ ౩౯ ॥ ఆసన్నపంచవషోఽయంబాలకోనతుచాలిశః । కిశోరాకారసంఘన్నఃకాతక
కెయోనసంశయః ॥ ౪౦ ॥ అవతీతోఽధవావిష్టుఃపునబాణలత్పమాశ్రితః । ఆధత్తరూపమపరంనూనంసత్యవతీసుతః ॥ ౪౧ ॥ ఇ
త్యేవంతుష్టుప్తహృష్టాస్సుష్టమేవతమభకం ॥ ౪౨ ॥ శ్రీవిజ్ఞానకందః ॥ స్వామిఃదేశికనద్గవీస్సురగవీసియ్యాషధికాకూరిణీ శ్రీమ
చ్చంకరదేశికేంద్రశిశుతాలీలాసుధాధోరణీః । ఆకణ్ఠ్యాతిముదంబభారహృదయం శ్రీచిద్విలాసాగ్రతఃకింజాతంకథయేతి
పాదకమలెతస్యాగ్రహీత్సాదరం ॥ ౪౩ ॥ శ్రీచిద్విలాసః ॥ విద్వన్విజ్ఞానకందత్వయిసభయనయంప్రాథమ్యత్యాదరేణ పాజ్ఞై
విజ్ఞాతుమిచ్ఛత్యపిగురుచరితంవత్సకింవానబోధ్యం । వశ్యైమ్యగ్రేపిజాగ్రచ్ఛృణుత్పఠకణవత్పశ్యసిత్యంనువిశ్వంయద్యద్వ
త్తంమయోక్తంతదనిశమఖిలంమానసేసన్నిధత్స్వ ॥ ౪౪ ॥ ❀

ఇతి శ్రీమత్పురమహాంసవరిత్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసంవాదేశంకర
విజయవిలాసేషస్తోధ్యాయః-

తతశ్శివగురుర్యజ్ఞాశ్రీమాణధీమానుకుతూహలీపంచమ్యాంశరదిపాశ్రుమిచ్ఛంత్యామపిసత్వరం ॥ ౧ ॥ ప్రీతిత్య
ప్రతిభాంపఞ్చస్తనాదపీణతామపిఃపనీతింయథాశాస్త్రవిధాతుమతనోస్తతిం ॥ ౨ ॥ పంచమాబ్రోపనీతశ్చేద్యగ్రీహ్నవచ్చస
మృచ్ఛతి ॥ ౩ ॥ ఇతినూత్రంసమాలంబ్యనిజతేజస్సముజ్వలం । బ్రాహ్మ్యేనతేజసాభాగాయోనియోక్తుంధృతమైహత ॥ ౪ ॥ తదు
త్సవసద్యగ్వస్తుజాతందుతమనీనయత్ ॥ ౫ ॥ బంధూనాజ్ఞాపయామాసనానానీప్యదుపాశ్రితాః । పౌరాణకథావిదోవృ
థాఽద్రావిడాచారపారగాః ॥ ౬ ॥ గీతవాదిత్రకుశలాఽగాయకాఽపారిహాసకాః । పౌరాణికావైణవికానితిహాసవిచతు
ణాః ॥ ౭ ॥ సభ్యానిభ్యాన్పురంధ్రీశ్చనీరంధ్రీసుగుణాజ్వలాః । లోకేశవాసరేశాదిసిద్ధాంతపరినిష్ఠితాః ॥ ౮ ॥ విచార్యజహుశశ్వా

స్వాచ్ఛకారాన్వితం॥౨౬॥ వెదాంతాథకవరిజ్ఞానవిమలాస్యతదామరః । కుంభయోనెరివాలోకాదసామివతతిబకభా॥
 ౨౭॥ న్యూనానియానిశాస్త్రాణిదృష్ట్యాన్యకణికాతానిచ॥ప్రతిజగ్రహవెగెనస్వభ్యస్తానీవబుద్ధిమా॥౨౮॥ సర్వాసామపి
 విద్యానామాదికతామహేశ్వరః॥హరావతారఏవాసౌస్వీచకారకీమద్భుతం॥౨౯॥ పరస్పరవిరోధేనకుసుమాస్త్రాంతకద్వి
 షోః॥తదీయాంనుకలౌమేకాంవిలొకయితముద్యతః॥౩౦॥ తదైవనిశ్చికాయాంతస్సత్యంబ్రహ్మసనాతనం । దృశ్యంతదన్యదన్య
 ద్విశ్వంపశ్యన్మేవవినశ్వరం॥౩౧॥ నైరాశ్యంయత్రకుతాపిసమతాసర్వజంతుషు॥ప్రపంచెస్థిరచిత్తత్వంపరమాత్మనిసంతతం॥
 ౩౨॥ సర్వజ్ఞతాంపితాలొక్యబాలకస్యవిసిస్థియే॥జహషకహషకతషీకణపాణిగ్రహవిధిత్యయా॥౩౩॥ ఉద్యోగంరచయ
 మాసజనకస్సృతనూభువః॥కుమారోపిహసన్నంతస్తాతఃకింమేచికిషకతి॥౩౪॥ పీడాయైసంభవేన్నూనంకృతంయత్పాదేప
 దనం॥నేచ్ఛామీతియదిబూరియాంనశ్యచౌత్యతిమోహితః॥౩౫॥ నవిజానాతిమత్తత్వంపుత్రమిత్యేవవెత్స్యసౌ । కింతుదోషః
 ప్రసజ్యేతతాతవాక్యతిరస్కృతేః॥౩౬॥ నస్వాయురభిజానాతికించిదేవావశేషితం॥అస్తాంతత్తన్నదిష్టంతుస్సప్తమగ్రభవిష్యతి॥
 ౩౭॥ ఇతినిశ్చితవానంతస్తూష్ణీకత్వముపేయివాకః॥ఉద్యాహంజనకస్సౌస్యవిధిత్నుఃప్రత్యహంసుధీః॥౩౮॥ వదాథకసాధాక
 నాహతుకంసమధాకనథకవజ్జనాక॥ప్రాహిణోద్దుగ్రహిణప్రఖ్యస్సంఖ్యావజ్జనకోవిదః॥౩౯॥ సుతపాణిగ్రహూద్యోగసమా
 హితమనాస్తదా॥న్యవతతనివృత్తాన్యవ్యాపారకలితాదరః॥౪౦॥ విజ్ఞానకందః॥ఆకణ్డ్యాకకణ్డ్యాకకణ్డ్యాకవమృతమివకథాంచె
 శికేంద్రోవనీతేరుదూభృతోతగ్రపకతమాంచితపుశకభృతౌ సత్యమేతావభూతాం॥తత్తద్యగ్భురిధామ్నోప్యవగతవిషయ
 వ్యాప్యతేఃపూతనామ్నఃకోవోద్యోగోవివాహోకథయకిమభవచ్ఛిద్విలాసాగ్రతోపి॥౪౧॥ శ్రీచిద్విలాసః॥ యుక్త్యావిజ్ఞానకం
 దప్రతికలవిలసదూభురిభక్త్యానుయుక్త్యామత్యానుత్యానుస్యత్యాప్రతిపదవిసదృశికాయత్రైవ్యత్వాఅంతేనాస్యగ్రణీస్త్యం
 భవసుగుణగణనామగ్రతోవగన్తయంభవ్యంభావ్యంచదివైకలయతదభిలంబృతమత్యద్భుతంతత॥౪౨॥ ... *

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసవరిచారిజకాచార్యసర్వశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్ర
సంవాదేశంకరవిజయవిలాసే ఉపనయనకథనం నామసప్తమోధ్యాయః -

తతః పరంసకుతుకీశీ) మాశివగురుమభినియతి ర్యేన కేనాపిదులంఘ్యత్వాదనీద్యశః ॥ * ॥ కదాచిదీశ్వరేనిత్యై
సశ్యేచిత్తం నిధాయసః | ధ్యాయన్నంతఃపరంతత్వంస్థితవాన్సువినిశ్చలః ॥ ౨ ॥ పితరుతాగ్రంతసమయం నిరీక్ష్యాథసశంకరః |
వ్యదత్తసత్వరంసాక్షాత్కృతిమేషతనూభవః ॥ ౩ ॥ అంతబహిఃపుంపాశ్యేనర్వమేవావలాకయన్ | తైలాసేకధమాస్తైసావి
తిదృష్టుమనాత్మవనిమిలయదధాక్షిస్వజోషమేషావత్ప్రత ॥ ౪ ॥ తతోవిజ్ఞాయభార్యార్యావతింలాకాంతరంగతం | సహేవతే
ననిగతంతుమైచ్ఛద్ద్రష్టుమివాంబికా ॥ ౫ ॥ సుకుమరోమతించూతురంతరాలాచ్యసర్వవిత్ | సన్యధత్తసముద్భతుకంధాత్రీమఘ
వయోనిధేః ॥ ౬ ॥ సానిరీత్యవిరూపాక్షమగ్రతస్తనుజాకృతిః | జాగ్రతీమన్యుముత్సృజ్యసాత్వితానిజచాంధవైః ॥ ౭ ॥ అచీక
రత్సుతేనైవవత్సుస్సాధ్వధ్వదైహికం ॥ ౮ ॥ ద్రావిడాచారవిధినామాన్యసౌజన్యసేవధిః | యాయజుకోక్తవిధినామఖిభిస్సు
వమాహితాః ॥ * ॥ తనూభవోధవిధిమయద్గదుత్తంపురోధసా | చకారశ్రద్ధధానోసామానీమానీసముత్సుకః ॥ ౧౦ ॥ శోభతేన
నుసాలిలాయావతారసదృగ్విధా | ఇత్థంసమాప్యవిధివజ్జనకస్యాధ్వదైహికీః ॥ * ॥ నివిక్రియాః క్రియాస్సర్వాశ్చివసాయుజ్య
దాయినీః | సావిత్యాసుచరితోసౌపుత్రశ్చిత్రగుణోజ్వలః ॥ * ॥ శుశుభేసతదాచిన్త్యావజీవసతుదేశికః | తనయేనాన్వితాసా
పిన్యవసత్సుహితాగృహే ॥ ౧౩ ॥ తతఃకదాచనస్నాతుంచూణేనద్యాజలాశయే | అవతీర్ణంవిదీక్షాన్యోగోగ్గూజగో
హపాదయోః ॥ ౧౪ ॥ గృహేతస్తైననక్రేణపాదేనగ్విదిదాంవరః | ఉదయుజ్జితతఃపాదౌమోచయన్నతియత్నతః ॥ ౧౫ ॥ నా
త్యాక్షీచ్ఛరణౌతస్యబ్రహ్మశావవశంగతః | నజహత్త్యేషనకోమాంవపువ్యధీభవివ్యతి ॥ ౧౬ ॥ అంత్యాశ్రమంగ్రహిష్యామి
య్యత్తదగ్రభవత్యలం | ఇతేనిశ్చిత్యమనసాసన్న్యాసంకతుకముత్సుకః ॥ ౧౭ ॥ తతస్తటగతాంధాత్రీంవిత్రసన్నాజుహు

వసః | మాత రేషమహా గ్రా హూపాదాజగ్రహనో య్మితి || ౧౮ || అంత్యాశ్రమంగ్రహిష్యామి దేహ్యజ్ఞామంబనత్వరం | ఇత్థ ముక్తాథసాధాత్రీచేతస్యాలోచ్యనిశ్చితా || ౧౯ || సన్న్యాసాశ్రమమాశ్రిత్యజీవత్యేషతనూభవః | వత్సవాత్సల్యముత్స్సజ్యతీధా స్తామిత్యవోచత || ౨౦ || స్వీచకారతతస్తూణకంసన్న్యాసంవ్యాససన్నిధిః | నకోసావపచక్రామవిక్రాంతిభవవిష్ణునా || ౨౧ || గంధర్వాకారమాలంబ్యనక్రశ్శక్రసమప్రభః | భక్త్యాప్రదక్షిణీకృత్యదేశికంద్రంసమాదరాత్ || ౨౨ || ప్రణమ్యబహుధాస్తుత్వాస్వోదంతంప్రత్యువాచతం | నామ్నాపుష్పరథఃఖ్యాతోగంధర్వాణామధీశ్వరః || ౨౩ || అహంశస్తంపురాధాత్రాతదాజ్ఞాపరిలంఘనాత్ | ప్రార్థితస్సచభూయోపిశావస్యాంతిమభాషత || ౨౪ || చతుర్థిఃపాషణ్డైస్సాకంభగవాన్ | లలోహీతః | శ్చుతిస్త్పతిప్రతిష్ఠాథకంమానుషాకారమాస్థితః || ౨౫ || దుమతానివినిజేతుంశంకరాచార్యసంజ్ఞయా | యుగధమాకనుసారేణమహేశోవతరిష్యతి || ౨౬ || *
తదాతత్పాదపాధోజరజోలేఖాభిమళకనాత్ | త్వంశాపాన్తోత్యసేతూణామిత్థమాహపితామహాః || ౨౭ || అతస్తస్త్వకనాయత్రచిత్రశ్చూణేజలాశయే | నక్రీణూయసీనస్సన్యసంయతిపుంగవ || ౨౮ || ఇదానీంత్యత్పదాంభోజరజస్సంగాద్వికల్పః | జాతోస్త్రిభగవకసాత్మాత్వమేవపురశాసనః || ౨౯ || కృతార్థోహంత్యయానూనంయాస్యామిత్రివివంశనః | అనుగృహ్యేష్యమామద్యబాలిశందేశికోత్తమ || ౩౦ || ఇతివిజ్ఞాప్యగంధర్వస్సజగామత్రివిష్టవం | ఆర్యాతటగతాస్సర్వంవృత్తమేతద్వ్యలోకత || ౩౧ || విప్లితాహవకతమేకానశశాకాతిభాషితుం | తతస్తీరముపాగమ్యచూడాకస్తూణకంయతీశ్వరః || ౩౨ || మాతరంప్రణీవత్యాహదేహ్యజ్ఞాంప్రప్రజామ్యహం | యాహీసద్దనిరాశంకావతసావత్తనిశంకరం || ౩౩ || ధ్యాయంతింపరమాత్మానంతమేవపరమంముహుః | యదాస్తకసిమామంబతదామాంత్యత్సగీవగం || * || విద్ధిబుద్ధిమదగ్రజ్యేజాగృహీత్వమనుషుణం | వ్యగ్రతాముగ్రతాంసాగ్రాంనిగృహ్యగ్రేనిరీక్ష్యతాం || ౩౪ || ఇత్యుక్త్వామాతరంసోయంప్రణీవత్యపదంస్పృశక్ | నిగమమ్యతదాసద్దజనీంసాంత్యవాదవైః || ౩౫ || నిజకాగామస్వయంతూణకంక్రమసన్న్యాసలబ్ధయే | నిజదేశికతాన్తా

గ్యవదభాజనమానినం॥ ౩౭॥ అన్వీర్యకశంకరాచార్యస్సర్వత్రజగతీతలేక్రమేణబదరించావయత్రవిష్ణుస్తవస్యతి॥ ౩౮॥ జ
నైముకానిభిరాకీడాకంసావర్ణాభ్యర్ణవేదికాం॥ వేదకాస్త్రకథాబావలాటసాఖిలదిక్రటాం॥ *॥ నిరైర్వరవిహరత్సత్వజాతిజాత
సముత్కటాం॥ నికటోటజనిర్విష్టతవస్యత్సన్తునివ్రజాం॥ *॥ చంపకాశోకపున్నాగకించుకాదితరుస్త్రజం॥ మాధవీగుంజపుంజాం
తమకంబుసింజస్తధువ్రతాం॥ *॥ మానసైరివసర్వత్రమానసైరివమానినాం॥ సరోభిర్విమలైర్వాప్యిష్టాంపుల్లకల్పారసోక
భైః॥ ౪౨॥ బదర్యోధూరుహూయత్రఫలంతిస్వద్రుమాభివతతైక్రతసమాసీనముటజాభ్యంతరాంగజే॥ *॥ ధ్యామంతంప
రమేశానంవ్యాఘ్రకృత్తికృతాసనం॥ భూత్యుద్భాసితసత్వాంగంపాండరీకౌత్తరచ్ఛదం॥ *॥ రుద్రాక్షమాలికాజాలసమాకలిత
విగ్రహం॥ నిస్తరంగమివాంబోధినిర్వికారమివాశుగం॥ *॥ నిస్తమస్కమివాదిత్యంభాస్వంతమివపావకం॥ గోవిందభగవత్ప్రా
బదేశికేంద్రమలత్యుత॥ విలోక్యాతిముదంప్రాప్తకించిదేషవిసిస్తియే॥ *॥ ఖనతామూలికాంలబ్ధుంధరణీమంజనేచ్ఛయా॥ సు
వణకపూర్ణామధికమీయివానివసెవధిం॥ *॥ అహూమదధకమేవామమవతీర్ణోధరాతలే॥ ఉపదెష్టుంపసిద్ధిం॥ వాశుకోవాకశ్య
పోధవా॥ *॥ పాగాశరిరిహఃస్తీత్రిశుణుమఃఖిలుసర్వతః॥ సవీచాయమిహస్యైవనాత్రకార్యావిచారణా॥ *॥ యోవాకౌహనుమ
హసాభాసతేభానుమానివ॥ అనైనైవోరరీకుర్తఃక్రమసన్న్యాసలక్షణం॥ విజ్ఞానకంగః॥ శ్రీలశ్రీచిద్విలాసత్వయివదతికథాం
శంకరాచార్యనేతుఃపుండ్రేక్షౌరగ్రభాగాద్రసతిమధురిమాపావపర్వాతిశేతే॥ తద్వద్వాణీప్రవీణావిరచయతివరానంద
మంతనికగూఢాసావ్మిన్నగ్రాసమగ్రంకథయతిమభవద్వ్యతమత్యద్భుతంపే॥ శ్రీచిద్విలాసః॥ ౫౩౪॥ ప్రియన్విజ్ఞానకంద
ప్రచురగురుకృపాలబ్ధవిజ్ఞానసీనున్నుద్వాహూద్యోగవాతాత్రవణకృతజనుర్ద్వాపరస్యాస్యశాంతిః॥ జాతావాతాతతాద్వ
గ్నిధమహిమభృతామాదరఃకఃకళత్రేవ్యగ్నిచిత్తంచరిత్రంకలయన్పాదిపరంవత్సయద్భ్యద్వదామి॥ ౫౪౪॥

ఇతిశ్రీమత్సరమహాంసవరిప్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసంవాదేశంకర

విజయవిలాసేగోవిందభగవత్పాదపర్శనంనామాష్టమోధ్యాయః-

తతశ్చేదేశికేంద్రోపిలీలాకలితవిగ్రహాః|చత్వార్యాస్యాన్యపాస్యైకమాశ్రితస్త్వరజితృలు||౧|| ప్రదక్షిణత్రయం
 కృత్వాప్రణమ్యపురతస్థీతమ్ | దృష్ట్వాశ్రీశంకరాచార్యంప్రవశ్యాయావనతాననమ్||౨|| శ్రీమద్గోవిందభగవత్పూజ్యపాదో
 బ్రవీత్తతః|కోభవాత్కుతల్యాయతఃకుత్రత్యంకింనునామతే||౩||కోవానీవృదిహగత్యదినానికటివాభవత్ | కింకారణమిహాయా
 తోవదన్యంసవిస్తరమ్||౪||శ్రీశంకరః||శుశూప్రతేభవచ్చిత్తంయదితచ్ఛ్చాయితాంగురో| జాతోహంకరశేదేశేశ్రీమచ్చివ
 గురుద్విజాత్||౫||కిశోరతాదశాయాంమేతాతోలోకాంతరంగతః|మాత్రేప్రపాలితోనిత్యంన్యవసంసుఖితోగృహే ||౬||య
 తోచితంయథాశక్తియథామత్యభిలాఃకళాః|అధీతాస్సకృదేవాహంమాతాస్మాతుంసమాగతః||౭|| చూడేతరంగితో
 తోమేస్పర్శమాత్రసుఖావహే|మహాగ్రాహేపాదేశావధృతాకృతిః||౮|| నాజహచ్చరణౌసోపినక్రంతోధృష
 మన్వితః|వపుమేకనిష్ఫలంయూతినన్నాన్యసంచేత్తుసాధకమ్||౯||ఇతినిశ్చిత్యవేగెనసన్నాన్యసాశ్రమమాశ్రితం| తేనాహంస
 త్వరంముక్తస్సోపిశాపేనతత్క్షణాత్||౧౦||ఆదాతుంక్రమసన్నాన్యసలక్షణంతద్విచక్షణం|అన్విష్యన్నుర్వరాంసర్వాంక్రమా
 దిహసమాగతః||౧౧||అస్తత్ప్రకృతజన్మీయసుకృతాతీతయాదిహ| నిరీత్యభగవత్పాదపంకజంసాంకుశధ్వజం||౧౨||అన్యతో
 గమనేవాంఛాపూర్వవత్ప్రవృజాయత|అనుజానీహిమేసర్వంశర్వప్రతిమసద్గురో||౧౩||కృతాథకంకురుమామద్యత్వత్కటా
 త్సనిరీక్షణాత్|ఇత్యుక్తాప్రకృతస్తస్థాబద్ధాంజలిరతంద్రితః||౧౪||ఇహముత్రఫలత్యాగంనిత్యానిత్యవివేకతాం | శమాదిగుణ
 సంపత్తింముముక్షుత్వంవితంద్రితాం||౧౫||దేహభిమానరాహిత్యమిషణత్రయమోక్తృతాం|ఇత్యాదికాగుణాఃతస్మిన్
 విలోక్యాతీతనిర్మలాత్||౧౬||సన్నాన్యసాశ్రమయోగ్యోయమితీకృత్వాహృదంతరే|గోవిందభగవత్పాదదేశికేంద్రోముచాన్వి
 తః||౧౭||తమాహూయనిజాభ్యర్ణమాలింగ్యప్రణతంముహుః|మూర్ధ్నాన్యఘ్రాయశివేశ్యాంకెసాదరిఃప్రశ్రయాన్వితం||౧౮||
 మహావాక్యానిదివ్యానితత్త్వమస్యాదికాన్యసి|ముముక్షుభిస్సదాధ్యేయంరహస్యంయద్యదస్తితత్||౧౯||ఉపాదిశదతస్సర్వంవే
 దాంతాథకవినిశ్చితం|సన్నాన్యసిభిర్విధేయాంస్తువిశ్వేశస్త్పతిచోదితాత్||౨౦||దత్వాధక్రమసన్నాన్యసంబోధయామాసతత్త్వ

విత్ సాహుమస్తీతమత్యైవసస్వత్ర సమదశకానం || ౨౦ || నబూ హ్యన్యకథాలాపో నాలాక్యావామలాచనాః | పుత్రమిత్రసువ
స్త్రాదౌధనేధాన్యమణాపి || ౨౧ || మృతస్నాయామత్తకామైశుసమదృగ్భవసర్వదా | అత్యాహరం నిరాహరం హింసామన్యత
భాషణం || ౨౨ || వరిగ్రహమసూయాంచమాననాంచవిచూననాం | విస్మజ్జనిమణిమోఘాత్వావిహరత్వమహానికశం ||
౨౩ || జీవన్ముక్తస్తనూందగ్ధాచరదగ్ధవటోపమాం | కౌపీనంకటిసూత్రంచధత్స్వదండకమండలూ || ౨౪ || కాషాయంవల్కలం
వాపిశీతాతపనివృత్తయో | వైకత్రసగరేవాసోభిత్వాచైకత్రసద్భుని || ౨౫ || సకతకవ్యాత్వయానిత్యమంతేవాసిజనాగ్రణేః | యదు
క్షంతత్పురిత్యజ్యభిత్వామాత్రకృతాశనః || ౨౬ || ధనసంపాదనోద్యుక్తస్సయతిః పరినిందితః | నిగుణం నిష్కళం బ్రహ్మనిర్వికల్పం ని
రంజనం || ౨౭ || తదృప్తహృమితిజ్ఞాత్వావిహరస్వయథాసుఖం | ఇత్యాజ్ఞాప్యచతంశిష్యంగోవిందభగవవాన్దురుః || ౨౮ || స
ద్దుయాక్తేనవిధినాధ్యాయన్నంతఃపరంశివం | అనాదిమధ్యాంతమజమవృద్ధిక్షయమచ్యుతం || ౨౯ || తద్రచ్చమైవేతినిచ్చిత్వవిస్మ
శ్యతర్కకాంక్షితాః | అత్తక్రీడశ్చాత్మరతిః క్రియావాణదేశికేశ్వరః || ౩౦ || ఆత్మానమభయంశుద్ధం మత్వాధీరోనకోచతి | ఇత్యా
ద్యుపనిషద్వాక్యైశ్చిత్వాత్మానమీశ్వరం || ౩౧ || ధ్యాయన్నంతస్సచాతస్థానిస్తులానందతుందిలః | జాతుచిచ్ఛంకరాచార్య
దేశికేంద్రోవిచక్షణః || ౩౨ || స్వామిన్విజ్ఞాతతత్త్వాధానిమణిలంబమానసా | శిష్యసందేహాసందోహామోహావారణభాస్క
ర || ౩౩ || స్తోత్రం వాంఛతి మెచిత్తం దేశికేంద్రపరంపరాంకథయిత్వాపునీహీమంతా మెకశరణంగతం || ౩౪ || తతః ప్రోవాచతు
ష్టాత్మాగోవిందభగవద్దురుః | సావధానేనమనసాశుణువత్సౌమితేధునా || ౩౫ || ఈశానస్సర్వదేవానామీశ్వరస్సర్వదేహి
నాం | బ్రహ్మబ్రహ్మధీవస్సోయంసర్వేషామాదిదేశికః || ౩౬ || సర్వాశ్చోపనిషద్విద్యాస్తత్త్వజ్ఞానైకసాధనాః | నిష్కళంకాంశివా
ద్యైతవిద్యాచుప్యపదిష్టవాః || ౩౭ || విఘోరివకళామెకాంసర్వజ్ఞమకుటస్థితాం | తథారహస్యచుఖలం మాధవంగిరిజాధవః ||
౩౮ || శ్రీధవనతతోవాదీతనయాణస్వయంభువే | వసిష్ఠాయావదత్సప్తావరిష్ఠాయతవస్వినాం || వసిష్ఠోమునయేపాహాశ
క్తయోనభుశక్తయో | శక్తిః పరాశరాయోచేవినయానతచేతసే || ౪౦ || తనూభవేథవ్యాసాయశ్రేయోవిన్యాసభూమయే | ఉవాచ

విధివత్సోపియా యావిద్యాశ్చివాగతాః॥౪౧॥శుకాయజగదేతనవినయోజ్వలచేతసే॥ నవవగోడపాదార్యజేశికేంద్రముపాది
శత్॥౪౨॥సాక్షాత్సవభగవానస్తాకంగురురీతిః॥ శ్రీగౌడపాదయతిరాడ్డివీచాపలరవరస్సవభూః॥౪౩॥వెదవెదాంగతత్త్వ
జ్ఞోనిమాణతానిఖిలస్త్పతేః॥జైమినీయానిసూతా॥ణిసాధానిమిరధీతవాణ॥౪౪॥దివ్యోపనిషదోవెత్తాసాభిపా॥య్యత
దయః॥పారాశరీయసూతా॥ణామపితత్వాథకవిత్తమః॥౪౫॥నిమకధ్యశాస్త్రహారాశింయుక్తిమంథేననిత్యశః॥అదైవతా
మృతమాసాద్యజీవన్ముక్తశ్చరత్యసా॥ ౪౬ ॥ కింపునబకహునోక్తేనమానవాకారమాస్థితః॥అవతీర్మ్యోవకరాంసర్వాందు
మకతోద్ధనిహ్వలాం॥౪౭॥పాతుంకృతనముద్యోగౌనగజాజానిరెవసః॥ జగత్సంరతుడామైవధావంతధావంతనిప్రత్యయే॥
౪౮॥చరంత్యేవమహత్తానస్తాదృశాధరణీతలే॥బుద్ధిమానసిభౌశిష్యవిజ్ఞాతాఖిలదశకాన॥ ౪౯ ॥ పారాశరీయసూతా॥
కాండశోపనిషదామపి॥ గీతాసహస్రనామ్నాంచరుద్రాధ్యాయస్యతత్త్వతః॥౫౦॥ అథాన్తేపినజానంతివ్యత్యస్తాన్
కథయంత్యహూ॥తేషాంరచయభాష్యంత్యమదైవతాథకప్రకాశకం॥౫౧॥ ఆత్మ్యక్వాచంద్రమాశీశంకత్నగభకంగడాధి
పం॥శివాత్కమాదిహయాతందబౌతస్థైరదేశికః॥౫౨॥శ్రీశంకరాచార్యః॥ దేశికేంద్రకరుడాదృశాత్వయాపావితోస్త్వి
శివతేత్వబోధనాత్॥త్వాదృశోగురురనేకజన్మనాంపుతస్త్విహతులభ్యతేజనైః॥ శ్రీవిజ్ఞానకందం॥సన్నాసంక్రమశోనిశ
మ్యసతతశ్చేరియః॥ఫలపాప్రకంశ్రీమచ్ఛంకరదేశికేశ్వరమణేభకౌఘచింతామణేః॥చేతఃపూతతమంబభూవనితరాంశ్రీచి
ద్విలాసాగ్రతసైనాకారికిమద్భుతంకథయతద్విశైవకరత్కృతా॥౫౪॥చిద్విలాసః॥ విదన్విజ్ఞానకందప్రచురగుణమణిశ్రే
ణినిశ్రేణిమూతకభూయస్థైదేశికేంద్రాభ్యుదయనిశమనెకౌతుకంసాతిరేకం॥ అంతర్వాణివ్రజేషుత్వదుపమసుకృతీనో
మయాదశికకోవాతుష్టకవృష్టంయదగ్రేసవజనికథయేవత్ససంశూయతాంతత్॥౫౫॥

ఇతిశ్రీమత్పరమహంసవరీవ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకర్త

దతపోధనేంద్రసంవాదేశః శివజయవిలాసేనవమోధ్యాయః

తతస్సద్గురుసందేశలబ్ధవిజ్ఞానసేవధిః | శంకరాచార్యగురురాద్యాకావిధురివాచకౌ || ౧ || భాష్యంచోత్తరమీమాంసా
సానుతా | తామతివిస్తరం | దశోపనిషదాందివ్యంచకారాతిమనోహరం || ౨ || తథైవభగవద్గీతాభాష్యంభూష్యంసురైరపి |
విష్ణోస్సహస్రనామ్నాంచశ్రీరుద్రస్యచనిమలం || ౩ || సౌందర్యలహరీస్తోత్రంస్తోత్రాణాముత్తమోత్తమం | స్తోత్రాణ్య
న్యాదిదివ్యానివవిత్తాణివ్యధత్తనః || ౪ || పాతయన్సుధియశ్చిష్ట్యాభాష్యంస్వేననిమిత్తం | ప్రవివిచ్యతదీయాధాన్యోధ
యన్నతియత్నతః || ౫ || అవతతనిన్యత్తాశోయత్రకుతా | పివస్తునిప్రమనావిమలానందసందానితనిజాంతరః || ౬ || ఏతస్మిన్నం
తరేవిప్రోవిదితాఖిలదశకనః | నిజేతుంసతదావణీకబ్రహ్మనిత్యంనిరంజనం || ౭ || గురూనన్వేష్టుముద్యుక్తోవిస్మయస్సేవ్యస్థానం
ధవైః | యతాస్తైశంకరాచార్యదేశికేంద్రోవిశారదః || ౮ || తంప్రదేశంసమాసాద్యభక్తిభారసమావృతః | సదక్షిణంవరిక
వ్యవ్రణమ్యవియాన్వితః || ౯ || తందృష్ట్వాశంకరాచార్యదేశికేశ్వరపుంగవః | కిమథమాగతోసిత్వంకిశోరభవలత్యుసే || ౧౦ || పిత
రాతెకుతోయాతామత్రంకింతేప్రయోజనం | ఇతివృష్టస్తదోవాచస్వీయోదంతమశేషతః || ౧౧ || అహోబలముపాశ్రిత్యమాధ
వాచార్యనామవాక్ | తేతాణాముత్తమంక్షేత్రమధ్యవాస్తవశస్త్రధిః || ౧౨ || విజ్ఞానేవాక్పతిస్సోయంసంపదాధనదోపహం |
తస్యపత్నీసుశీలాసావతిభక్తివరాయణా || ౩౩ || నామ్నాలక్ష్మీరితిఖ్యాతాచాయేవాసీద్దినెశితుః | నిరవత్యతయాపత్యాల్లా
కాంతరతిరస్కృతేః || ౧౪ || వివిక్తాతౌవినిమలగ్నాచింతానవధిఃరథౌ | చక్రహ్లాదమానసాహ్లాదకలితాద్భుతవిక్రమః || ౧౫ ||
ఆవిభవన్పురస్తంభాదనాయాసాత్తదాయసాత్ | నృకెసరితనుభూతావాహిరణ్యకశిపురిపుం || ౧౬ || జఘానన
ఖైరైరేవతందేవంశరణంగతో | పునన్నస్సోవ్యదాత్పుత్రంవిష్ణుశమాణమేతయోః || ౧౭ || సఏవాయమిహయాతోపి
తరామెస్వరాశితౌ | ధనధాన్యాదికంవస్తునైరాశ్యేనవిస్మయచ || ౧౮ || స్వప్నేమమసమాగత్యససాత్సన్నరకేసరీ | శంక
రాచార్యమన్వేహిసతుత్వాంపావయిష్యతి || ౧౯ || ఇత్యుక్త్వాంతదేవస్తవత్సమీపంతతోభ్యగాం | పవిత్రితజగజ్జాలశర
ణౌగతవత్సల || ౨౦ || జ్ఞానవిజ్ఞాననారాశేశీమకశంకరదేశిక | స్వీయాంప్రవృత్తిముక్త్యాధశంకరంశరణంగతః || ౨౧ || తదీయచర

రిణః॥౪౧॥భవద్దేశోపియతినాంవాసయోగ్యోనజాయతాం|అథవామదిహాయాతఃవతీతస్సభవిష్యతే॥౪౨॥శైవంభుజంగమా
హఃథశంకరాచార్యదేశికః|త్వప్తాత్మైవగణాస్సద్యోమాతరంనేతుముద్యతాః॥౪౩॥గణాభయంకరాకారాణామాలాజినప
రిష్కృతాః|త్రప్తాత్మైస్సహనిగఃతుంనాలమస్తీత్యవోచత॥౪౪॥భుజంగవైష్ణవంప్రాహుత్వస్సైనరమావతిః|పాషా
దాఃప్రేషయామాసమనోజ్ఞాఃపీతవాససః॥౪౫॥శంఖచక్రగదాశాఙ్గాపరిష్కృతకరాంబుజాః|కస్తూరీతిలకొద్భాసి
ఫాలమూలవిశోభితాః॥౪౬॥దృష్ట్వాతాహృష్టచిత్తాసౌసాధకంత్వైరేవసత్స్వరం|దేవయానంసమారుహ్యవైకుంఠంప్రా
ప్తసాతదా॥౪౭॥తతస్సనందనైవైవసాకందేశికపుంగవః|ప్రయాగంప్రయయాశీఘ్రంజననీముక్తిదాయకం॥౪౮॥సద్యస్త
రణమాత్రేణమోక్షసామ్రాజ్యదాయకం॥౪౯॥విజ్ఞానకందః|సనందనమనిందనంతదనుశిష్యమాచార్యరాఢ్యధత్తశుభక్య
త్రమంసుజనమానసానందనం|ప్రయాగమగమద్రయాదితిచచిద్విలాసాఫణస్తతఃకిమభవద్గురోవివిదిషామి తద్దూప్రహేమే॥
౫౦॥శ్రీచిద్విలాసః|వక్ష్యేత్యగ్రహేపమస్యాద్భుతమపిచరితందేశికేంద్రస్యతుభ్యంశ్రేయోజ్ఞైసమగ్రంవిమలమతిమతామగ్ర
ణీస్త్యంకృతాథః|మాఘమాసిప్రయాగేమకరమువగతేభాస్వతిప్రేమతోసౌస్నాయంస్నాయంప్రభాతేప్రతిదినమకరో
ద్యత్తదగ్రశ్రీగుణవ్య॥౫౦॥

ఇతి శ్రీమత్పురమహాంసపరివ్రాజకాచార్యవర్గశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసంవాదే

శంకరవిజయవిలాసేదశమోధ్యాయః-

తతఃప్రయాగమాసాద్యసద్యశ్శ్రేయఃప్రదంనృతాం|త్రివేణ్యాంసుకృతశ్రేణ్యామఘస్యణ్యామనుక్షణం॥౫౧॥స్నాత్వై
వజననీమోక్షసాధనానిసమాహితః|తతానజనకస్యాపిమోక్షసామ్రాజ్యసంపదం॥౫౨॥పాఠయన్బ్రహ్మసూత్రాధికబోధకం
భాష్యమన్వహం|భాష్యంపాఠంజలానాంచసూత్రాదామతివిస్తరం॥౫౩॥శిష్యాన్వివశ్చిత్తోవిప్రాకనానాదేశసమాగతాః|

శ్రీమద్భగవదుక్తాయగీతాయాభాష్యము తమం॥౮॥కించిత్కాలమువాసాధబోధయేత్తంసనందనం॥ ఆసేతుహేమవచ్చై
 లంకీతిక్వాక్వాప్తగురోరథ॥౫॥భాష్యమధ్యేతుకామాయేవిశుద్ధాద్వైతబోధకం । మునయోజహావోయాతానానాక్షేత్రేని
 వాసినం॥౬॥సమిత్యాణివిత్త్యగుప్తశ్చుద్ధకీతికముకనీశ్వరః॥ధీమాన్భానుమరీచిశ్చక్ష్మణశశన్సామవాన్॥౭॥ విరించిచరణో
 యోగీబుద్ధివృద్ధిరథావరః॥ఇత్యాద్యామునివర్యాస్తంశంకరాచార్యమన్వయః ॥ ౮॥ తానశేషాన్విశేషేణబోధయేత్త్వ
 మన్వహం । కానిచిద్వాసరాత్యాస్తనిరస్తాశేషకల్పః॥౯॥సదాసనందనస్సోయమంతేవాస్యగ్రీణేన్నను॥ శిశూప్రమాత్రేస్స
 తతందేశి కంద్రవదాంబుజం॥౧౦॥యేయేవతంతియద్యద్వాతైస్సాథకంతత్పరత్ముదా । గతీధ్యేకామచసర్వేషుపేషి
 బిభ్రంనిసగజం॥౧౧॥ఉపాచరన్నతితరాంపేమపాత్రమభూద్గురోః॥ మకరం మోక్షుకామైరేకవ్రయాగంత్యక్తుముద్య
 తః॥౧౨॥శంకరాచార్యవర్యోపిచేతస్యాలోచ్యతస్థివాన్॥సహాధ్యాయజనోఽప్యేనంనినిందనసనందనం॥౧౩॥.....*
 సనందనఃకియానేషకియత్యస్తిక్గురోఃకృపానిశ్చిన్వంతోమనస్యేనంత్యాజయామఇతిధృవం॥౧౪॥ ఈష్యాంపుపుషిరేత
 స్తిక్ప్రవ్రయావనతాననెజ్ఞాతవాన్దేశికేంద్రోపిశిష్యజాతమనోగతం॥౧౫॥కార్యేణదశకాయీష్యామస్సనందనమహూద
 యం॥అస్తోకస్సప్తయముశ్చైకస్సప్తయమేషాంగళత్యధ॥౧౬॥ఆస్తాంతదితినిశ్చిన్వత్పూర్వవత్పారయన్స్థితః । తదంతరేతు
 సంఖ్యావాన్ప్రయాగక్షేత్రమాశ్రితః॥౧౭॥దివాకరాధ్వరీత్యేవనామ్నాసంస్వత్రవిశ్రుతః । అనేడమూకస్తస్యాసీత్పుత్ర
 స్థాణురివావరః॥౧౮॥యథాజాతవచాభాతివశ్యంత్యాజనసంసదః॥నాజిఘ్ర్ణాతికించిద్వాసపిపాసతికించన॥ ౧౯॥ నస్తుం
 దతేనవదతిక్రిమికీటాదిదంశనె । కింవాపిశాచికాగ్రస్తఃకిముయక్షేణపీడితః॥౨౦॥ బ్రహ్మరక్షోపధుక్తోవాకింవామత్సావసం
 చయః॥ఇత్థంవిచింతయేత్థూయఃకింకతుమ్చితంత్యహ ॥ ౨౧॥ ఉపనెష్యామ్యముంపుత్రంయోవాకోవాభవత్స్వయం॥ఉ
 పనీతింతతశ్చక్రేవిక్రియాయక్రమోచితాం॥౨౨॥ మాగమానౌగదస్యాస్యవ్రతీకారక్రియాక్షమం । వాంఛన్నవిద్యతగ్న
 హేచింతాసంతపస్తావృతః॥౨౩॥ఆకల్యేత్తంకరాచార్యదేశికేంద్రసమాగతం॥తనయంతంసమానీధిమూకవత్సమవస్థితం॥

౨౪ || శరణం నమో హయాతోధురినిక్షిప్తచాలకః | స్వామిన్ హలయమామద్యదయన్వతనయేమమ || ౩౫ || అనకశః పరికా
మన్ నమసుర్వన్ సహస శః | ఆదరేణాంజలింబధ్వాదిహాకరమభీష్టితః || ౩౬ || తతోవిలోక్యతంచాలంసూమిన్ వత్సరతస్త్రి
తం | ఊచేవాచమిమాంతుష్యన్ దరస్త్వేరాననాంబుజః || ౩౭ || శ్రీశంకరాచార్యః || కస్త్యంశిశుః కస్యకుతోసిగంతాకిం నామతే
త్వంకుతఆగతోసి | ఏతద్విదత్వం మమసుప్రసిద్ధం మత్ప్రీతయైప్రీతివివధకతోసి || ౩౮ || చాలకః | నాహం మనుష్యోనచ దేవయ
త్తోనచాప్తాణ్మత్రియవైశ్యశూద్రాః | నబ్రహ్మచారీనగృహీవనస్థాభిక్షునకాచాహం నిజబోధరూపః || ౩౯ || నిమిత్తం మనః
త్యాదిపద్యైర్దావాదశభిస్తదా | ప్రత్యుత్తరమధాదత్తపాత్తజ్ఞానప్రకాశకైః || ౪౦ || తత్తస్తుష్టోదశికం ద్రోబ్రహ్మనందమ
విందత | దివాకరాధ్వరిన్ సూనుర్నాయమహన్ స్తవానఘః || అస్తాకమేవసద్యశోచాలకస్తాత్పథీరసౌ | సుపుత్రవాన్భవాన్ భూ
యాదితిదత్వాశిషోబహూః || పరిజగ్రహతం పెన్జ్ఞానజగమపితాగృహం | ప్రదదాత్తమసన్నానం శుద్ధాద్వైతప్రబో
ధకం || ౪౧ || ఉపాదిశన్తహావాక్యాశ్చనన్యసద్యశాన్యపి | బోధయామాసవివిధం శాస్త్రతత్త్వమనన్యధీః || ౪౨ || అత్తన్వరూపమే
తేనహస్తామలకసమ్మితం | దర్శితం పురతస్తస్తాన్మదితోదేశికేశ్వరః || ౪౩ || హస్తామలకః త్యేవదత్తవానభిధామపి | పుష్పవత్సద్య
శత్విద్యాభ్యాశిష్యాభ్యామభితోవృతః || ౪౪ || శంకరాచార్యగురురాట్ రత్నసానురివాబధౌ | సనందగాదిభిశ్చిష్యైః పార్తేలాన్
నవచైరపి || ౪౫ || కౌతుకాలౌకనాసక్తైరకహుభిః పరివారితః | వటంప్రదక్షిణీకృత్యతివెణ్యాంస్నానమాచరన్ || ౪౬ || గయా
క్షేత్రమపి పాప్యసర్వదేవసమాశ్రితం | విష్ణుపాదం నిరీక్ష్యాదావీశానాదిపదంతతః || ౪౭ || వారాణసీంజిగమిషుః ప్రతస్థైరిభి
లైస్సహగీతవాదిత్రనిధ్వానైః పూరయన్నిభిలాదిశః || ౪౮ || విజ్ఞానకందః || శ్రీమచ్ఛంకరచేశికేశ్వరమణేశిష్యాజ్ఞానోచ్ఛ్వా
గతామాపీయేవహిమాంశుమండలగళత్పియ్యూషధారాంబుధాః | తృప్తిం నావహృదగ్రతోపికథయశ్రీచిద్విలాసాద్యసౌఖ
శ్యాంయద్యతనిష్ఠవిష్టపహితం సోప్యష్టమూత్యాకృతిః || ౪౯ || శ్రీచిద్విలాసః || యాకాశీతిపురీషదాననగురోవికశైవీకపం
ద్యాహేసాసాత్పద్యత్రవసత్యయం పురహరోహితైవరూప్యాచలం || తత్రత్యాం గురువౌద్యతామపి కథాంవక్ష్యే

ధునాకణ్యకతాంవక్తుశ్చోతురధాదధాతికుతుకంలాకైకహృద్భావహీనా॥౧౦॥ ... *
 ఇతిశ్రీమత్పంచమహంసపరివారికాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసంవాదే
 శంకరవిజయవిలాసే - ఏకాదశోధ్యాయః-

తతఃక్రమేనైవసదశికేంద్రోవారణసీమీశనికేతభూతాం|నానావిధాశ్చక్యనివేశకోశాంవివేశతూణాం సహశిష్టవ
 గైకాః॥౧॥ శ్రీమానసాశంకరదేశికేంద్రస్వాధూదితేభానగరసారధౌచ|స్నాత్వైవతోయమణికణికాయావిశ్వేశ్వరంప్ర
 త్యహమచకతిస్త॥౨॥ వాసంచకారానిశమేషశిష్యేస్సాకంసఘట్టైమణికణికాయాః | దిదృక్షువస్తత్రయతీంద్రమేనంజనా
 స్సమాసేదురతీవహృష్టాః॥౩॥ అమేరుపాశ్చాత్యవయోధివిపాః॥౪॥ తేమురానమ్రితమాశిభాగాః|పురోవిభాగాకలిసోప
 దాస్తైప్రజ్ఞాతుకామాయతిమాత్మరూపం॥౫॥ ఎవంనసన్నేషయతీంద్రచంద్రస్సంపూజ్యవిశ్వేశ్వరమాదిదేవమ్|స్నాన్యైకతి
 సంధ్యంమణికణికాయాంమహామహీమండలకణికాయాం॥౬॥ కుర్వన్సశిష్యేస్సహతీథికాయాత్రాందివ్యానిలింగానిని
 రీతుమాణః|చరన్సఘట్టైమసమంతతోపిభక్త్యాచతుష్టప్తిమితేషునిత్యం॥౭॥ అటన్సతీరేదివిషత్తటిన్యారమ్యోటజాభ్యణా
 నిషణ్ణలేఖే|ద్భష్టామునీంద్రానపితత్రిత్రపాదశకాయద్భావ్యమనుత్తమంసః॥౮॥ ఇత్థంన్యవాత్సీత్సురసింధుతీరేశిష్యా
 నసౌభావ్యమపీవరత్నః|దిదృక్షుతాంతత్రతపోధనానాంచిత్రంచరిత్రంప్రకటీచకార॥౯॥ తస్మైదదాకశ్చనపీతవాసోఽపూ
 ణాస్తదాన్యోవితతారరమ్యాః|కశ్చిద్వ్యతారీన్తణిపాదుకేచసుకాంచనాధ్యాంకరకాంచదివ్యాం॥౧౦॥ దదుస్తదాకేచనవ
 ల్కలానికాషాయవస్త్రాణిమనోహరాణి|ఏకాక్షరుద్రాక్షమయీంచమాలాంజవస్త్రజంకశ్చనమాక్తికాధ్యాం॥౧౧॥ ఇత్థం
 జనైఃప్రత్యహమాదరేణయద్యద్విత్తీర్ణంగురుపుంగవాయ|శ్రీచంద్రమాశీశక్యతేవ్యధత్తశ్రీరత్నగర్భాయగణేశ్వరాయ॥౧౨॥
 విశ్వాణానంవిశజనీనమనాకతాధికరంజితకరముచే॥౧౩॥ అమాయపాథోనిధిపారణశ్రవిశానవద్వాద్యయభావనంచ॥౧౪॥

విపశ్చితోదీనజనామునీంద్రావినెతుకామాద్యవమానసాధీం | ఆసెదురస్యైవసచేశమా రాదారాధితస్యైస్సుచిరంస్యవాత్సత్ ॥
 ౧౩ || తతస్సమాకల్యకానకాశిరాజఃకాశ్యామధీశ స్సుకృతాతిరెకాత్ | సమెత్యసాకంనిజపారవగైః ప్రత్యగ్రహీదస్యవదార
 విందం ॥ ౧౪ || అదత్తతస్మై మకుటంమహాఘృణంకెయూరయుగ్మంమణికాంచనాఢ్యం | శ్వేతాతపత్రంశిబికాంవిచిత్రాంశశి
 వ్రభాఢ్యేసితచామరేద్వై ॥ ౧౫ || పుత్రైఃకళతైః సస్సహభృత్యవగైః మిత్రైః సస్సమంతాదపిపారవగైః | తవోవదీకృత్యనిజం
 చరాజ్యంసాకంధనెనాఖిలవాహనైః ॥ ౧౬ || భృత్యోపమం సేవనమాచరన్సబద్ధాంజలిశ్శిష్యవదేవతస్తా | ఎనంసమాలోక్యన్
 దేశికేంద్రోదివ్యాశిష్యాస్తై వితతారభూయః ॥ ౧౭ || శ్రీశంకరాచార్యగురోరముష్యత్యేకృతబ్రహ్మపురందరస్య | కిమస్తీవాం
 ఛాకనకాచలెవాతద్భక్తిమేకాంగణయాంచకార ॥ ౧౮ || ద్రష్టుంకదాచిత్పరపారమాగాద్యతీశ్వరోసాదివిషత్స క్రివంత్యాః |
 శిష్యేస్సమంతైశ్చననందనాదై స్తత్రత్యతీధాన్నినిరీత్యుతుష్టః ॥ ౧౯ || తతాధివాస్యైవసనందనాఖ్యం వారాణసీం గంతుమ్
 నాబభూవ | విశ్వేశ్వరాలోకనదత్తచేతాఃకుడాదవాపాథనిజంనికేతం ॥ ౨౦ || తీధాన్నినీరాణ్యాఖిలానియత్రకింతవృక్షజాతా
 న్యపిదైవతాని | అతాస్సమగ్రాపికల్పవల్లభఃపృథ్వీరుహశ్శ్రీ ఫలచందనాద్యాః ॥ ౨౧ || భూయోఽనియానగరసంభవనాకలా
 కసంపాః | యోద్యమనకారణకల్పవల్లీ | ఈశానమాళితలనిమకలపుల్లమల్లీ మాలేపవిస్ఫురతియత్ర చసిద్ధసింధుః ॥ ౨౨ || య
 తోటజాన్యపీమునీంద్రతరంగితానియత్రందరాణ్యపిదిగీశ్వరమందిరాణి | యత్రైకతానిశిరసాకృతలాలనానివారాణసీపు
 రసదృగ్భవనైస్తీకావా ॥ ౨౩ || కాంతేవకాశీమణికణికాధ్యాసదూమికాకంకణభాసమానా | సదాశివాలంకృతవిగ్రహంపా
 విరాజతేసద్గతిదానదత్తా ॥ ౨౪ || భూభృత్సుతేవోజ్వలచిత్రవత్రాల్క్ష్మీరివాతీవచకామసూక్ష్మ | వస్వోకసారేవచపుణ్యలోకైః
 వీతాహిసాతన్ముదమాతతాన ॥ ౨౫ || స్థాణుఃఫలత్యేవఫలానియస్యాంకాశ్యామపడాపిలలైపసూతే | నమన్తకృత్యత్రదివంప్ర
 యాతిపారంగిరాంసానగరీపురారెః ॥ ౨౬ || గంగెతియాసరిదుమాధవలాలనీయామూర్తైఃవరాజశకలాభరణా
 చ్చితేన | సూతేచసాతనుభవాధృతచంద్రరేఖాన్వస్యాంనిమగ్నమలినానపిశుద్ధచిత్తా ॥ ౨౭ || కైలాసమందరసుధాంబుధి

శత్రుసానుగోకణా సేతుహిమవద్ధరణేధరాదీన్ । ఉజ్జ్వల్యయత్ర కిలవానమథ తనీత్యంగం గాతరం గనమదీక్షణకౌతుకీసః ॥
 ౨౮ ॥ ఏవంసుఖంతత్రయతీంద్రచంద్రోవసన్ సమస్తైమణికణికాభ్యై । సురస్రవంతీమసతోవ్యవంతీంసీరీతమాచోనితరాం
 ముమోద ॥ ౨౯ ॥ ధ్యాయన్ గురుంశంకరమంతరంగేనిగన్తుమిచ్ఛన్ గురోరనుజ్ఞాన్ పశ్యన్ సతీధాన్ నిచతత్రతత్రతత్రన్య
 వాతీత్సననందనోపి ॥ ౩౦ ॥ తతఃకదాచిత్సహ శిష్యవగైవన్ దత్తసుఖంతత్సమయోచితాని । తేషాంసమతుంగురురాజుహవ
 సనందనాఖ్యంసహజాతసఖ్యం ॥ ౩౧ ॥ దృష్ట్వాగభీరంసురసింధుపూరంనిభీరయంనిశ్చితమానసోభూత్ । గురోస్సదేశంవ
 జతోమమాంకమంతరాయోభవి తాంతకోవా ॥ ౩౨ ॥ యదక్షివీక్షాక్షణతస్తమోబ్ధిర్నిస్తీర్యతేకింపునరత్రసింధుః ।
 త్యైవజానన్ చరణౌన్యధత్తసురస్రవంతీసవితేనవిజ్ఞః ॥ ౩౩ ॥ జ్ఞాత్వాగురావస్యవరాంచభక్తింసాపివ సన్నాథత
 రంగహస్తైః । ప్రసారయామాససరోరుహణీనూనంతదాతత్పదధారణాయ ॥ ౩౪ ॥ నిస్తీర్యతాంతేఖధునీంక్షణేన
 గురోవన్ వందెచరణౌరవిందం । అంతేవసంతోగురుపుంగవస్యవిలాక్యతం విస్తయినోబభూవుః ॥ ౩౫ ॥ సమాగతంవీక్ష్య
 సదేశికేంద్రః ప్రేష్టాసమాలింగ్యముహూస్తున్వతం । మేనెతమంతేవసతాంవర్యోంజదాముదావత్సవదాభిధానం ॥
 ౩౬ ॥ విలాకయంతస్తమిమంసతీధ్యాన్ నిస్తీర్యపూరంప్రదశన్ శ్రవంత్యాః । సమాగతంవీతవిశేషదపాన్ స్తమేవచక్రనిజ
 వగన్ ముఖ్యం ॥ ౩౭ ॥ తతఃకదాచిత్సురసింధుపూరేస్సాత్వైషవిశ్వేశ్వరమచన్యత్యా పశ్యత్సుసర్వేషుకృతాంజలిస్సన్
 పాద్రథకయామాసమహేశమిత్థం ॥ ౩౮ ॥ అదైవతమేవభూవిసత్యముతద్వితావాబూహీశనిశ్చితమశేషవిదాంసమాజేజానా
 సీసర్వముఖిలశ్చ తిసారభూతమేషాంనివారయమనోగతసంశయాంశ్చ ॥ ౩౯ ॥ ఆవిధాననిశ్చయగురుస్తగానీంవిశ్వేశ్వరోలింగశి

—*శ్రీమదాచార్యాదీనాంవిశ్వేశ్వరప్రత్యక్షకథనం*—

రోవిభాగాత్ । దృత్వావపుడికవ్యమథాబభాషే చాదైవనిమోఽవసద్యక్షయాసా ॥ ౪౦ ॥ అదైవతమేవవీమలంభువనెమహీ
 యోనదైవతమిత్యపివదన్ తిరుదస్యబాహుం ! పశ్యత్సుతేషుసకలెష్వపీత్రలింగపావిత్రదద్రితనయాసమమీశ్వరోపి ॥

౪౦॥ తస్మాత్తదాహీజనతావ్రవిస్యజ్యభేదవాదాకాశుతిస్త్పతివిరుద్ధనిజానుభావాకా । అద్వైతమేవ భువిసత్యమితీరయం
తతైవచిత్తమకరోత్సుచిరంవిశేషాత్ ॥ ౪౧॥ విజ్ఞానకందః ॥ యతశ్చ ర్వేణాసావచకథదిహద్వైతమన్యతంసదద్వైతంని
త్యంనహిభవభువన్సంశయలవః । తదద్యాకణ్యాకహంధుగ్రమమిహకృతాథస్సమభవంయదగ్రజాతంతత్కథయగురువ
ర్యాశ్రితకృప ॥ ౪౩॥ శ్రీచిద్విలాసః ॥ విజ్ఞానకందభవతోవిజ్ఞానెనాధికంపహృష్టమనాః । బూరియామహంయదగ్ర, ప్యా
సీవ్యత్సాదరాచ్ఛృణుష్యాద్వ్య ॥ ౪౪॥ ... *
ఇతి శ్రీమత్పరమహంసవరిప్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనంద్ర

సంవాదేశంకరవిజయవిలాసేవిశ్వేశ్వరప్రత్యక్షకథనంనామద్వాదశోధ్యాయః-

తతఃకదాచిత్కలితాధివాసఃక్షేత్రేచతతైవమహావిచిత్రే । శ్రీవిశ్వనాథాధ్వరివర్యపుత్రోనామ్నాకళానాధత్తివ్రసిద్ధః ॥
౧॥ సమాగతంశంకరదేశికేంద్రమాకర్ణ్యవిశ్వోన్నతికీర్తిసాంద్రంప్రోత్రంపఠకతోటకవృత్తక్ష్మంతత్పాదపద్మంశరణంగతో
సౌ ॥ ౨॥ తాఖిలశాస్త్రసుధాజలధే, మహితోపనిషత్కథితార్థనిధే । హృదయైకలయైవిమలంచరణం, భవశంకరదేశికమేశర
ణం ॥ ౩॥ కరుణావరుణాలయపాలయమాం, భవసాగరదుఃఖవిదూనహృగం । రచితాఖిలదర్శనతత్త్వవిదం, భవశంకరదేశికమేశర
ణం ॥ ౪॥ భవతాజనతాసుహితాభవితా, నిజబోధవిచారణచారుమతే । కలయైశ్వరజీవవివేకవిదం, భవశంకరదేశికమేశరణం ॥ భవ
వీవభవానితిమేనితరాం, సమజాయతచేతసికౌతుకతా । మమవారయమోహమహాజలధిం, భవశంకర ॥ ౫॥ సుకృతేధిక్యతేబహు
ధాభవతో, భవితావదదగ్ధనలాలసతా । అతిదీనమిమంపరిపాలయమాం, భవశంకర ॥ ౬॥ జగతీమవితుంకలితాకృతయో, విచరం
తిమహామహాసచ్చలతః । అహిమాంశురివాత్రవిభాసిపురో, భవశంకరదేశికమేశరణం ॥ ౭॥ గురుపుంగవపుంగవకేతనతే, సమతా
మయతాంనహికోపిసుధీః । శరణాగతవత్సలతత్త్వనిధే, భవశంకరదేశికమేశరణం ॥ ౮॥ విదితానమయావిశదైకకలా, నచకించన

కాంచనమస్త్రగురో | దుగ్రత మేవవిధేహీకృపాంసహజాం, భవశంకరదేశిక మేశరణం || ౧ || ఇత్థంస్తువక్షతచ్ఛరణారవిందసేవామ
జస్రంరచయాంచకార | భావంవిజానన్ సమయోచితానివస్తున్యతంద్రోవ్యనయత్సశీఘ్రం || ౧౦ || నిర్ణేజయామాసతదీయశాటి
రుపాహరచ్ఛాచకృతేచమృతాన్నిం | ప్రక్షాళయద్రత్నకమండలుంచచిత్రంకటీసూత్రమచీక్లపచ్ఛ || ౧౧ || శ్రీచంద్రమాళీశ్వ
రపూజనాయదివ్యానిపుష్పాణిసమానినాయ | పత్రాణివిల్వస్యతథాతులస్యాః పూర్ణానిపద్మానిసమాజహర || ౧౨ || శ్రీపద్మపాదే
నమహూజ్వలేనతథైవహస్తామలికాభిధేన | పదంచకాంక్షన్ సమమత్యురదాముపాచరత్తంగురుమాదరాత్సః || ౧౩ || యదాయ
దావాంఛః దేశికేంద్రోయద్యన్త హేశార్చనకౌతుకీనన్ | తత్తత్సమాదాయపురోన్యధత్తతీవ్రంసబద్ధాంజలిరేవతస్థా || ౧౪ || స
శ్రూషణానక్రిమతీవపశ్యన్ శిష్యేష్యసూనేషునదృక్పసఖ్యం | ద్విజోవ్యసౌజాగరితేతిమత్వాతస్త్రికృపాంకర్తుమనాస్సజ్జై ||
౧౫ || ఆహూయతంవిప్రమదీర్ఘబుద్ధింక్షీప్రంకటాక్షైః కరుణాసుధాద్దైః | సంస్నాప్యతంవీతమలంవిధాయదదావసాధార
ణకౌశలంసః || ౧౬ || సంప్రార్థయామాసతతోనిపత్యవదద్వయావల్లవతల్లజాభ్యాం | సన్నాన్యసమేవాత్తమనాస్సమాగాముపా
దిశాద్యైవయతీంద్రవర్య || ౧౭ || ఇత్థంపదంతంసముదస్యదోర్భ్యాంప్రేక్షాసమాలింగ్యవినీతచిత్తం | సన్నాన్యసమన్యాదృశపు
ణ్యలభ్యంతదాముదాసౌవితతారతస్యై || ౧౮ || యతోముఖాబ్జాత్తవనిస్ససారమనోజ్ఞవృత్తంవరతోటకాఖ్యం | త్వంతోటకా
ర్యోభవితాధరాయామిత్యూచివాన్నామదదౌతదాసౌ || శ్రీశంకరాచార్యసుధాంశుమాళిశిష్యేప్రేభిస్తైః పరివీతపార్శ్వః | స
రోజభూవాసుకిశాయిరుదైః రేజేమహేశానవదేవభూయః || ౨౦ || దేవైర్నరుత్వానివతావసేంద్ర్యోతోవిధాతేవసమంత
తోపి || ౨౦౪ || కైలాసభూభృదచలైరివమందరాద్యైన్యూన్ సంవ్యరాజతతదావరదేశికేంద్రః | పఠద్భిరేకత్రచపాణినీయంవే
దాంతమన్యత్రసకాపిలంచ || ౨౦౫ || ఆకణ్డయద్భిః పరితౌరహస్యంసమావృతోసౌశుశుభేతదానీం | పారాశరిస్సన్నితునుహ
న్యనఘ్నౌదివ్యేచనీరేమణికర్ణికాయాః || ౨౦౬ || కదాచిదాగత్యనిరీక్షమాణౌముమోదవృత్తంసుగురోర్విచిత్రం | ఆదృశ్యరూ
పంసజగత్సరూపంకించిచ్ఛలత్సాశినివేశితాంఘ్రిః || ౨౦౭ || మందంధరాయాసువలంబ్యదండంగురోన్యకాశంద్రుగ్రతమానసా

ద॥ ౨౪॥ కోవావన౯ పాఠయితాత్రభాష్యంయూయంచ కేతత్పరితశ్చరంతః। ఇతీరితంతేనవచోనిశమ్యశ్రీవద్మపాదోవ్యవజ
త్సమోదాత్॥ ౨౫॥ కింజానాసిభవా౯ మదీయగురురాట్పుజ్ఞాంచసర్వజ్ఞతాంయఃపారాశరిసూత్రభాష్యమకరోన్నిజే
క్షయక్ష్యన్వితం । భాష్యాణ్యారచయద్దశోవనిషదామద్వైతభావోదయంసాక్షాచ్ఛంకరవీవదేశికవపుభూ౯ తావచరత్వ
న్వహం॥ ౨౬॥ ఇత్థంతతస్తస్యవచోనిశమ్యతదంతికంప్రావసహేవతేన । నాందీకరాశాంతరమత్యుదారషడ్దశకానీతత్వవిచా
రవాదైః॥ ౨౭॥ కుతాస్తిభాష్యేతవనిశ్చితాధీరుద్భుష్యతాంతత్రయతిన్తదగే) । నివారయైతానిహాశిష్యగా౯నుచ్ఛావ
చాన్యారటతస్సమంతాత్॥ ౨౮॥ శ్రీశంకరాచార్యః॥ తవాస్తియస్తి౯ప్రతిభాసమగ్రాసూత్రేచతస్తి౯పరివృచ్ఛవిద్య౯। త
త్తే)వవక్ష్యామివినిశ్చితాధా౯నలంవిశంబేనకిమత్రచిత్రం॥ ౨౯॥ శ్రీవ్యాసః॥ సూత్రేపారాశరీయేవ్యతివిశదమతిర్వత౯తే
చేత్తవస్సి౯బూ)హ్యోతత్తత్వషథ౯ంకథయసిచకథంద్యప్రవద్భాసిమేద్య ॥ ౩౦ ॥ యత్రాధ్యాయేత్యతీయేప్రథమసు
గణితంసూత్రమథా౯పయాద్యక్షిప్రంసన్నాన్యసివర్యత్వరయతిహృదయంశో)తుమేతస్తమాపి॥ ౩౧॥ శ్రీదేశికేంద్రః॥ సూ
త్రస్యతస్యాతిరహస్యమథ౯ంకేనావ్యభేద్యంసుధీయాకథంచిత౯ । విస్తారితంశంకరదేశికేననిశమ్యవృద్ధౌపితుతోపభూయః॥
౩౨॥ తతోవదత్తస్యచపూర్వవత్సానామ్నాయసాధా౯ర్థవిరుద్ధవృత్తి౯। అమషకాఃకించిదివా బభౌషేయతి౯త్వయాకించ
ననావబోధి॥ ౩౩॥ బూ)షేయతి౯సర్వమతత్త్వమేవవాక్యాథ౯మన్యోన్యవిరుద్ధమేవ। నాత్రాస్తికశ్చిత్తవదోవలేశశ్శో)తుమ౯
మైవాత్ర)సమాగతస్య॥ ౩౪॥ శిష్యానవిజ్ఞానతినందధావోగర్వాయసేత్వంననువిజ్ఞమానీ। జానాసిచేద్వాన్యనవినిమి౯తస్యసూ
త్ర)స్యకస్యాపివదాథ౯మద్య॥ ౩౫॥ శ్రీదేశికవర్యః॥ కించిచ్ఛలాన్యస్థస్థవిరోపివక్తిశ్శీవద్మపాదపదతస్యసదుత్తరంత్వం। ఇత్యూచి
వా౯గురువరోననుజోషమాసీద్వాన్యసోపినర్వవిదితోహివిసస్తియేనః॥ ౩౬॥ శ్రీవద్మపాదోవదదగ్రజం తమస్తద్భూనానవ్యతిధి
క్రూరోపి। జల్పస్యనల్పవితథాగిరోపిసర్వజ్ఞతామప్యరరీకరోషి॥ ౩౭॥ ఇతివదతినతిధ్యా౯వద్మపాదేతిరుష్టాఃకతిచననిజము
ష్టింయష్టిమన్యేచకాంతుః। ఇదమఖిలముదారశ్శంకరాచార్యవర్యస్త్వితవదనసరోజఃవశ్యతిస్తాతిహృష్య౯॥ ౩౮॥ స్ఫుష్టేపిగా

తేషామతీతభాతికించిన్నజానాతీతభాపిధృష్టుః | రటత్వయంకించనవంచితాథాంకాహానిరస్తాకమనెనభూయాత్ || ౨౯ || వ్యాస
స్సమాలోక్యసమస్తమతద్విస్తేరచిత్తోధురిసన్యధత్త | ఆస్థాయరూపంనిజమేవదివ్యంతుష్టావభూయోవరదేశికేంద్రం | వ్యా
సంవిదిత్వాధనదేశికేంద్రః ప్రదక్షిణీకృత్యనమశ్చకార || ౩౦ || యాతౌహమద్యైవకృతాథాభావంభవత్సదాంభోజవిలోకనెన |
శ్రీమన్యతేతేవగ్రతిభానద్భూత్యైతౌవతారోహేభవాన్జగత్పాం || ౩౧ || త్వయాన్యధాయాతిమదీయసూత్రభాష్యంసమా
కణేకతుమాగతోస్తి | పారాశరింమామవగచ్ఛవిద్వన్తదీయసూత్రాధికమబుద్ధనైకః || త్వంవై వివిచ్యప్రకటికరోషిలోకోవ
కారాయృతావతారః || ౩౨ || భాష్యంభూష్యంసమస్తైః ప్రకటయపురతోనివిశంకంసమగ్రంప్రీతశ్శ్రీతుంసమాగాంకత
మివభవతానిర్మితంభావగభాం || ఇత్థంవై పాయనోక్తేగురురవదదధస్వీయభాష్యాచితార్థానధ్యాయానాంచతుష్టామధి
కరణగణైః పూరితానాంవిశేషాత్ || ౩౩ || విజ్ఞానకందః | శ్రీచిద్విలాససుమతేయతివర్యతేద్యవక్త్రవిందగళితాంగురువ
ర్యవాతాం | వ్యాసావలోకనసహజైవిభావనాద్యామాకణ్యకమోదమవహన్తమచిత్తమంతః || శ్రీచిద్విలాసః || ౩౪ ||
విజ్ఞానకందకథయామియదగ్రతోఽస్మిన్సర్వాద్భుతోదయవిధాననిదానభూతం | ఆధత్స్వచేతసితదవ్యఖిలం మదుక్తంశ్రీశంక
రాచార్యగురోశ్చరిత్రం || ౩౫ ||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతింద్రవిజ్ఞానకందతపోదనేంద్ర

సంవాదేశంకరవిజవిలాసే, వ్యాసదశానకధనంనామత్రయోదశోధ్యాయః-

శ్రీచిద్విలాసః | తతస్సమ్యక్సమాకణ్యకభాష్యంసత్యవతీసుతః | తుష్టావబహుశఃప్రీత్యాదుమతోద్ధూననత్తమం || ౧ ||
శ్రీమాన్ద్యైపాయనస్సాత్త్రికాలజ్ఞస్తపోధనః | భూతంభవద్భవిష్యచ్ఛిజానాతీతపోద్యతా || ౨ || అవైత్ప్రీచ్ఛంకరాచా
ర్యదేశికేంద్రస్యసత్వరం | పురాపురామథారాతేవకరాదచరజీవితా | భాష్యంప్రతోష్యంవిబుధైరమత్సూత్రాణామను

తమం! పాశమృతకఃకోవాదేదేవశంకరాజ్ఞయా॥౪॥ కోవారపూగతానర్థానభేద్యాన్విబుధైరపి । ఏతదన్యోపదా
న్యోత్రదృశ్యతేనమయాన్వచిత॥౫॥ అతశ్చిరాయురేవాస్తాంభవేద్భావ్యవచారణం । అదైవితవద్దత్తస్సప్తాభూయసాపే
హసానను॥౬॥ ఇతివ్యాసఃప్రసన్నాత్కకుదస్తవ్యవేదినాంసస్తారమనసాసద్యఃసాధౌరుహాసముద్భవం ॥ ౭ ॥ ఆవిరాసీ
త్తదాసోపిదేవదేవఃపితామహఃపశ్యత్సునకతేషేషుకాశిరాజాదికేషుపి॥౮॥ తతశ్చీశంకరాచార్యస్సముత్తాయాతిభక్తి
తఃప్రణనామవరిష్ఠాయతుష్టావచపునఃపునః॥౯॥ అనెకజనురాయాతసుకృతానాంతనూభృతాంధవదీయపదాంభౌజదశక
నంసులభంనను॥౧౦॥ అన్వథతామగామద్యవిగతాఖిలకల్మషః । విలోకనేనభవతఃక్షణరంకమలోద్భవముహుముకహుస్తు
వన్నిత్యంమహంతంకమలోద్భవంబద్ధాంజలిపుటోభూత్వాతస్మాతత్పురతఃక్షణం॥౧౧॥ వేధావిలోక్యతద్భావ్యంస్వీయాంతర్గ
తబోధకంసంతతోషవిశేషేణవిస్తయాకలితాంతరం॥౧౨॥ బ్రహ్మసూత్రాధాతత్వజ్ఞవిజ్ఞతాస్యవిలోకితా! విజానాతుభవా
న్వ్యాససన్నాసాకారమాద్యతః॥౧౩॥ హరఏవవరస్సామృతచరతీతిధరాతల । అదైవితవిద్యాముద్భుతముజ్జిహీమకంకద
థతా॥౧౪॥ కలావపిఖిలీభూతంసన్నాసాశ్రమముత్తమంజానేదైవపాయనాహంతుత్వంశుజానాసివానవా॥౧౫॥ ఇ
తిస్తువక్త్రమానీయపరమేష్ఠీతమంతికంసమాలిలింగేనిస్సంగంశంకరాచార్యపుంగవం ॥ ౧౬॥ తతోవ్యాసోబ్రవీత్ప్రీతోవిని
రీత్యపితామహంఆయురస్యేషదేవాస్తైభావ్యంతునుమహత్తరం॥౧౭॥ వినైనంనహీవక్తాన్యశ్చిష్యేభ్యోస్తివిచక్షణః కిమత్ర
కరణీయంతేహృదిభాతిపితామహ॥౧౮॥ సత్యవత్సాస్సుతేనత్తంకథితంకమలోద్భవః । ఊచేద్దైవపాయనంసాక్షాద్భగవంత
మివాచ్యుతం॥౧౯॥ అహంవేదపురానవక్తంకారితంశంకరాజ్ఞయాసపివాయమిహస్తైద్యలీలాకలితవిగ్రహః॥౨౦॥ స్వచ్ఛంకం
విహరత్స్వేషస్వీయభావ్యంప్రచారయత్జీవన్నిచ్ఛానుసారణకైలాసంయాతుతత్పరం॥౨౧॥ మయావాకేశవేనాపికించేయ
మిహవిద్యతేయథోచితంవిజానాతిసపివజగదీశ్వరః॥౨౨॥ ఇతేసంశ్లాఘ్యుబహుభాశంకరాచార్యమాదరాత్దదౌసువిరమా
యుశ్చధరాభారాపనుత్తయే॥౨౩॥ వ్యాసేనప్రపరితస్తైనత్రికాలజ్ఞేనధీమతాశంకరాచార్యవర్యాయతుష్టోలోకపితామహః॥

౨౫ || పశ్యతాంసర్వలోకానామాశ్చయాకాక్రింతచేతసాం । మూర్తిత్రయసమామోగస్తత్రదేవదజాయత ॥ ౨౬ ||
 తతస్సవేపితత్రత్యాద్యమైదంమహదద్భుతం । ఆనందచామసలిలై గణశద్భిః పరితోభ్యతం ॥ ౨౭ || సురసోత్తస్త్రిపూర
 ముత్తరంగంవ్యధుస్తదాడుచ్చైస్సంస్తుతాంతేషామారావాపూరితాంతరాః ॥ ౨౮ || తుష్టువుహారితోమోదాదివదేవత
 యుంతదా । వారాణసీసమగ్రాపివిస్త్రితాసాతదాభవత్ ॥ ౨౯ || పద్మపాదోవదద్భిః పూవోక్తాయుక్తభాషణైః । మూర్తిత్ర
 త్రయంపరిక్రమ్యవ్రీణనామనపాననః ॥ ౩౦ || ద్రష్టువుణ్యప్రభావేనమూర్తిత్రయవిలోకనం । సమభూదధునాతేనవయంధన్యా
 జగత్త్రయై ॥ ౩౧ || శంకరశృంకరస్సాత్మాద్వ్యాసోనారాయణస్సవ్యయం । ద్వయోవివాదేసంప్రాప్తైకింకరఃకింకరోన్యహం ॥
 ౩౨ || తుంతవ్యోమేవరాధోద్యవిద్వన్వ్యాసమహామతే । పితేవచాలకకృతందుష్కమకరుణాదృశా ॥ ౩౩ || అంతేవసంత
 స్సంతసైవవేపియతిపుంగవ । సమ్యక్సతయతానెతాంస్త్యత్పదాయత్తమానసా ॥ ౩౪ || తతఃపద్తోద్భవవ్యాసాత్వ
 ద్యాప్యంజగతీతలే । ఆసేతుహిమవచైచలంప్రసీద్ధంభవతాదీతి ॥ ౩౫ || శుశ్రీణ్వాచార్యభిదామిత్థ్యాహ్యదైవితంపారమార్థికం ।
 ఉపదేశంనృణామేవంకురుయత్సేనస్వదా ॥ ౩౬ || ఇతివత్సవరంతస్సైనిస్సృహయాపిసస్సృహం । అంతహీనాతావధూ
 తాంతౌవీక్షమాణేజనవ్రజే ॥ ౩౭ || తతోభానుమరీచించసుధాకీర్తితమతంద్రితం । హస్తామలకసంజ్ఞంచపద్మపాదమనుత్త
 మం ॥ ౩౮ || తోటకాచాయకానామానంతథాంతేవసతాంవరా ॥ పాతయన్న్యవసతాగ్రశ్యాంశంకరాచార్యదేశికః ॥ ౩౯ ||
 విజ్ఞానకందః ॥ వెధాలోకపితామసేనాపిజగతాంస్తప్తాపిచిష్టాచ్ఛభాదావిభూతయవిలోక్యభాష్యమనఘండిభూతయవం
 క్తప్రవాక్ । ఇత్యాకణ్యచదేశికస్యచరితాన్యాసీత్ప్రహృష్టంమనోబూహ్యాగ్గేపిచచిద్విలాసయదభవ్యాధాయితేనాద్భు
 తం ॥ ౪౦ || శ్రీచిద్విలాసః ॥ విజ్ఞానకందకథయామితవాధునాహంశ్రీదేశికేశ్వరకృతానిమహద్భుతాని । భక్త్యావధారయసిధే
 హిమనస్యశేషంజ్ఞేజనకిమధవాకథనీయమస్తి ॥ ౪౧ ||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసవరివ్రాణికాచార్యవర్యశ్రీ చిద్విలాసయతీంద్ర విజ్ఞానకండతపోధనేంద్రసంవాదే
శంకరవిజయవిలాసే - చతుదశోఽధ్యాయః-

శ్రీచిద్విలాసః! ఏవంసుఖేనవసతిశంకరాచార్యదేశిక! పాఠయత్యపిసచ్చిష్యానాశా! వ్యేత్యంతదద్భుతం || ౧ || సమాజ
గుప్తదాసశ్శేవివాదేజేనుముద్వతాః! శివపాషండినోనూనంశంకరాచార్యమంజసా || ౨ || అదైవతవో! హింసకేచిల్లింగాంకి
తథుజద్వయాః || ౩ || కేచిత్థాత్రైశూలంచడమరుంచభుజద్వయే! కేచిత్థాలెలింగచిన్తంహృదిశూలంతథావరే || ౪ || కేచిత్థా
తేభుజద్వంద్వహృదినాభాచలింగినః! ఏవంరుద్రస్యచిన్తానిధానయితావసమంతతః || ౫ || ఊచుస్తదాదేశికేంద్రంరుద్రస్సశ్శో
త్తమోభువి! తాద్యశేషియతేతేద్యకథమాసీన్నిరాస్థతా || ౬ || అస్మిన్నథే! పురాణానాంవచనానిబహూన్యపి! సంత్యేతానిశు
ణుష్యాద్యశుశ్శిస్త్పతిహితాన్యపి || ౭ || దువాకససేమహే! శేనకథితంరుద్రయామశే! తత్సర్వంకథయామోత్రశివతత్వమనుత్త
మం! || ౮ || శ్రీశివః! అహమేకోక్షరఃకతావరాత్పరతరశ్శివః! బ్రహ్మవిష్ణుమదాత్మానాలాకానామాదికారాణం || ౯ || మదిచ్ఛా
రూపిణీశ్చక్షుఃగత్సగాకదికారిణీలు | ప్రామయ్యేవసాస్పష్టాపునస్సృష్టేమయానఘ || సామహత్తత్వముతపద్యత్రిగుణాం
కురకారణం! అహంకారంసముత్పాద్యత్రైగుణ్యంపూర్వతత్వతః || ౧౦ || గుణత్రయాత్మికాకృత్వాబ్రహ్మవిష్ణాదికానధ!
అస్తద్విభూతయస్సర్వాస్తావరాజంగమాదయః || ౧౧ || అతోరుద్రా! చనవరాద్రుద్రనూక్షజపాశితాః | పంచాక్షరీజప
పరారుద్రా! షాభరణేయుకతాః || ౧౨ || భూతిభూషితసర్వాంగాస్సదాధ్యానపరాయణాః! ఈశ్వరంరుద్రమవ్యక్తంవ్యక్త
రూపంజగల్లయే || ౧౩ || యేచకయంతినకశ్రేష్ఠాస్తేషాంముక్తిఃకరేస్థితా! అతస్తవంభూతిరుద్రా! షాధారణంకురుసర్వదా ||
౧౪ || కురునిత్యంమదఃదేవప్రాణనంభక్తిసంయుతః! దువాకససేమనీంద్రా! యోహ్యేవముక్తావసదాశివః || * || అంతదకథేత
దాచారసన్తోభూన్తునిసత్తమ! మతోదూర్వాసమునయెడపదేశించకారసః || ౧౫ || అతోరుద్రా! ర్చనముక్తావయంధన్యాజగ

త్రయోకోటిజన్మాజితైఃపుణ్యైశ్చవేదకీఃప్రజాయతే॥౧౦॥తల్లింగధారీసతతంతద్భక్తిజనవత్సలః॥సీతేనభస్మనాకార్యం
 లలాటేతుత్రిపుండ్రకం॥౧౧॥ధారయేత్సర్వదాశూలంలలాటేగంధవారిదా॥శివధ్యానవరాయేతుశివభక్తావతందితాః॥
 లోకంయాంతిశివస్యైవతేషాంముక్తికరేస్థితా ॥ ౧౦౪ ॥ బహునాత్రకిముక్తేనయస్యభక్తిశ్చివేద్యధా॥బ్రహ్మహత్యేది
 భీఃపాపైముక్తచ్యతేనాత్రసంశయః॥౧౦౫॥ అగ్నిహోత్రంయథానిత్యంవేదస్యాధ్యయనంయథా ॥ బ్రహ్మస్యతదై
 వేదంతప్తముద్రాదిధారణం॥౧౦౬॥తస్మాత్కార్యంత్రీశూలాంకంసంతప్తాయనవన్ద్రినా ॥ స్వామికశ్రీశంకరాచార్యత్వ
 మస్తన్నతమాశ్రయం॥౧౦౭॥తతస్తైరేవముక్తాసౌబభాషేదశిశేషరః ॥ త్వయ్యంతసత్యమేతత్తునిరవిచ్ఛేదనామక ॥ ౧౦౮॥
 ఆదికతాశివస్సాక్షాదితిచేత్సమమావయోః॥కింత్వంకనంవిరుద్ధంతేమృతిస్త్వతివిగహితం॥౧౦౯॥ప్రమాణంనైవవశ్యా
 మస్తప్తలూహంకనెహృది॥౧౧౦॥ఆకణాయాత్రవాక్యానిపురాణైఃకథితాన్యపి ॥ మాభూతవాత్రసందేహాశ్చివేనాప్యూహితం
 పురా॥౧౧౧॥అనాద్యనంతంవరమంమహేశ్వరమజంశివం॥నిత్యానందంనిరాభానంనిగుణంతమసఃశరం॥౧౧౨॥అదైవతమచ
 లంబ్రహ్మనిష్కళంనిష్ప్రపరిచకం॥ఈదృశస్యమహేశస్యకథంచ్చిత్తత్వకల్పనా॥౧౧౩॥తద్ధారణాన్తుక్తిరితప్రమాణంకుత్రవి
 ద్యతే॥కాయక్లేశవిధైరస్యత్ఫలంనాస్తీతినిశ్చయః॥౧౧౪॥శూలలింగాద్యంకితంచగీతన్స్తాదికంతథా ॥ ఏకజాతేరయంధమోహ
 నజాతుస్యాద్ద్విజన్మనః॥౧౧౫॥శివకేశవయోగంకాక్షశూలచక్రాదికాహ్నిజః ॥ నధారయేతమతిమావైదికేవత్తానిస్థితః॥
 ౧౧౬॥నాభేయాధ్వంసోమపాస్తునాభ్యధస్తాదసోమపాః॥దేవాస్త్యంతివిష్టంధ్రేనెదవేదాంగపారగే॥౧౧౭॥శిఖాంశిరోలలా
 టంచకణోఽశూరిణంకపోలకం॥నక్రంజిహ్వాంతథాచోష్ఠాచుబుకంకంతమేవచ ॥ *॥అంసద్వయంఘటద్వంద్వందాహూహ
 న్రయుగంతథా॥శక్రీనాభింకటింలింగంప్యషణంచోరుజానుకం ॥ * ॥ గుత్ఫేపాదౌసమాశ్రిత్యశివాద్యాస్సర్వదేశతాః॥
 పితరోబుధుషయాశ్చైవస్నాయ్యాదిమనమాశ్రితాః॥*॥నిత్యాదికమకభిస్తప్తావిద్యంతేనాత్రసంశయః॥౧౧౮॥యోగైకగ
 ణైరేవైవైదికైఃకంతప్తైరర్చ్యతేభృశం॥ఎనంశస్తాప్తలాయంతేదన్మశ్చిషాదివాసినః॥ * ॥వతితోయధిభవద్వైవళూద్రబద్ధితి

కాష్ఠవత్ || ౩౮ || తప్తాంగం వివ్రాతమాలాక్యసంజలమావిశేత్ | రేమాధవీరవిద్యవదైశ్శబుద్ధిం నివారయ || ౩౯ || మనోవృత్తి
మయందైవితమదైవితం పరమాధాతః | అవిద్యామోహితాత్తానః పురుషాభిన్నదశానాః || ౪౦ || తప్తాత్వమిద్వయం బహు
ధ్యానం కురుమహామతే || ౪౧ || ఇత్యాదివచనై రేతాన్ ప్రబోధ్యశ్రుతిసమతైః | చకారగురువర్యో సావదైవతజ్ఞానకోవి
దాన్ || ౪౨ || తతస్తప్తప్రణివత్యైశంశంకరాచార్యపుంగవం | భవత్కృపాసుధాసైకై వయం జాతావికల్పమాః || ౪౩ || సా
హమస్మీతి మన్వానాభవామోనాత్ర సంశయః || ౪౪ || ఖండయన్ విమతాన్యేషసుచరన్యవసన్తుదా || ౪౫ || ఏతస్మిన్నంతరేక
శ్చిత్సమాగత్యా తిసస్వరం | సాన్విమన్న కణ్యక తామిషదహన్రుద్ధపురాగతః || ౪౬ || భట్టాచార్యాభిధోధీమాన్ సామ్రాత్పురందా
వరాకృతః సన్విశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞస్త్వయిమేవధియాస్వయా | తన్మతోద్భవనోద్భవక్తః పపాతసుగతైరసా || ౪౭ || శతశః శూన్యాన్
యిత్వా ధత్త తాని సమంతతః | వాఙ్మతేరఖిలాన్ జిత్యా తాన్ని వేద్యమహీభృతే || ౪౮ || శీమాణిచ్ఛేదయామాస తేషామేవ
విశేషతః | ఎవం దుష్కతవిధ్వంసం విధాయ విగతజ్వరః | పతన్తేయతి పర్యాద్యపిజ్ఞాతంజ్ఞాపయామితే || ౪౯ || ఏతద్వచశ్చ
తివధంజగామశ్చ | గురోర్యదానిగన్తుముపచక్రామ సర్వైశ్చిష్టైస్త్వమంతతః || ౫౦ || సమాకణ్ఠ్యాన్ ధవినుతశంకరాచార్య
నిగన్తుమ్ | కాశిరాజస్సమాగత్యప్రణివత్యైవచాంబుజే || ౫౧ || సమోనానయనం సస్వస్య ప్రార్థనాయామాస భూయశః || ౫౨ ||
ఇత్యుచివాంసం రాజాసంసముద్యమపదానతం | రాజన్ వససుభే నేహ ధ్యానవ్రాంతంశంకరం హృది || ౫౩ || నాత్మాస్తివిఘ్నలే
శస్తైవరిపంధివినిమిత్తః | దీక్షాన్యాయరచిరేణైవలభస్వతనయాన్ బహూన్ || ౫౪ || ఇత్యాదిమోవితీర్యాభనిర్వత్యాన్ సుగతంచ
తం | నిస్ససారరయాచ్ఛిష్టే సాధకాంశ్చ ద్ధాసమంచితైః || ౫౫ || సహోపతేన విప్రేణ పురోమాగన్ ప్రదశిన్ నారృద్ధాక్షానగరం
ప్రాప్తక్రమేణ యతిపుంగవః || ౫౬ || విద్యజ్ఞానసమాకీర్ణ ముచ్చప్రాకారశోభితం | నదీనదసమాయుక్తం సర్వతుః ఫలసంయుతం ||
|| సోదైస్సుధాధవశితై రాలీకగగనాంతరం | మాతంగైశ్చ తురంగైశ్చ సర్వతస్సమలంకృతం || ౫౭ || విజ్ఞానకండః | శ్రీచిద్విలాసక
ధితంభవతాగురూణాం రుద్ధాపురీగమనమున్నతభావగభాం | తత్రాకరోత్కమయమిశసమాహితాత్తావిస్తారయాద్యమహ

తాతతదవ్య భేషం॥ ౫౮॥ విద్విలాసః॥ విజ్ఞానకందగుణబృందసముజ్వలం తెచేతోనితాంతమతిభక్తిగురోఃపదాబ్జే॥ కింగోవ్యమస్త
భువనసతిశిష్యవగేవత్యౌమినమ్యగధునాశ్యణసాదరంత్యం॥ ౫౯॥

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసచరిత్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్ర
సంవాదేశంకరవిజయవిలాసే, పంచదశోధ్యాయః :-

తతస్త్రిశంకరాచార్యదేశి కేంద్రోవిచక్షణః । స్థిత్యాచైకదినంతత్రయద్ధాఖ్యనగరాంతరే ॥ ౧ ॥ భట్టాచార్యమద్య
త్వాసౌఽత్రవిస్తితమానసః॥ అపాక్షీదధవృత్తాంతంతస్యైకేనద్విజన్తనా॥ ౨ ॥ తద్వచోహృదికృత్వాసౌయతాస్త్రివిజనెవ
న॥ భట్టాచార్యస్సుధీవర్యశ్చయానన్యతుషానతే॥ ౩ ॥ తంవ్రదేశంవిచిన్వానస్తత్రతత్రచరణక్రమాత్ । అధిగత్యనిరత్యైనంతు
షానలశిరోగతం॥ ౪ ॥ లబ్ధవణకవిశీరోఽసికిమిదంవణకయాద్యమే । తుషానలశిఖాతీవ్రచాథలిథతనుఃక్షణాత్ ॥ ౫ ॥ ఇత్థము
క్తోఽగరుణాభట్టాచార్యోద్విజ్ఞోత్తమః॥ స్వామిక్యైతేభవానద్యకిముద్దిశ్యనమాగతః॥ ౬ ॥ అథవాస్తత్కృతైఃపుత్రైశ్చరనేకజ
నురాగతైః॥ భవాద్యశాంభువిభవేదన్యథాకథమీక్షణం॥ ౭ ॥ విశేషతోముమూషోఽమేకాధన్యోస్త్రియతికేసరిక్ । నృణాంసంస్క
తిమోక్షాయత్వాద్యశాంసంగతిభవేత్॥ ౮ ॥ ఇత్యుక్తవతివిప్రేంద్రేభట్టాచార్యవిజశ్చిత॥ చాక్షౌరశద్రవముచంపాచమూ
చేధదేశికః॥ ౯ ॥ కించిదేవమయాకణికచరితంతేవిచక్షణః॥ శుశూప్రతేమనోమేద్యతదవ్యభిలమాదరాత్॥ ౧౦ ॥ ఇత్యుక్తస్సజ
గాదాథశంకరాచార్యమాదరాత్ । అహంవిజ్ఞాతవాశరవంశాస్త్రుతత్వంద్విజ్ఞోత్తమైః॥ ౧౧ ॥ సోగతానామతంజ్ఞా
త్వాశ్చుతిజాతివినిందితం॥ తత్కుతీనంగురూపాప్యతదంతేవాసిధిస్సమం॥ ౧౨ ॥ పఠస్సనుదినంతత్రకతిచిద్దివసాన్యహం॥ శు
తిస్త్పతివిరుద్ధాథకాబోధకాతద్విదూషకాత్॥ ౧౩ ॥ దురాకణ్యాకనమాకణ్యకవిదీణకమనసోమమ । అచోకన్యవతదన్య
తస్మూలముక్తాఫలాకృతి॥ ౧౪ ॥ దద్యశుస్తతతచ్చిష్యాస్తదాసర్వత్రసంస్థితాః॥ అప్యచ్ఛకేమిదంతేద్యనిష్ఫుతత్యంబులాచనాత్॥
౧౫ ॥ ౧౫ ॥ వాదిషమహంతేభ్యఃకపటేనేశ్వమంజసా॥ యశ్చీరాకణ్యకనిజితాభవదేశికనిమిశతాః॥ ౧౬ ॥ సముద్యన్నిభకరానం

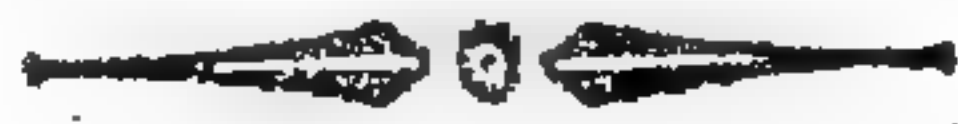
దతుందిలావశచేతనః | నిస్ససుగ్రహువ్యాజేనబహురానందచిందవః || ౧౬ || ఇత్థంజల్పత్యనల్పంమయ్యగజంమాంతుమేనిరే | తత
 స్సాప్తపదీనంతేవిససజః పురేవమే || ౧౭ || విజ్ఞాతతద్వినిష్కృత్యతన్మతాన్యభిలోప్యహం | యుక్తిభిశ్చతదుక్తా
 భిర్వివాద్యశృవసంసదీ || ౧౮ || విజిత్యసౌగతానరాన్ విజ్ఞాప్యైతన్మహేశ్వరం | శిరాంసిధేదయామాస సౌ
 గతానాంసమంతతః || ౧౯ || విద్యోవదెష్టునిధనప్రసక్తవబలాంహాసః | నిష్కృతింధమశాస్త్రేషువిలూక్యప్రవినిశ్చితం ||
 ౨౦ || తుమోగ్నిమధ్యశయనంకమేణసువిమోచనం | తదథకమేవవిజనెతుమోనలశిఖావృతః || ౨౧ || అసూనహంవిమోక్ష్యామి
 శించిదగ్రతనుక్యతేభవదాగమనంమద్యపురాతనశుభాతకరైః || ౨౨ || ఇత్కుక్తవతివిపేంబ్రెభట్టాచార్యవివశ్చితి | విద్యన్నకించి
 జ్ఞానాసిశ్రీమద్గీతాథకభావనాం || ౨౩ || కోహంతిహన్యతేకోవాసర్వంసర్వైశ్వరాజ్ఞయా | అస్తిన్నథేశుతితతిభూతానాసి
 వదిదృశ్యతే || ౨౪ || ఇత్కుక్తేయతివర్జ్యేష్టికవిస్తితస్సద్విజోబ్రవీత్ | అస్తుపుస్తకమతేషాంహస్తేశాస్త్రంప్రదృశ్యతే || ౨౫ ||
 వ్యరచవ్యనఘంభాష్యంకేనాపియతినెత్యహం | అశౌచంసభవానెతస్యాదేతద్భాష్యపుస్తకం || ౨౬ || యద్యాయాసిపురాకిం
 చితకృతిభిదికవనైరపి | విలూక్యత్వత్కృతంభాష్యంచతురధ్యాయసమ్మితం || ౨౭ || స్థానెతత్రవిదార్యైవవక్తవ్యంసూరిభిర్న
 ను | అథకదగ్రతనోమేకద్యకథంనిశ్చలతామతే || ౨౮ || భవద్వివ్యవహాంభోజదశకనాదేవపావితః | తథావ్యధకవిదగ్రస్యజీవ
 సంస్యాత్కథంపునః || ౨౯ || అతఃప్రయాహికాశ్చీరంసర్వసంపత్సముజ్వలం | మదంతేవాసినాంవర్యస్సర్వశాస్త్రవిశారదః ||
 ౩౦ || వారానాసన్నవింశ్యావైవమన్తుభేనావ్యధీతవాన్ | సూత్రాదాంజైమినీయానామథకంనిశ్చిత్యతత్వతః || ౩౧ || కమైక
 వబ్రహ్మమన్వానశ్శాస్త్రేషుకృతనిశ్చయః | ఆస్తేమందనమిశ్రయస్సాక్షాద్ధాతృకళౌద్యవః || ౩౨ || భార్యాసరసవాణితచస్యాసీ
 శుచలతదా | కథంతస్యాభవత్పత్నీవిద్యతతతాకరణంశుగ్రీణ || ౩౩ || నిగమాద్యయనెపూర్వందువాకసాధాతురంతికే |
 ప్త్యర్థింబ్రహ్మదానాగోంవిహసంతింశశావసః || ౩౪ || మానుషీత్వంభవెత్యాశుశప్తాతస్యైమునిదకదా | దశకనెశాపమోక్షం
 బహువిధముతేకరుమావతే || ౩౫ || అథసాధారణజ్ఞైశోడాతీరేద్విజన్తనః | తనయావిష్ణుమిత్రస్యసర్వాంగమధురాసతీ ||

౩౭ || యోగిభిరేవ సాధ్యేయం యస్యావశమయితనుః | సావాణీదూర్భామాయా తాపితృభ్యాం పరిపాలితా || ౩౮ || క్రమే
ణవశ్యధేచాం ద్రీక శేవసితవక్షగా | వివాహాచితకాలతాముపయమయథావిధి || ౩౯ || విద్వాన్ మండనమిశ్రార్థ స్వర్ణాం
జగదీశ్వరీం | తయాపత్నీసమైవాదైమచ్చిమ్యోలోకవిత్తవ | ౪౦ || యదివాదేచికిషాకతేకం దూతీంతేనవారయ | సచేజ్జిత
స్సాన్యభవతాశంకరాచార్యపుంగవ || ౪౧ || ప్రదేహితస్యసన్న్యసంతేనకారణవాతకం | పగ్గమ్యమనసైవై సంస్తుత్వాహ
త్తాతుమక్షమః || ౪౨ || ప్రాహీణోద్భక్తిభరితోభట్టాచార్యస్సుధీరితి | తతిఃపురీంసమాగత్యరుద్రాఖ్యాం జగితా తమః || ౪౩ || భవ
సేనేనతేనాపీవందితోధరణీభృతా | కృత్వాచతంమహీపాలంశుద్ధాదైవతపరాయణం || ౪౪ || తత్రత్యానఖిలాంశుద్ధాశ్చక
దైవతపరాయణాన్ | తతస్సర్వైరభినతఃపారైజ్ఞానపదైరపి || ౪౫ || కాంస్యతాళధరైఃకైచ్చిదవైశ్యలాకస్యవరైరపి | స్తువద్భిర
పదాగానివివిధానిసమంతతః || ౪౬ || మదతాళధ్వాననోద్భుక్తైశ్చమరోద్వీజనోద్భుతైః | తాళవృతధరైఃకైచ్చిచ్ఛేషచ్ఛత్రధరై
రపి || ౪౭ || కాశ్చీగంగంతుముద్భుక్తశ్శంకరాచార్యజేషికః | యత్రాస్తేసాగిరాంసాక్షాద్దేవతాపిముదాన్వితా || ౪౮ || విజ్ఞానకం
దః || భట్టాచార్యంవిలాక్యానుపమితధిషణం తేనసంభాష్యభాష్యేతత్ర త్యానాకలయ్యావ్యయ భజనసరాభద్రసేనంచభూ
వం | తచ్చివ్యంజెతుమారాదగమిగురువరేణాభ్యధాయాతివృత్తంకాశ్చీరేతత్రకింవావ్యతనుతగురురాట్పీడ్విలాసాభిధత్సన్ ||
౪౯ || చిద్విలాసః || విజ్ఞానకందకథయామికథాంక్రమేణవత్సాధునాధిహృదయంకలయాతిభక్త్యా | శ్రీదేశికేశ్వరవరేణచతత్ర
క్రస్తామాకణాయశ్రుతిపథస్యవినోదదాత్రీం || ౫౦ ||

ఇతిశ్రీమత్పురమహాంసపరివ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపో

ధనంద్రసంవాదేశంకరవిజయవిలాసే, భట్టాచార్యసంభాషణకథనం

నామమోక్షోద్ధానము:-

నిస్ససారతత సప్తాత్పురాదుద్ధాభిధానతః | ఛాత్రైశ్చిత్రచరితైస్తైరన్వితోవిస్తయాన్వితైః || ౧ || జేతుంయండనమితా
 ఖ్యంవిధాతారమివావరం | కాశ్చీరంవిద్వదాధారంశుభాకరమవావసః || ౨ || ఇతువస్సువతేముక్తాః ప్రతిపర్వసముజ్వలాః | అక్య
 ప్తపచ్యాధరణీఫలానిఫలతెస్సుటం || ౩ || యదీయాంసుషమాంపీత్యవిలజ్జాహరిదీశ్వరాః | యతైవన్యవసన్పీతాశ్చారదాశ్ర
 యదోద్యతాః || ౪ || మందారఃపారిజాతోవాదివ్యోకోహివిరాజతే | యత్రత్యాస్తరవస్సర్వేశాంభితాథఫలప్రదాః || ౫ || దా
 డిమఃవనసోబిల్వానారంగోమాతులుంగకః | కోవిదారోదంతశతః కేశరోలికుచదుః || ౬ || అయత్ననిమిత్తాసేకమకంధైరే
 వతుందిలాః | ఫలంతిప్రార్థితానర్థాన్ సమర్థాస్సద్విదుఃమాభవ || ౭ || శుకతోటిపుటాదీషద్రవ్యాదితొస్సప్రవద్రవైః | ప్రవహం
 త్యమితాఃకుల్యాతస్తుక్తాశ్చగృహరాంకితాః || ౮ || ఘటోద్భోక్త్యధేనవోయత్రకామదోగ్యస్తనూభృతాం | కాశ్చీరజన్మనస్థా
 నంమృగనాభేర్నివాసభూః || ౯ || షణ్డోహమాతరిశ్వావాజవేషవతగాధిపాః | అర్వాణావాధతత్రత్యాగీర్వాణాధిపవాజినః ||
 ౧౦ || మదావళాశ్చతుర్దంతాస్సురేశగజవంశజాః | అభితఃకుంభయోరంతర్భ్రాక్షికైస్సమలంకృతాః || ౧౧ || సుధాధవళితైస్సౌదై
 వ్యసంతంద్యామివస్థితం | అభ్యర్ణప్రసరత్స్పృహతరంగకలితాష్టవైః || ౧౨ || కల్హారకలికామోదకసాయితదిగంతవైః | తత్రత్య
 వస్తయతాకాదివమందరశామిభిః || ౧౩ || సమీరైఃపాంధవిశ్రాంతసమర్పణవిచక్షతైః | సముల్లసల్లతాలాస్యవిచ్యాభ్యాసోచి
 తైశ్చిత్రైః || ౧౪ || విజ్వలద్బిందురాఖ్యాతంపురమావసదేశికః | పప్రచ్చైకంద్విజంతత్రతద్దేహంగంతుమున్ననాః || ౧౫ || క్వహి
 మండనమిత్రన్యవర్తతేనద్విస్తృతం | తమవాచనవిప్రోపిదేశికేంద్రమనన్యధీః || ౧౬ || శుణుతత్సద్విప్రారంశ్రీమన్శంకరదే
 శిక | విద్యాలయమితిఖ్యాతంతాశ్చద్రుమసముభ్రతం || ౧౭ || సాకారతోరణాకీర్ణంశిలాస్తంభశతావృతం | గర్భాగారేశ్వరా
 గారశయ్యాగారసముజ్వలం || ౧౮ || తత్ప్రకాశంపాదైశ్చిత్రైః || ౧౯ || తత్రాభ్యస్యస్వయంశిష్యానధ్యాపయతిభి
 త్రపాఠయిత్వాప్రతీరపి | తదంగాన్యపిసాం || ౨౦ || శిష్యైః

శుకశాస్త్రిముఖాయ త్ర తస్య తేననువాక్సుఖం ॥ ౨౨ ॥ యద్విధికాద్యానిబద్ధకీరై రారావధిస్తాయావరన్నరేణవిధీనుకేశాస్త్రక
 ధావ్రసంగోజానీహితన్తండనమిశ్రసత్ ॥ ౨౩ ॥ పాతంజలెనిమకలకాపితవసూత్రేమువాదైమినినిమికలెనుతీరై . జనగ్రం
 క్రియతేప్రసంగోజానీహితన్తండనమిశ్రవేత్ ॥ ౨౪ ॥ గాయంతిసామానిచయత్ర శార్ఙ్గస్తువంతికిరాణుబహుచాచ . ప
 రస్పరంసుస్వరమాదరేణజానీహితన్తండనమిశ్రధామ ॥ ౨౫ ॥ కాద్యానిదివ్యానిపతంతియత్ర శుకాంగనాఃకాంచనపంజర
 స్తాః|సద్దమకశాస్త్రాణీసమంతతోపిజానీహితన్తండనమిశ్రధామ ॥ ౨౬ ॥ కమైకవరేచిత్రకథయంతిసత్యంశత్రూర్వపక్షంవ
 వరేసయంతి|యద్విధికాద్యారనిబద్ధకీరాజానీహితన్తండనమిశ్రధామ ॥ ౨౭ ॥ ఇత్థముక్తోద్విజనాథశ్రీమాకదేశికపుంగవః|
 జగమతద్దృహద్యారంలక్ష్మణాతేనలక్ష్మితం ॥ ౨౮ ॥ తస్మిన్నేవదినతస్యసద్దన్యాసీతుపైత్యకం . బ్రాహ్మణాథకంముసం
 వ్యాసంపితృస్తానెనివేశ్యచ ॥ ౨౯ ॥ తత్సద్వద్విజదాగత్యాదైన్యశ్చదేవస్తలెపునః . లక్ష్మీనారాయణాభిఖ్యంపారగామంనివ
 శ్యచ ॥ ౩౦ ॥ కవాటంసుస్థిరంబధ్యామధ్యాన్తై సమవస్థితః|కంకరాచార్యవర్యోపిసశ్యకాద్యారంకృతాగళం ॥ ౩౧ ॥ పాదు
 కాఘటికాసిద్ధిముఖాస్సవాక్ససిద్ధయః|విన్యస్తాహస్తవివాస్యదేశికేంద్రస్యధీమతః ॥ ౩౨ ॥ పద్మపాదముఖాకలిష్యాకసం
 స్తావ్యబహిరేవసః|జవాద్గనమాగౌణన్యసిశతద్రవ్యహంగణం ॥ ౩౩ ॥ రదామండనమిశ్రోపినిప్రసాదాచకాద్యతః . మా
 రాశస్యంపితృస్తానెనివేశ్యాథనివృత్త్యసః ॥ ౩౪ ॥ వైశ్వదేవప్రదేశేతుసమాసీనంయతిశ్వరం . మశోపబహుధాదృష్టావ్యా
 సేనాపినివారితః ॥ ౩౫ ॥ కింవాణుతికసురాపీతానహిశ్వేతైవలక్ష్మితే . కుతోముండీసమాగాస్త్యమాగళాదితిచాబ్రవీత్ ॥
 ౩౬ ॥ కింమత్తోసియతికమత్తోభవానెవగృహీష్వహ్లా|కింవాత్వంజడపద్భాసిదేహేతద్భృతికేభవేత్ ॥ ౩౭ ॥ నిదాకగ్యస్తస్యం
 కథంయాతోయతిదూషకఏవసః|కించోరవృత్త్యైవాయాతోనచోరోహంసమాగతః ॥ ౩౮ ॥ సదీవతక్కరోలోకేతత్త్రైజ్ఞానో
 వివజితః|సన్నాస్యసఃకేనతేప్రోక్తఃకైవలకథితఃపురా ॥ ౩౯ ॥ మహతీంవహతఃకంధాంకరేచండకమండలూ . శిఖాయజ్ఞో
 పవిత్రధ్యాంతవధారోభవత్కథం ॥ ౪౦ ॥ అశ్రమోచితధమకత్వాత్కంధాపిద్రియతేమయా . శిఖాయజ్ఞోపవిత్రాధ్యాం

శుభ్రతేభాః రోభవిష్యతి॥౪౦॥ అనాకార్యకీమాయాతః కిమాపి నంతవస్వినాం । ఇత్యాదికం వచన్ముగ్ధస్వత్వవత్త్వాత్త
స్తదా॥౪౧॥ పోచేమండనమిశ్రంతమనాకార్యాగతోపియః । విష్ణురేవేతిమంతవ్యోనాత్రకార్యావిచారణా ॥ ౪౨ ॥ అమం
రంతుసన్నాసీసుకృతాతైసమాగతః । జానెమహత్త్వమేతస్యపురైవజ్ఞానచతుషా ॥ ౪౩ ॥ అస్తైపాద్యం పరేహ్యద్య
భాస్వతేచంద్రమాభవ । సత్యవత్త్వాత్తజేనోక్తందాతుంపాద్యం సముద్యతం ॥ ౪౪ ॥ తదామండనమిశ్రంతమనాదీదేశికేశ్వ
రః । నాహంభిక్షాభకమాయాతోవాదభిక్షంసృజేహిమే॥౪౫॥ తదాకణ్ఠ్యాగురోవాక్యంవిస్తయావిష్టమానసః । కురుభి
క్షాంయతి శ్రేష్ఠవ్రసంగస్తదనంతరం॥౪౬॥ జాయతామితినిశ్చిత్యతతః కమచకానసః॥౪౭॥ విజ్ఞానకందః । గత్వామండనమి
శ్రీసద్వత్తదనుస్థిత్యాచపాద్యస్థలైస్సాసీనంయతిపుంగవంసకుపితోదృష్ట్వానినించాధికం । శ్రీమచ్ఛంకరదేశికేశ్వరవరస్తస్మా
త్తరందత్రవాకశ్రాద్ధానంతరమేవవాఙ్ముఖవిధౌతౌనిశ్చయంచక్రతుః॥౪౮॥ శ్రీచిద్విలాసకథితంభవతామృరామశ్రాద్ధంవి
ధాయతదనంతరమేవవాదే । నిశ్చిక్యతుస్తదనుచాకిమకుర్వతాంతౌవ్యక్తంతదద్యవదసర్వకలాకులాదృ ॥ ౪౯॥ శ్రీచిద్విలా
సః । విజ్ఞానకందకథయామికథాముదారాంశ్రీదేశికేశ్వరకృతాంతదనువ్రభూతాం । ఆకణ్ఠాయాద్యవిరవద్యయతోవిశేషాయ
లోక్తోపకారకృతయోకృతవైకరూపాం॥౫౦॥

ఇతి శ్రీమత్పురమహంసపరివ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్ర
సంవాదేశంకరవిజయవిలాసే, సప్తదశోధ్యాయః-

శ్రీ॥ శ్రాద్ధానంతరమేవేమాపన్నివిశ్వస్తిరాసనై । సంధాంబబంధతుస్తీవ్రాంభవతాహంజినోయది॥౧॥ గృహీమాయాం
భవానెవజితోయదిసుయాపునః । స్వీకురుమ్యేతిసన్నాసంసత్వరంనాత్రసంశయః ॥ ౨ ॥ సాక్షిణితవభాయాకత్రవిజానాతీచ
షాఖిలం । విద్యాస్వప్తాదశస్వేషతత్సంఖ్యాదివసైరపి॥౩॥ వాఙ్ముఖంసంముఖీనస్సనగాతుకమేవసముత్సుకః । ప్రితాసరసవాణో

సావశ్యంతేవచతస్థపీ॥౪॥విద్యామేకాంసమారభ్యవ)సంగంచక్రతుఃక్రమాత్ । విద్యాన్తండనమిత్రోసిశీమాకశంకరదేశి
 కః॥౫॥ప్రోచేమండనమిశోధతదాప్తాయతిపుంగవ|సన్నానస్తుకృతానస్యాద్భవతాస్వీకృతఃకథం॥౬॥అస్మిన్శ్రుణుప్రమా
 ణానిశుశ్రీత్స్పృతుడితాన్యపి|అశ్వాలంభంగవాలంభంసన్నానంపలమైత్యకం ॥ ౭ ॥ దేవరణసుతోత్పత్తిఃకలౌపంచవివ
 జకయేత్|చత్వరోప్యాశ్రమాహ్యతేయజ్ఞాధ్యయనవజికతాః ॥౮॥బ్రాహ్మణ్యాదేవహీయంతేయద్యప్యగ్రతపోధనాః|
 యజ్ఞోపవీతంసర్వేషాంద్విజానాంముక్తిసాధనం॥౯॥పరిత్యజంతియేమోహస్తేవైనిరయగామినః|శిఖాయజ్ఞోపవీతేనత్యక్తేనా
 సాయథాద్విజః॥౧౦॥సంధ్యాంసోపాసతేవిపాఃకథంతేబ్రాహ్మణాస్తస్మిన్తాః|వేదోక్తమాచరన్మత్యోకనరకంనైవచశ్యతి॥
 ౧౧॥కమకాణాసాధ్యతేన్వగకరాజ్యపుత్రాదయోయతిక|తప్తాతక్రమకప్రకుర్వంతివేదజ్ఞాభూసురోత్తమాః॥౧౨॥కమకా
 కాలంవిజానాతికాలకమకరోతియః|సఏవజ్ఞానవాక్లోకేవిద్యాంసఃప్రవదంతహి॥ ౧౩ ॥ సతక్రమాచరణేనీష్ఠంజ్ఞా
 నవాన్భక్తిమాన్విదుః॥౧౪॥కలావిత్యాదివచనైస్సన్నానస్తునిషిధ్యతే|సఏవభవతాగ్రాహికింపునబ్రహ్మచారిణా ॥
 ౧౫॥ఇత్యయుక్తంతదీయోక్తమాకణ్యకగురుపుంగవః|శ్రుణువాలిశభూయోపిప్రమాణంకథయామితే॥౧౬॥యావద్వ
 ణకవిభాగోస్తియావద్వేదఃప్రవతకతే|సన్నానశ్చాగ్నిహూత్రంచతావదేవకలౌయుగే ॥ ౧౭॥ప్రథమేవాద్వితీయేవా
 చానప్రస్తాత్రమేపివా॥౧౮॥యదావిరజ్యతేబుద్ధిసోస్థితమాశ్రమమాశ్రమయేత్ । యేచసంతానజాదోషాయేచస్సుఃకమకా
 శంభవాః॥౧౯॥సన్నానస్తాకదహోత్సర్వాంస్తుషాగ్నిరివకాంచనం|ప్రథమాదాశ్రమాద్వాపివిరక్తోభవసాగరాత్ ॥౨౦॥
 బ్రాహ్మణోమోక్షమన్విచంస్యక్వాసంగాన్పరివ్రజేత్ । చత్వరోబ్రాహ్మణస్యోక్తాశ్రమాశ్చుత్తిచోదితాః॥౨౧॥ఉత్రి
 యస్యత్రయఃప్రోక్తాద్వావేకోవైశ్యశూద్రయోః|వపనంసశిఖంకృత్యాత్యజేహ్నుత్రంబహిధృతం॥ ౨౨॥బ్రహ్మైవసూ
 త్రమిత్యుక్తంతాదృక్సూత్రంవసోద్బుధః|ఉత్సూచయతివిశ్వంతత్పరమంపదముచ్యతే॥౨౩॥తాదృక్సూత్రంవిజానీయా
 త్ససూత్రజ్ఞోత్రకథ్యతే|బహిస్సూత్రంత్యజేద్వాగీజీవస్తుక్తివదెస్థితః॥౨౪॥ఏనమథకంవిజానంతితేస్సుజ్ఞానోపవీతినః । జ్ఞా

సంశ్లిఖాజ్ఞానినాంతరిష్టాజ్ఞానంసఙ్కచ్యతే ॥ ౨౫ ॥ సుశుద్ధంజ్ఞానమతేమాంవన్నైరివశిఖోచ్యతే ॥ జ్ఞానమేవవరంబ్రహ్మతద్దధాతిచ
 యస్సుధీః ॥ ౨౬ ॥ శిఖావానుచ్యతేసోయంనెతరేకేశధారిణః ॥ యజ్ఞోపవీతంకమాకంగంవదంత్యుత్తమబుద్ధయః ॥ ౨౭ ॥ ఉపకు
 ర్వాణశాత్పుష్పంయతోలోకేనదృశ్యతే ॥ యావత్కమాకణికురుతేతావదేవాస్యధారణం ॥ ౨౮ ॥ తప్తాదస్యవరిత్యాగఃక్రియా
 తేకమకభిస్సహ ॥ అగ్నిపేహాత్రవిహశేతుజుహ్వదీనియథాత్యజేత్ ॥ ౨౯ ॥ యథాచమేఖలాదీనిగృహస్తాశ్రమవాంఛయా ॥
 వత్సీయోక్త్రంయథేష్ట్యంతేసోమాంతేచయథాగ్రహణ ॥ ౩౦ ॥ తద్వద్యజ్ఞోపవీతస్యత్యాగమిచ్ఛంతియోగినః ॥ కౌపీనాచ్ఛాద
 నేవస్త్రంకంఠాంశీతనివారిణీం ॥ ౩౧ ॥ అక్షమాలాంచగృహ్యేయాదైవణవందండమవగ్రణం ॥ మాఘాకరమనెకాన్నంపర
 హంసస్సనూచరేత్ ॥ ౩౨ ॥ అక్షగంపరమంబ్రహ్మసదాధ్యాయకజితేంద్రియః ॥ శిఖాంయజ్ఞోపవీతంచనిత్యకమావరిత్యజేత్ ॥
 ౩౩ ॥ వదత్స్యేవంభగవతిశంకరాచార్యదేశికశ్రుతిస్తృతిపుగాణాదివచోగుంధైవికలజ్జితః ॥ ౩౪ ॥ తదామండనమిశ్రోపీవిస్త్య
 యాకులితాంతరః ॥ ప్రిత్యుత్తరమసౌదాతుంఅసమథోకథతస్థినాక ॥ ౩౫ ॥ కీముద్దుష్టంత్యయామూఢపురేదానీంకీమిత్స్యసే ॥ అ
 నైతనంకథంకమానిశ్రేయసఫలప్రదం ॥ ౩౬ ॥ తస్మైరకంపరంబ్రహ్మవతకతేశుగ్రతీసమ్మతం ॥ యపకమాకృద్వరీష్టస్సాస్మదా
 మ్నాయవదదూషకః ॥ ౩౭ ॥ ఉత్తమాశ్రమిణోమోవాదూషయెత్సతతోధికః ॥ సంరబ్ధస్యగురోవాకశ్యమాకచ్ఛోకథతచంగ
 నా ॥ ౩౮ ॥ సతీనరసవాణ్యేషాసముత్థాయాథసత్వరం ॥ భిక్షాయైయతినంనిత్యమాహ్వాయంతితతఃవలిం ॥ ౩౯ ॥ భోజనాయెతివి
 జ్ఞానాతస్త్రిన్నష్టాదశేహని ॥ విజ్ఞాయతినవిజితందేశికేంద్రేణదల్లభం ॥ ౪౦ ॥ తానుభావపిభిక్షాథకమాహ్వాయామాససత్వరం ॥
 తతోమండనమిశ్రోసౌసముద్ధాయాతిభక్తితః ॥ ౪౧ ॥ ప్రదక్షిణత్రయంకృత్యానమస్కృత్యానహస్రశః ॥ యద్యదుక్తగనుయా
 స్వామికఉత్తమాశ్రమనిందనం ॥ ౪౨ ॥ తత్సర్వంతుమ్యతాంశ్రీమకశంకరాచార్యపుంగవ ॥ పునీహీమాంకృపాదృష్ట్వామోహ
 జాతంనివారయ ॥ ౪౩ ॥ జ్ఞానినంమాంవిధేహ్యాద్యశుద్ధాదైవతపరాధుణం ॥ దత్వాసన్నాస్యసమేవాద్యత్వదంతేవాసినంకురు ॥
 ౪౪ ॥ ఏవంపదతవిపేరంద్రేతద్వచస్తుప్తమానసః ॥ దదామండనమిశ్రాయాసన్నాస్యసంబితరేసతే ॥ ౪౫ ॥ సురజ్యేష్ఠాంశజాతత్వా

జ్ఞా త్వా తద్దేశికోత్తమః । సు రేశ్వ రాచార్య ఇతి ముదాభిభ్యామచా త్ర దా ॥ ౪౬ ॥ ఏతత్సంస్కార మా లా క్య దీవంగంతుం సముద్యతా । దువాక సశ్శాపనిముక్తా వాణీస్తు త్వాథ దేశికం ॥ ౪౭ ॥ విజ్ఞానకందరి ॥ జిత్యామండనమిశ్ర మేషగురురాజ్ఞేతుంతదీ యాం గనాంసాత్మా దేవసరస్వతీంశుభదతీంస్వర్గంతు మేవోద్యతాం । ఆచష్టా ధకిమేషత త్ర కృతవాణా శ్రీ చిద్విలాసాఖిలంబూహ్యగై పివిశేషమాషజనకంపాపవ్రజోద్భేదకం ॥ ౪౮ ॥ శ్రీ చిద్విలాసః ॥ విజ్ఞానకందచరితానివిచిత్రి తానిశ్రీ శంకరస్య విమతౌఘభయం కరస్య । వత్సోమివిద్యవహితోభనతానిసమ్యక్సతీకృతా నశుక్తివిధౌమహతీతవాస్థా ॥ *

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసవర్తిప్రాజ్ఞాచార్యవర్యశ్రీ చిద్విలాసయతీంద్ర విజ్ఞానకందతపో
ధ నేంద్ర సంవాదే, శంకరవిజయవిలాసే, అష్టాదశోధ్యాయః:-

తతస్సరసవాణీతుభతుకస్సన్నాన్యసతఃపురాజిత్యామండనమిశ్రమేషగురురాజ్ఞేతుంతదీయాం ॥ ౧ ॥ విద్యయాననదు గాకాయాబబంధవిదిశోదిశః । నివత్యకవెగతోవాణీంసత్యలాకాభిగామినీం ॥ ౨ ॥ దేశికేంద్రస్తతోవాదీదకుర్వాణామయాస హా । న్రసంగమపిజానెత్వాంగిరాంచెవీంపరామహం ॥ ౩ ॥ క్వయాసిమామజిత్యైవకథంనిగతంతుమిచ్ఛసి । ఇత్థముక్తాతదావాణీ గురువర్జేణవిస్త్రితా ॥ ౪ ॥ ప్రత్యవాదీత్రదాకుర్ధ్ధావినివృత్యయతీశ్వరం । కింవా యతేతిదృష్టిస్తీతత్త్వతోమాంసనెత్యపహా ॥ ౫ ॥ కింమాంప్రసంగతోజేతుంశక్నోషియతిపుంగవ । గగనాంగణవతికన్యాభూతలైకనివాసినః ॥ ౬ ॥ ఆవయోరిహభూయోపిప్ర సంగస్సాస్మిన్తు నెకథం । దువాక సశ్శాపనిముక్తాచశకనాత్రవదేశిక ॥ ౭ ॥ అనుజానీహిమామద్యసత్యలోకముపాశ్రితుం । ఇ త్యుచ్చార్యపునగతంతుముత్సుకాంవాగధీశ్వరీం ॥ ౮ ॥ మం త్రేణవనదుగాకాయాబధ్వాదశదిశోదృఢం । సంస్థాప్యగగనేవాణీం దశహస్తసమున్నతే ॥ ౯ ॥ క్రమాదభిలశాస్త్రైఃసమాభతవాప్యఖం । యదుక్తం దేశికేనైషాపూర్వవత్తుంనినాయతత్ ॥ ౧౦ ॥ సిద్ధాంతితతయాజైషద్యకయత్సూర్యవత్తా ॥ దివసాన్యభవన్నష్టావిధ్ధంబవదతోస్తయో ॥ ౧౧ ॥ శాస్త్రైరవైర్వరజయోసా

సర్వశాస్త్రవిశారదః | మసగరిత్వాన్న జానాతినాయకానాయకక్రమాన్ || ౧౨ || బంధాన్ కేమువిజానాతికామశాస్త్రనిబోధి
తాన్ | కళానివేశస్తానానికథం వెత్తుమిహాసాన్ || ౧౩ || ఇత్తమాలోచ్యమనసాసావాణీవ్యోమనంగతా | శాస్త్రాగ్రన్యన్యనిత్యంత
విదితానిత్వయామయా || ౧౪ || వాత్స్యాయనాభిధంశాస్త్రంకింజ్ఞాతంభవతాయతే | ఇత్యుక్తోధతదావాణ్యోబభాషేయతిపుం
గజః || ౧౫ || జానెమనోగతంమాతస్తవదేవిదయాపరే | బ్రహ్మచర్యాశ్రమేనెనసన్నాసస్సీవ్యకృతౌనను || ౧౬ || కకొకమునిసూత్రా
దాంజ్ఞాతాస్సాత్కథమీదృశః | ఇతిపృచ్ఛసిమామస్తుతిస్తాత్త్రైవనభస్త్వలె || ౧౭ || ఆమాసమవధిందేహీవక్ష్యేతస్తత్రోహోత్తరం |
ఇత్యుక్త్వాశంకరాచార్యోనత్వాతాంవినయాన్వితః || ౧౮ || చతుర్భిరేవశిష్యైస్తైఃపద్మపాదాదిభిర్యుతః | సకస్వచ్ఛిస్సువర్ణాద్దిరివ
నిర్గత్వరోభవత్ | అన్విష్యత్తాదృశోదేశందేశికేశ్వరపుంగవః || తత్రతత్రక్రమాదావపురంతదమృతాభిధం | తస్మిన్నవసరేరా
జాతద్దేశస్యామరేశ్వరః || ౧౯ || నందనోవీజసాధమ్యకంగంతుమేవజగామసః | చిత్రంతస్యకళత్రాణాంశతమాస్తాతిభాసురం ||
౨౦ || పౌరావృద్ధాబంధుజనాలలనాశ్చమహీభుజః | కుణపంతంసమానీయవిమానెపితృకాననం || ౨౧ || చితౌపరిసమారోప్యశ్రీ
ఖండైఃపరినిమిత్తేహుతాశనంవినిక్షేప్తుంరుదంతఃపరితోభృశం || ౨౨ || అవతకంతజనాన్సర్వేతంనిరీక్ష్యాథదేశికః | వినిషేప్యని
జందేహాంకస్యచితౌగృటరేతరోః || ౨౩ || పరకాయప్రవేశాఖ్యాంవిద్యామభ్యస్తవానసౌ | తద్రక్షాథకంచతుదశక్షుచతురశ్చతు
రోహ్యసౌ || ౨౪ || పద్మపాదసురేశాద్యాన్థానయిత్వాతరోగృహీః | బ్రహ్మరంధ్రేపథాత్తస్యస్యవిశతాగ్రయమంతరా || ౨౫ ||
తతశ్చచాలన్యవతేరీషద్యపురితస్తతః | తద్విలాక్యజనాన్సర్వేవయోదమివచాతకాః || ౨౬ || చకౌరాఇవశీతాంశునిధానంనిర్ధనా
ఇవ | ననందులకలనాస్తూణకంమంత్రిణఃపురవాసినః || ౨౭ || చితౌత్థితంచరాజానంపరిష్కృత్యాంబరాదిభిః | తద్దోషపరిహరి
రాథకంధమకశాస్త్రంవిచార్యతే || ౨౮ || తదుక్తేనైవవిధినాప్రాయశ్చిత్తంవ్యధుస్తదాకృకవాకూకబహూకభాగాకబ
లీకృత్వాసమంతశః || ౨౯ || నృత్రవాదితగీతాదివిస్వానైవకందినిస్వనైః | భేరీకాహాళనిధాన్వనైబకధీరీకృతదిబ్బుభిః || ౩౦ || సిం
ధురేంద్రంసమారోప్యరాజానమమరేశ్వరం | అనీనయత్పురంపౌరాస్సాదరంసోదరాఇవ || ౩౧ || సింహాసనమధారోప్యద

తాన్తేపుష్పదావిభోః | ప్రణమ్యాజ్ఞాంతతోలబ్ధాన్నిస్సను | సైయధాగతం || ౩౩ || దత్వాన్తేభ్యః క్రమేణాజ్ఞాంతీ | మచ్ఛంకరదే
శికః | అంతఃపురంవివేశాథద్రష్టుం తాలలనాస్తదా || ౩౪ || శాంతాః శాంతాశశశాంతాస్తామృతంపునరుపాగతం | విలాక్ష్మావిద్య
గ్యబహుధాచుచుంబురధరామృతం || ౩౫ ||
భుజౌభుజాభ్యామామౌజ్యవతుస్సంయోజ్యవతుసా | నాభింసంకోచ్యగురురాదాలిలింగైతదాముదా || ౩౬ || కథానివేశ్మా
నానివస్యశాకంగుళిపల్లవైః | తస్మిభోగ్లాసిచిత్రాస్తాసాస్తామృతవిషయాంతరం || ౩౭ || ఏవంప్రతిదినంతస్కృతంకరాచార్య
దేశికః | అవిద్యతసుఖేనైవలాలితోలలనాజనైః || ౩౮ || అవరోధవధూనేత్రీ | మహీషీతస్యభూవతేః | వ్యజానాదతివిజ్ఞానానా
మ్నాకనకమంజరీ || ౩౯ || వత్సేకతన్తమకాంతస్యనాత్మాతస్యభవేదసా | ఇతితద్విజ్ఞాతాంవిత్త్యునిశ్చికాయమనస్యసా || ౪౦ || తతో
మాత్యంసమానీయచతుష్టక్తికథావిదం | తమాదిదేశవృత్తాంతంరష్ట్రకనకమంజరీ || ౪౧ || అయంకోవామహాభోగీయోగీవపరి
దృశ్యతే | జానాతనిఖిలంశాస్త్రంకామశాస్త్రంవిశేషతే || ౪౨ || విచారయకీమత్రాసీదితినిశ్చినుతత్రైతేః | కుగపాయత్రయత్రా
సకదహస్వేతాకసమంతతే || ౪౩ || ఇత్యాజ్ఞప్తస్తయామాత్యోవిగత్యస్వయమేవసః | ప్రవిచార్యచసర్వత్ర | ననిరీక్ష్యశవంక్వ
చిత్ || ౪౪ || సమంతతోవిచిత్యాసావవిశత్తద్వనాంతరం | యత్రాస్తైతత్రనిగూఢావిన్యస్తాతరుకోటగై || ౪౫ || తాంతనుంపిత్త్య
సచిహోజ్వలంతీంస్వేనతేజసా | సమాకృప్యచితాయాంతామారోప్యాగ్నిమథాపీపత్ || ౪౬ || తతోవిజ్ఞప్తయోర్జ్ఞాజ్ఞేసయ
యాసేవకైయూతేః | అత్యాహేతంసమాలాక్యపద్మపాదాదయస్తదా || ౪౭ || రాజ్ఞేదేశికవర్యాయనివేదియతుముద్యతాః | ఛ
లాదూ | పాంతరంధృత్వాచరంతస్సేవచ్ఛయాభృతం || ౪౮ || విభ్రతోడమరుంహస్తైవాదయంతఃపరస్పరం | నృత్యంతోవిహసం
తోమీవివిశుస్యకపమందిరం || ౪౯ || విజ్ఞానకరదః | స్వామిన్నాద్యాశ్రమేపివ్యకళీకృతముదానెనసన్నాన్యసధర్మస్తాదృతుసాన్యస్య
కావాన్యవవరలలనా సంగతావస్థివాంఛా | కించిజ్జహ్రిత్యముష్టిన్దురుపరచరిత చిత్తమాకణిత మేతద్వ్యక్తంవత్తుమ
హాన్యవనయమనసోమేద్యసందేహశల్యం || ౫౦ || రాజ్ఞాజ్ఞాంవిరచయ్యసోపీనచివఃకృత్వాతదీయోదితంభూయస్తద్వినివేది

తుం నృచగృహం పాశ్రామే త్వహో చ ఖలు | శిష్యాస్తైకథమాచరణా కేమవదణా గత్వా సభామండలం తత్సర్వం కథయాన్యహ్యన్యమహా
 వశ్యే చిద్విలాసాగ్రతః || ౫౦ || శ్రీ చిద్విలాసః || భానోగాఢత మోవృతిహుతః ఘోషో యద్వాభవేచ్ఛిత తామాలిన్యం సలిలస్యచే
 ద్ధిమరుచస్సార్వత్రికీపూర్ణతా | తస్యా సీద్రతి లాలతాతిః పురజిత్పూణా కృతరవ్యహార ద్వాదేం వ్రవిజిత్యతాం వశయితుం
 నైకుంపురీంస్వామిపి || ౫౧ || విజ్ఞానకందతదనంతరమేష రాజా విజ్ఞాయతత్ప్రకర్షితంతదనన్యభావః | యద్యచ్ఛకారతదనుశ్రేణు
 వత్స భక్త్యా శ్రీచేశికేశ్వరకథాస్వతిరజ్య సేత్వం ||

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యవర్గశ్రీ చిద్విలాసయతీంద్ర విజ్ఞానకందతపోధనోద్ర సంవాదే,
 శంకరవిజయవిలాసే , ఏకోనవింశోధ్యాయః-

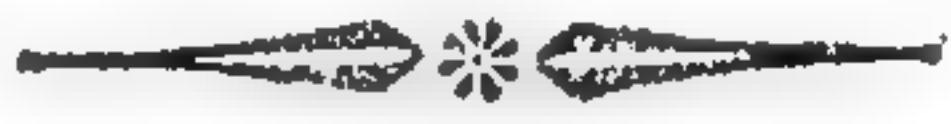
శ్రీ || నివిశ్య చ తత్ శిష్యాః పద్మపాదాదయస్తదా | అపరకస్తుతిమతాంతేస్వాత్మభేదైకబోధినీం || ౧ || నిస్తమసి నీరజసి నిగళా
 శితసత్వే తేజసి వివేకజుష్టి భేదమతిశూన్యే | నిర్వచనమానసపదాతిగమచింత్యంత త్వమసి తత్త్వమసి తత్త్వమసి రాజా || ౨ || యజ్ఞ
 నితశాశ్చ దఖిలంజగదనిత్యంస్వప్నజగదభ్రగజవారివ నతుల్యం | అప్రమితమూర్తికారహేలం పరసుఖం యత్త్వం || ౩ || సేవాగుణా
 లమతిలీలమతిలాటం యోనలసితంభవతిధీపురశతంచ | అద్వయమనంతకమపారమతీనూత్నం తత్త్వం || ౪ || క్రోశమలచంచకమివంచ
 సవికారంయత్ర వియదాదివిమలస్ఫురితమేతత్ | అస్తినకదాచిదపిరజ్జువదనంతంతత్త్వం || ౫ || భేదమతిజాతమపధూతమనుభూతం
 యోగవిదితంతతంపరాత్మగసుఖంచ తద్భవతిసోహమతియచ్ఛ్రీతిషుచోక్తంత త్వమసి తత్త్వమసి తత్త్వమసి తాజా || ౬ || తత్
 సైమాంస్తుతింశ్రుత్వా విహాయ చ సభాతలం | కలవింకాకృతిభూతాత్వా తేజఃపుంజదురీతుణః || ౭ || బ్రహ్మరంధ్రపథా దేవనిస్ససార
 తదాద్భుతం తద్విద్వాన్యచ శిష్యాస్తే యథాగతమనుస్తదా || ౮ || శయానమివ తంచూపం మేనిరేసింహవిష్టరే | నిద్రామయవసత
 తం మంత్రినోబాంధవాస్తదా || ౯ || తతస్సుగత్వా వెగేన తత్రాదృష్ట్వా నిజాంతనూం | ఇతస్తతః పరిచరణ తనుం దృష్ట్వా చిత్తోపరి || ౧౦ ||

జ్వాలామాలాసమాక్రాంతందహ్యమానంతాణాదివశిరోగతపథాదేవప్రవిశేషతదంతరమ్ || ౧౧ || తుష్టావశ్రీగురుస్సాక్షా
 ల్లక్ష్మీనారాయణంతదాస్త్రోత్రేణానేనదివ్యేనసర్వాతివినివారిణా || ౧౨ || శ్రీమత్ప్రయోనిధినికేతనచక్రపాణే భోగీంద్రభో
 గమణిరాజితపుణ్యమూతే | యోగీశశాశ్వతశరణ్యభవాబ్ధిపోతలక్ష్మీస్ససంహమమదేహికహవలంబం || ౧ || సంసారవృక్షమ
 ఘబీజమనంతకమణాశౌఖాశతంకరణపాత్రమనంగపుష్పం | ఆరుహ్యదుఃఖఫలినంపతతోదయాశోల || ౨ || సంసారకూ
 పమతిఘోరమగాధమూలంసంపాప్యదుఃఖశతసహస్రమాకులస్య | మానస్యదేవకృపణంపదమాగతస్యలక్ష్మీస్ససంహ ||
 ౩ || సంసారభీకరకరీంద్రకరాతిఘాతనిష్పీడ్యమానవపువస్సకలాతికానాశ | పాణప్రయాణభయభీతిసమాకులస్య || ౪ ||
 సంసారసహవిషదష్టతయోగ్రతీవదంష్ట్రాకరాళవరిదగ్ధవినష్టమూతే | నాగారివాహనసుధాబ్ధినివాసశౌరేల || ౫ || సం
 సారసాగరవిశాలకరాళకామనక్రగ్రహగ్రసననిగ్రహవిగ్రహస్య | వ్యగ్రస్యరాగరసనోన్మణిపీడితస్య || ౬ || సం
 సారదావచహనాకులభీకరోరుజ్వాలానశీభిఃభితప్తతనూరుహస్యత్వత్పాదపద్మసరసీరుహమాశ్రితస్య || ౭ || బ్రహ్మాండగ్రు
 ద్రమరుదర్కకిరీటకోటిసంఘట్టితాంఘ్రికమలామలకాంతికాంతలక్ష్మీలసత్కుచసరోరుహరాజహంస || ౮ || అంతతస్తు
 జ్ఞోస్ససంహూపిపాదుభూతాయతదగ్రతః | వామాంగుష్ఠాచ్చితావన్ద్వింశమయామాసతత్క్షణం || ౯ || సమాలంబ్యకరా
 గైరణశంకరాచార్యవిగ్రహం | వస్పశఃపరితస్సమ్యగ్వపషకరుణాసుధామ్ || ౧౦ || హుతభుక్ జ్వాలయాల్లిఙ్గంఽజ్వరీకృ
 త్యతద్వపుః || ౧౧ || స్వకరాంభోజసంస్పృశాత్సవ్యధార్ద్విగుణోజ్జ్వలమ్ | చకారకరుణాంబోధిస్తస్యసమ్యక్స్యకేస
 రీ || ౧౨ || సాష్టాంగంప్రణివత్పాదశంకరాచార్యదేశికః | లక్ష్మీస్ససంహకృపయాపునరుజ్జీవితోన్మయసామ్ || ౧౩ ||
 ఇత్యాదిబహుశస్తుత్వాప్రసాద్యచపునఃపునః | తత్రైవాంతరధాత్సోపిలక్ష్మీనరహరిస్తదా || ౧౪ || త్రైశ్చియ్యైరన్విత
 స్తస్మాల్లభ్యాన్జ్ఞాంస్యహరేశ్చభైః | యతాస్తేసాగిరాండేవీవ్యోమసీమసమాశ్రితా || ౧౫ || తంప్రదేశంసమేత్యాసాస్తుత్వా
 తాంఽహుభిస్తనైః | ప్రసన్నపదనాంభోజాంఽపిస్తయోత్కంఠితాశయాం || ౧౬ || విధాయశంకరాచార్యదేశికాధీశ్వరస్స

యం! ఊచెనరనవాణేంతాంయద్వత్ససితదుత్తరం॥౨౯॥ ఇదానీమేవవత్స్యేహంవివశ్చిచ్ఛవ్విజనంమతం । ఇత్యుక్తవరితంతం దే
వీజ్ఞాత్వైవాసావిహగతః ॥ ౩౦ ॥ నోచేదయంకథంబూయాంమదగ్రేవ్యతేదపితః । పాగ్నన్నవిద్యతేయోగిభాసతేద్వి
గుణోజ్వలః ॥ ౩౧ ॥ అభిధాన్యత్యయంవిద్వాక్కామశాస్త్రునినిశ్చితమ్ । ఇతివిజ్ఞాయనర్వజ్ఞాతేజసాన్యగురోముఖే ॥
౩౨ ॥ శ్రీమన్యతికవిజానాసీశాస్త్రాణివివిధాన్యపి । జితాహంభవతానూనంవెద్దిత్వాంగిరిజానఖం ॥ ౩౩ ॥ స
త్యాభక్త్యాథయక్త్యాతే సూక్త్యావామృతసద్దుచా । తుష్టాహమప్త మూతేకత్వం మాంగంతుంసత్యవిప్తపమ్ ॥ ౩౪ ॥
అనుజానీహియోగీంద్రసర్వత్రవిజయీభవ! ఇత్థంగత్వావరానన్తైస్సప్రయావనతాత్తనై ॥ ౩౫ ॥ పునఃజికగమిషుంవాణీం
సప్రసాద్యబహుసాంతన్వనైః । పాథకయామాసభూయోపిశ్రీమాశంకరదేశికః ॥ ౩౬ ॥ యదిప్రసన్నాభవసినహగచ్ఛపు
రోమయా! వరానన్యాన్నమన్యేహంవిరక్తస్యవరై రలం ॥ ౩౭ ॥ ఇత్యుదీర్యార్థ్యవర్యోసాగిరాంజేవీంపరాత్పరాం । యయాచె
బహుశోభక్త్యాస్తుత్వాశుత్యుక్తవత్తకనా ॥ ౩౮ ॥ వాఙ్మయంయత్వయావ్యాప్తంత్రేలోక్యమివవిష్టునా! త్వత్తత్వంయది
చేద్యాతంబ్రహ్మతస్యకరేష్ఠితం ॥ ౩౯ ॥ త్వంవినాగదితుంవాపికశ్మక్నోతధరాతలే । నవిదంత్యంబుజాత్మాద్యామహత్తాంతేవ
రాత్పరాం ॥ ౪౦ ॥ మనుజావేత్తుమహాంతికథంకలిమలీమసాః! అతఃప్రసీదదేవిత్వంసమాగచ్ఛమయాసహా ॥ ౪౧ ॥ ఇతిసంప్రాధిక
తావాణీదేశికేంద్రణసూరిణా! అనుమేనతదాగంతుంసమోవకరుణానిధిః ॥ ౪౨ ॥ తతశ్చీశంకరాచార్యశ్శుత్వావాణీసమిరి
తం! ముముదేవదతాంవర్యస్సప్రసన్నోరథపూరణాత్ ॥ ౪౩ ॥ తతస్తాంగురువర్యోపిగగనాంగణదత్తకనా! ఆనీయసహితశ్చిష్యైః
పద్మపాదాదిభిస్తతః ॥ ౪౪ ॥ అన్విప్యన్నుత్తమందేశంసీరితికృతచాధనం । సర్వదాసన్యసంపూర్ణంసర్వలక్షణలక్షితం ॥ ౪౫ ॥ ని
వైకరపాణీసంకీర్ణంరమ్యప్రాతస్వినీచృతం! తపోధనాశ్రమేదివైక్యేవరితస్సమలంకృతం ॥ ౪౬ ॥ ప్రత్యంఘ్రిజలకుల్యాభి
మాణలాభిరివశోభితం! అపరిజ్ఞాతదుభిక్షుంవాణీసంస్తాపనోచితం ॥ ౪౭ ॥ క్రమేణేతస్తతఃపశ్యత్శ్రీమచ్ఛంకరదేశికః । ప
ద్మపాదామరేశార్థహస్తామలకతోటకైః ॥ ౪౮ ॥ తయావాణ్యాసమోనాన్వైజ్ఞకయశబ్దవిజృంభితైః! సంప్రాప్తగురువ

శ్రీసౌమిభాండకతపోవనం॥౪౯॥ విజ్ఞానకండః॥ జిత్వా తామధిదేవతామపిగిరాంకృతాన్వసిహ్ను మసౌశ్రీమాన్శంకరదేశి
కస్సహతయాప్రావద్విభాండాశ్రమం॥ ఇత్యాఖ్యాయితతః పరంచభవతామద్యద్వ్యధాన్యద్భుతంతత్సంవమకథ్యతాం
గురువరేణాభ్యన్నతశ్రేయసా॥౫౦॥ చిద్విలాసః॥ లభ్యాన్విభాండకతపోధనసన్నివేశంయద్యద్వ్యధాయగురుణాపరమాద్భుతే
న॥ విజ్ఞానకండతదపిశ్రుణుతేద్యవక్ష్యేశ్రీచేశికేంద్రచరితంకలుషవ్రజఘ్నం॥౫౧॥ *

ఇతిశ్రీమత్పరమహంసవరివ్రాజకాచార్యవర్గశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకండతపోధనేంద్రసంవాదే
శంకరవిజయవిలాసే , వింశోధ్యాయః-

శ్రీమాన్విభాండకతపోవనమేత్యవశ్చ త్త్రుంగాతరంగపరిరంజితపాశ్వభాగం । శ్రీశంకరాఖ్యగురురాట్పరివి
లోక్యహృష్టోవాణీనివేశనకృతౌద్యమమానసోభూత్ ॥ ౧ ॥ యత్రాస్తిభక్తమలహానికరోమహేశస్సాక్షాద్విహాయ రజితా
చలమాత్మసద్భావామ్నాపిచిద్విమలహానికరఃప్రతీతఃపోద్యద్విభాండకతపోధనసూర్యమానః ॥ ౨ ॥ యతోటజానిసరితఃపరి
తోవిభాంతిభవ్యానికశ్యవవసిష్ఠవరాశరాణాం । కించాద్భుతక్రమపరాక్రమపండితస్యశ్రీభాగవతస్యమహాసోననుకౌశికస్య॥
౩॥ యత్రాస్తిచాదిమవరాహమహోగ్రదంష్ట్రకోటుద్భృతేనిఖిలదైవతలాలసీయా । యత్పాదసంగమహాసాధ్రియతే
హీగంగాకింపణ్యతాంసుమహీమాముఖనిస్సృతాయాః॥ ౪ ॥ శ్రీమన్నృకేశరిగిరిస్సచకాస్త్యదూరేస్యద్యాపివైరమపహా
యపరస్పరేణ॥ వ్యాఘ్రేమృగానవతిపన్నగమేవబహీకబభుశ్చరత్తతివిభూషణమత్రశంభోః ॥ ౫ ॥ శౌఖ్యామృగాశ్చనిజచా
పలమత్స్యజంతోహస్తాకరైస్సమపలంబ్యతపోధనానాం॥ పంగ్వంధవజ్జకుణ్డకైకరలాచనానాం కుర్వంతియత్రగమనాగమ
నైసహాయం॥ ౬॥ ఘమోకగ్రభానుకరఘాతనితాంతభిన్నసన్నాగపుంగవవధూమవలోక్యకేకీ॥ పక్షౌప్రసార్యచతదాతపవా
రణౌచురత్తత్యహూననువిచిత్రమతఃపరంకిం॥ ౭ ॥ యత్రైవభూసురవరైవికతతంవితందైఃప్రక్రమ్యమాణమఖహవ్యపది

గ్రహయః | ఇంద్రాగ్రహం పితరంగమనాగమభ్యాముద్విద్యత త్రనివసంతి కుటుంబినస్తే || ౮ || అంభోనిధానచతుకీకరణప్రవీ
 ణావింధ్యాత్మమాధరశిరోనమనప్రగల్భః | సంత్యజ్యసో తరదిశంవసతింస్వకీయాంకుంభోద్భవోపినిజమాశ్రమమత్రతేనె ||
 యత్రానిశంమహిసురైఃప్రవితస్యమావై స్సతైస్సహస్రినయనోప్యతిహృష్టచేతాః | వత్సత్యజస్రమనుసస్యముదస్యమేఘాన్ త
 త్తత్ఫలాదయక్యతావధీనాధికోనం || ౧౦ || యతోద్భవంతితరవోననుగంధసారా స్సర్వత్రసౌరభసమంచితదిగ్విధాగాః |
 ఎషాంజనుస్సుజనతాపవినోదనాయవ్యాలేపనాయకుచయోవకరవణిన్దనాం || ౧౧ || క్షోణీరుహావిశదపల్కలినోజటాభిరు
 ద్భాస్యమానశిరసఃకృతనీరభక్షాః | శీతాతపక్లమసహఃప్రతపంతియత్ర వాచంయమాగ్రవపునస్థిరతాముషేత్య || ౧౨ || తాంబూ
 లవల్లీపరిసద్ధపూగదుగ్రమాంతరేలాలతికాతిరమ్యాం | దేవప్రసూనదుగ్రమజాపకాఢ్యంవనంవిభాండస్యమునెశ్వకాశే || ౧౩ ||
 గవ్యూతిమాత్రపరిశోభితఋశ్యశృంగదివ్యాశ్రమంస్తరణరంకలికల్పవఘ్నం | ఆశ్చర్యదండివిషదామపిచృష్టమాత్రోత్సే
 తుంతదాశ్రమపదంతుమతేషీతాకః || ౧౪ || స్వాంభఃకృతాన్లవజనవజ్రపాతకౌఘసంక్షోభనాదధిగతాధికపావజాతాః | స్నా
 తైర్వవయత్రసరితఃప్రవినిమలాలాంగ్యోనిత్యంప్రజంతిచనిజానినివేశనాని || ౧౫ || ఏలాలతాలింగితగంధసారైస్తాంబూలవల్లీ
 పరిణద్ధపూగైః | ద్రాక్షాలతాశ్లిష్టరసాలసాలైరశోభతైతద్వసంచుస్యదృష్టే || ౧౬ || శ్రీతుంగభద్రాతటిసీతరంగ సముచ్ఛలచ్ఛి
 కరసంఘసంగీ | ఈషత్సుటచ్ఛంపకగంధబంధుమకరుద్వితేనెస్యగురోఃప్రమోదం || ౧౭ || యద్వీచికారాజివిరాజిహంసీ
 నాదాతినాందీకరసన్నివేశం | లవంగమాలావృతస్వతోపితదాశ్రమంమాన్యమమానితేన || ౧౮ || శ్రీతుంగభద్రాననుతుంగభద్ర
 సందాయినీస్తాతవతోజనస్య | యద్వీచికాశీకరజాలమాలీమరుత్సరేతోస్యలమిష్టదానై || ౧౯ || స్నానైఫలంఽన్వితికథ్యతాం
 తేనవక్తుమీష్టేఫణిభృద్వరోపి | ఆమ్నాయముద్ధృశ్యరిపుఘ్నతోస్యకన్యాపురాసాదివరాహమూతే || ౨౦ || యస్యాస్తరంగ
 పరిశీలితమానసోసౌకుంభోద్భవోపిననిజాందిశముత్ససజ్జా | శర్వోపిశీతధరణీధరజావివాహంప్రాదర్శయత్పునరహే
 మునయేప్యముష్టే || ౨౧ || విభాండకమునెస్సుతోవసతిఋశ్యశృంగోమునిఃప్రవషకతిఘనోఘనంనఖిలుతత్రదుభిక్షతా |

తదాశ్రమసమంతతోద్విదశయోజనాన్యద్భుతంసంవతటిసీతఘోరమువాసదత్తాశయః॥ ౨౨ ॥ అంగసంగతవిపద్భయభంగ
తుంగమంగళనిరగళనంగేఽముశ్యశ్యంగమునిరేవగరియాణధన్యమౌళిజనమాన్యగుణౌఘః॥ ౨౩ ॥ తుంగాతనుమధుభిదో
ననుతత్రభద్రాసాక్షాత్పురారితనురేవశయోస్తుయోగః॥ తస్మాదుభహారిహారావితనిశ్చితాధోఽలోకోపకారకృతయేకలితా
వతారా ॥ ౨౪ ॥ సంత్యజ్యయత్రసరితోననుభూరిశోపిసంక్షౌశ్యపంకమభిలంబిజనీరలగ్నం । రత్నాకరంప్రతిదినం
ప్రవిశంతిసాంతంకల్పారతల్లజసముజ్వలసౌరభాద్యాః ॥ ౨౫ ॥ తీప్రయాధవరచంపకపుష్పరేణువేద్యంతరారచితవిష్టరసిద్ధ
బృందైః॥ ఉద్గీయమానమహాసంఘవితుంగభద్రాంకావాసరిత్సర్వరిహతామపియాతిశేతే॥ ౨౬ ॥ అంతరిక్షేక్షవరమాక్తిక
శర్వవేణునిర్భావితౌపవృతినంతతకాంతికాంతం । దృష్ట్వావిభండకతపోవనసంసివేశం శ్రీశంకరార్యగురురాడ్డుదమాతతా
న॥ ౨౭ ॥ స్వాహాస్వధావావడితక్రమేణనిరంతరాకణనయైవకీరాః । పఠంతిగాయంతిపికాంగనాశ్చసామానిసీమాతిగమత్ర
చిత్రం॥ ౨౮ ॥ సర్వాణిపుణ్యాన్యనుభూయనాకేభువంగతైఃపాథానయావిధాతా । భోక్తుంచకించితుకృతావశేషైస్త్వ
రేవఖండంసనునిమితంతత్॥ ౨౯ ॥ యద్వాసినశ్చమృతభోజినస్తైమహేశ్వరాశ్శ్రీపతయోధనాథ్యాః॥ జైవాత్యకావాక్పత
యోమహేంద్రావిభాంతిసర్వత్రమహేసురేంద్రాః ॥ ౩౦ ॥ భద్రశ్రియాంజననసద్దసితాభ్రసీమాకస్తూరికామరిచవల్లరి
జన్మభూమిః॥ విద్యావిచారవసతేర్వరథమౌశాలారేజేవిభాండకతపోవనమన్యదృష్టేః ॥ ౩౧ ॥ యజ్ఞోపయుక్తాస్తరవోహియ
త్రవలాశయజ్ఞాంగకపిప్పలాద్యాః॥ కుశాశ్చకాశాశ్చతృణానిభూయస్తపోవనచైత్రరథాదనూనే॥ ౩౨ ॥ స్వస్త్వత్సధమా
వసతిస్సుధేవబుధౌఘమాన్యామ్యురివాకరమ్యా॥ రేజేసరస్వానివరత్నపూణస్తదాశ్రమోవిశ్రమమన్యతేనె॥ ౩౩ ॥ వాణీస్వ
యంకల్పితతుంగభద్రాసరిచ్ఛసాసంగతతుంగభద్రా॥ తదాశ్రమస్సంభృతతుంగభద్రఃపుణ్యోధరణ్యాంసుకృతాంసమాజః॥
౩౪ ॥ తుంగతిభద్రైతిచతుంగభద్రేత్యేవంత్రిధానామకిటీంద్రజాయాః॥ అన్యానినామానిచసంతిభూయోభవోవిజానాతిమ
మాత్స్వమస్యాః॥ ౩౫ ॥ అభ్రదంతికరకృష్ణసల్లకీవల్లవోల్లసితగంధబంధయా । పుష్పదంతమదతుందిలాశయాకాతులాంపహతి

తుంగభద్రాయా॥౩౬॥ శ్రీతుంగభద్రాక్షితసంగతాపిదివస్సువంతింమహాపాతిశేతే । తెజోహిలాకెననుమాననీయాముచ్చై
రథస్తాద్వనతిర్నుగురీ॥౩౭॥ కవేరకన్యాననుమాన్యతేసాకుల్యాండదాతీతికృషీవలౌఘైః । శ్రీతుంగభద్రాపరిపాతికుల్యాంనిమజ్జ
తాంపాథసిసజ్జనానాం॥౩౮॥ యాకృష్ణవేణీననుకృష్ణవేణీయమస్వసాసామలిసీకృతాంభాః । నూనంసరస్వాకలవహోదమాళి
తుంగాసరితీ రతరంగమాళీ॥౩౯॥ యస్యాంనిమజ్జ్యానిమిషారమంతేయస్యాశ్చతీరేవరమాశ్చహంసాః । పద్మాలయాసాబ్జభ
వాంగనాయామనోవిహోదంవితతాననూనం॥౪౦॥ వాణీక్షోణీతలోద్భుతగగురుచరితంతత్రదివ్యాశ్రమంద్రాగ్నీచ్ఛచ్ఛీతుంగభ
ద్రాసలిలకణసమాసేకశీతోపకంఠం । హమోకత్కర్షంప్రపేదెరతిమపివసతౌసత్యలోకేత్యజితాసదృష్టాతాదృక్ప్రమోదప
ణయిజనపదంకస్యచేతోనహృష్యేత్॥౪౧॥ ఆస్వాద్యోద్భుద్రసాలవ్రసవమధుకరీంకొకిలెతత్రగాయత్యుచ్చైరాకృష్టచేతాస్స
మజనిచసుధామాధురీసాధురీతి । నాస్తాషీతాప్రక్తనానాంప్రవిశదమహాసామాత్మనంవేశనానాంక్షిప్తంశ్రీతుంగభ
ద్రాస్ఫుటతటవసతించేతసాకాంక్షతిస్త॥ ౪౨ ॥ మందారదుమవాటికాంతరచలన్తాధ్వీకకల్లోలినీ నిమజ్జద్వ్యతివజ్బదు
న్నదచలత్పుష్పంధయాంధీకృతం । ఆశ్చర్యాద్యవిభాండకాశ్రమమదృష్టాశాకతపోద్యుక్తగ్రామంశ్రీమచ్ఛంకర దేశికేశ్వరమణే
మోదంవ్యధత్తాధికం॥౪౩॥ దీవ్యచ్ఛీతుంగభద్రాస్ఫుటతటఘటనాఘాతనిఘాపనాదభాగ్యన్నత్యన్తయూరీపరిభృ
తమహిళాగానకామ్యోపకంఠే । పశ్యంస్తార్యత్రికందాగనధికృతకృతిపాప్రముత్రతచిత్రంశ్రీలశ్మీదేశికేంద్రోద్యతనుత
సమతింసత్యజిత్యేవలోకః॥ ౪౪ ॥ కైలాసాత్సముపాగతస్యనిఖిలాశ్చరైర్లకజన్తస్థలాత్క్షేతాగ్ర్యాప్యటతోమహంతిచరతో
దివ్యానితీథాన్యపి । మెరుందృష్టవతోస్యఘోరిసరితోవారాణసీంపశ్యతశ్చేతోమోదమువాహదేశికమణేదృష్టావిభాండా
శ్రమం॥౪౫॥ పాథఃక్రీడానురజ్యత్సరవరగృహీణీతుంగవక్షోజకుంభవ్యాసజన్యంకునాత్మ్యజ్జ్వలదగరుసితాభాతిజంచాలి
తాంభాః । తీరప్రాంతంపరూఢోన్నతశిఖరమహాతేజనస్ఫుట్యమానస్సూజన్తుక్తౌఘతారాశబళితసికతాతుంగభద్రాచ
క్రాశే॥ ౪౬ ॥ యత్రైకత్రఘనోపివషతిఘనంభాస్వాంస్తవత్యన్యతోమోమంతశ్శిశిరోవసంతసమయఃకుత్రాపితత్రాస్త్య

హేమా । వాయుర్వాతచమండమందమనకృచ్ఛీగంధసారోజ్వలౌప్యాకషణన్మృగనాభిసారభభరవ్యాసక్తమాధ్వలిహాన్ ॥
 ౪౭॥ హర్యతౌఃకలభానవంతేఖగరాటూత్కృత్రసపాణంగనాంవ్యాఘ్రీరతుతికృష్ణసారవృధుకాన్ స్తన్యంవితిర్యాసకృత్ । శా
 లూరీచసరీస్పృహోద్భటసఢాశ్యంగచశేతభృశంకింకార్యంజహునోదితేనవిధినాసత్వేనస్పష్టంవనం॥౪౮॥ ఆగత్యహచమర్యవీచ
 విశదానుచ్చుల్యసద్వాలధీకసాధాణంయస్యతపోవనస్యజనయంత్యధైరవరాజాభిధాం । అంతఃకంచుకిభిబహిమదగ
 జైర్వైతైస్సమంతాద్వృశంభూభృత్సద్వదెవతద్వనమపిప్రాయోస్యమోదందదౌ॥౪౯॥ తత్రత్యానితపోవనానిచరతఃపశ్య
 న్తుపశుహృకష్యతోభూయోవిస్తయనిచ్ఛలస్యచగురోశ్శీతుంగభద్రదామపి । అన్తోమధ్యమగాదినోధనయనేనారాధ్యముద్య
 న్ననాస్సానుతుండేశికపుంగవోపినయయాతామెజకల్లాలిసీం॥౫౦॥ ఘమాణంశుంతీవ్రతాపంస్వయమపిరచితంసోధుమేవాస
 హిష్టుస్సానుతుంశీతుంగభద్రదాసరితఇవపయస్యాత్కబింబంన్యధత్తదుర్వాసఃకాశ్యపాత్రీచ్రాతేకుశికసుతవ్యాసకుత్సాదిము
 ఖ్యాఃకతుంమధ్యాష్టకృత్యంసవిధముపగతాప్తాపసేంద్రాస్తదాస్యాః॥౫౧॥ ఛాయాఛాయామపీచ్ఛత్యహమాదినకరేమధ్య
 మన్తోధిరూఢానీరంఘీరంపిపాసత్యపిపతగగణానీడమేవాశ్రయంతి ॥ ౫౨॥ లింపంత్యంగెసితాభంమలయజమసశ్యద్యోషి
 తోభాగినోవాసోధుంతాపానశక్తాస్సవిధముపగతాదిగ్గజామజ్జనాయ । తత్కాలేసరితస్తపేసగురురాటూన్నాథకమత్య
 ద్భుతశ్శాలూరీమతిగభణభారవిషహంసద్యఃప్రసూత్యన్తుభీం॥౫౩॥ తీవ్రోదగ్రదివాకరాతపవరిక్లాంతాంభుజంగీంఘణామా
 స్తీర్యాతపవారణాయపరితఃపాంతీందృశాలాకత । వాగ్దేవీవసతేస్సమంచితమిదంత్రేత్రంసదృతుంక్షితౌనోసంతీతికృతావి
 పద్వితతయోనిశుకత్సరాప్రాణినః॥౫౪॥ దేవ్యాశ్చిత్రమిహేవదత్తకుతుకంశీతుంగభవోజ్వలాఘాణౌమెద్యమనోంధస్స
 మజనీత్యేవంవ్యజానాద్గురుః ॥ ౫౫॥ విజ్ఞానకందః॥౫౬॥ త్వామున్యాశ్రమాంతస్తదనుచపరితోవీత్యభూయోవిలయోవాణీసంస్థా
 పనాథకంసదమతిమతనోదితమేవాత్థేవిద్వత్ ॥౫౭॥ వ్యాతీవతుష్టస్సమభవమభతత్పాంతరోద్భానమానాన్యాచత్వోద్వాత్ర
 మాణ్యవ్యతికుతుకవతేమహ్యమత్యద్భుతాని॥చిద్విలాసః॥ శ్రీమన్విజ్ఞానకందశ్రుణుతదపిమయాకథ్యమానం నమస్తంశ్రీమతై

భాండదివ్యాశ్రమనికటగతాన్యాశ్రమాణ్యవ్యశేషం | వత్సేహారితన్తహత్వంవిగతకలిమలం శృణ్వతాంపశ్యతాంవాసిద్ధైః
కాద్యాశ్రమైః స్మరమునినిచయైస్తూయమానంసమస్తేః || ౫౬ || *

ఇతిశ్రీమత్పరమహంసవరిప్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసంవాదే
శంకరవిజయవిలాసే, ఏకవింశోధ్యాయః -

వైభాండకాశ్రమమణ్మూర్ఖజ్వలపాశ్వకాభాగేదివ్యాశ్రమోననువిభాసితకౌశికస్య | యోవావిగృహ్యతనయేనపితామ
హస్యహతుంతతస్సురగవీమపికాంతతిస్త || ౧ || శాస్త్రంసమస్తమపితౄత్రముపాదితేశరామాయభూమితనయాంఘట
యాంచకార | యశ్చోర్వశీమపిశశాపశిలీభవేతినర్వాద్భుతైకవసతివశసతిస్తయత్ర || ౨ || తుంగైస్తమాలతరుభినవమాతులుం
గైస్సౌగంధ్యబంధురజలైశ్చరసాలసాలైః | సర్వతుకప్రసవకెసరకోవిదారైరుద్భాసికౌశికతపోవనమస్త్యదూరే || ౩ || కృత్వా
తవశ్శుచిరముత్రితపోవనాంతేజప్తాచవేదజననీమతిభక్తియుక్తః | బ్రాహ్మ్యంబభారమునిరేషమహూమహీయోభీతాత్సరో
రుహారుహః తపసానిజేన || ౪ || తుంగాసరీర్శ్యగతియత్రమరుత్వదాశాంపుల్లారవిందకుముదోజ్వలగంధబంధుః | స్నాత్వైవయ
త్రసకృదేవదినంప్రయాంతిదీప్యద్విమానమధిరుహ్లానిరస్తపాపాః || ౫ || తత్ప్రీమభాగవరిశోభితజెవరాజరాజషికరా
జతపసాంవనమత్రభాతి | యత్రాపిమజ్జనమఘాఘునికృంతనాయసద్యోమనోరథశతైకసమవశాదాయ || ౬ || కించిత్తతోపి
పురతఃపరమెష్ఠిసూనోర్దివ్యాశ్రమోవిరురుచేమహనీయశీలః | తుంగాసరిద్వహతియత్రచపశ్చిమాశాంతస్యోన్నతింకథయితుం
విధిరేవవేద || ౭ || సాధ్వీసమస్తమహీశాజనమాళిమాలాసంలాలనీయచరణౌరుణవారిజాయా | సారుంధతీవతిపదాంబుజసేవనో
తాగ్రయత్రావసచ్చిరముదారమహూవిశేషా || ౮ || యస్మాన్నితత్రసలితేకలికల్పవక్షుదంష్ట్రాగ్రకొటిజనుమౌత్రసరిద్వరా
యాః | శుద్ధ్యత్యనల్పః పిసకృజ్జనోఘాభానావిహశ్రయతీకకటకంకిమన్యత్ || ౯ || యస్మాన్నితివామకరమాసిసభానువారే
ఋక్షేమహేశితురువస్యరుణోదయేవా | పాపానిసప్తజనురాకలితానిహీత్వానాకంప్రయాతిసురభూయమధాశ్నుతేసా ||

౧౦॥ ఏతద్విలోకయితుమున్ననసాకదాచిద్దూవానసాసులభకోవవతావ్యగామికోట్యబుడై యతివదై నిజమాయయో
 త్థై వీతోధదండకరకాకలితాత్తహస్తైః॥౧౧॥ దృష్ట్వాతదామునివరంమహనీయశీలంసూనుర్విధేరపివిల్యావరంప్రహృష్టః।
 సారుంధతీసవినయంపరిణమ్యపద్యామాచష్టవిష్టరనివిష్టవతోయతీంద్రా॥ ౧౨॥ యుష్మత్సదాంబుజరజోవిసగత్ప్రసాగా
 త్పూతంమదాశ్రమషడంపరితోద్యజాతం । కింవాగమస్యభవతామహతంనిదానంబూతాద్యకింనుకరవాణికిమిప్పితంవః॥
 ౧౩॥ దూ॥భిక్షౌంప్రచేహినవిలంబనమత్రకార్యంభుక్తావ్వింశతిరభూదీహభోజనాథం।పాప్రానిమాన్యతివరానవగచ్ఛ
 సాధ్వీనోచేదితోపియదికింకరణీయమేభిః॥౧౪॥ ఇత్యుచివాంసమవగత్యవతివతాసాదూవానసంయతివరానపిమాయ
 కాంస్తా॥ తద్భోజనోచితవివేశనమన్యదేవనిమావ్యతత్తతవీవసభోజ్యజాతం॥ ౧౫॥ భోక్తుంసమానయతతానఖి
 లాంశ్చసాధ్వీసారుంధతీతదనువేదవిధాతృసూనుః । కోట్యబుడాయుతతనూస్సన్దయమవ్యధత్తవ్రత్యైకమాచకలదద్భు
 తమాతథేయం॥౧౬॥ కృత్వాఘ్నపాద్యమధుపకముఖాద్యపూజాంసారుంధతీమతిథిసత్కృతయేన్యయుజ్జగ। సాపీ
 ప్సితాన్నఘృతపాయసభక్ష్యభోజ్యైఃపాతవయద్యతివరానపిశకకరాద్యైః॥౧౭॥ దూవానసాతదనువిస్త్రితమానసే
 నదృష్ట్వావసిష్టకృహీణీసుమహత్ప్రభావం । స్తుత్యావసిష్టవనితామపితుంగభద్రాంసత్వాయధాగతమగామిమునీశ్వరేణ॥
 ౧౮॥ అంతఃకాభూవురవరేయతివేషిణస్తేదువానసావిరచితానిజమాయయాయోతత్తాద్యభోభువివసిష్టమహాశ్రమోపితుం
 గాసరిత్సరిసరేవ్రవిభాతియత్ర॥౧౯॥ ఏతద్విలోక్యసకలంభువినారదోపివైకుంఠమావనినివేదయితుంమురారైః। ఉచ్చైర్గుణ
 బావప్రతిపదంక్షితిరాజజాయాకావాసరిత్సత్కృతిప్రవివేశవెత్త॥ ౨౦॥ కోవావసిష్టమహిమామునిపుంగవోవాకారుంధతీవ
 మహనీయమశూనిభావాదృష్ట్వామునింతదనువిష్టరమస్యదత్వాసంక్రాంతాభూరివిభవైఃమధుపకయైః॥ ౨౧॥ ఆపృచ్ఛ
 తస్యకుశలంసరసీరుహాక్షస్తుం గామహత్వమశృణోదధనారదేన । సంప్రేత్యనారదమధోసరసీరుహాక్షస్తుం గాసరిద్వరనిరీక్ష
 తదత్తచిత్తైః॥౨౨॥ తేభ్యేద్విజాకృతిధరైరభిశిష్యియాగ్రేపాప్రాశ్రమస్యసవిధంసవిధాతృసూనోః। దృష్ట్వావసిష్టమునిర్వా

గతమాన్యజాతంగోవింశతిమిందుమివయుతుగతైఃపరీతం॥౨౩॥దత్వాఘృణపాద్యమధువకకముఖాదీహృజాంసోరుంధనీమతి
 తీసత్కృతయోన్యయుజుః॥సాదత్తభూరికనసంగతతుంగభక్త్యపాజ్యజ్యభోజ్యమమితంవరమిష్టమన్నం॥౨౪॥భుక్తాఃప్రహృ
 ష్టాఃపురతఃపునరావిరాసీల్లత్యైసహేవనిఖిలైఃమరైఃముఃరారిః॥దృష్ట్వావసిష్టవనితాశ్రియమేవసాక్షోన్నారాయణంచవ
 తిభక్తివరాయణాసా॥౨౫॥నత్వాపరీత్యశతశోవరదంపతీతాభూయోననామచరణారుణవారిజాభ్యాంస్తుత్వావసిష్టవని
 తామపివారిజాక్షోలక్ష్యేప్రదశ్యచవసిష్టవధూప్రభావం॥౨౬॥తుంగాతరంగనలిలెవిమలచనస్సౌతతాశ్రమోటజత
 టేవసతింవితనైఃఅకణ్ఠైఃతామపికథామపినారదేనశంభుగిరీంద్రసుతయాసహితఃప్రతస్థా॥౨౭॥ధృత్వాజరత్తగవపు
 శ్చతయాజరత్యాద్రష్టుంతపోధనవనంవృషతుంగభద్రాం॥దృష్ట్వావసిష్టమునిరద్భుతదంపతీతావాతీభ్యమారచయతాంధ్రుత
 మేవతత్ర॥౨౮॥హిత్వాసమస్తమమృతంకిలవృచ్ఛతీస్తవృద్ధోముమూషుఃరివతంచమునింపసిష్ఠం॥సారుంధతీనిజతపోబలవైభ
 వేనసస్తారచేతసిసురేంద్రమతంద్రితాత్మా॥౨౯॥భీతస్సుధారసనమంచితహేమకుంభంహస్తేనిధాయపురతోభువిసన్యధత్ర॥౩౦॥
 దాయతత్కలశమింద్రకరాంబుజాగ్రాత్సారుంధతీచజరతేప్రవీతీశ్యతుష్టా॥౩౧॥శంభువిలాక్యవతిభక్తిమహత్వమన్యక
 పాదశకాయద్దిరిభువెద్భుతమంధరామైస్తుత్వాబ్జభూతనుభువాంపరమాదరేణతుంగాసరిత్పుయసికల్పితనిత్యకృత్యం॥౩౨॥
 పశ్యంతదాశ్రమవదంపరితోపిహృష్యంతత్వావరానధబహూప్రయయామహేళః॥వెధాఃకదాచీదినుమాశ్రమమేశ్వ
 రపశ్యంతలబ్ధావతిధేయమధికంచవసిష్టవధ్వాః॥౩౩॥తుంగాతటిన్యమలవారిణేనిమకమజ్జనంతవ్యకదైవతగణాన్నితరాం
 ముమోదస్తుత్వాస్నుషోపతిపదాంబురుహాతిభక్తాంపశ్యేత్సమేవననుయాచతమాననీయా॥౩౪॥నాస్త్యత్రతేనమగుణా
 మహిళాధరాయామిత్యాచివానధజగామయథాగతంసః॥తస్తాద్వసిష్టమునివగ్యతపోవనంతద్భాష్యజ్యలంధరణమండల
 మండనాయ॥౩౫॥తుంగాసరిత్పురిసరేరచితంవిధాత్ప్రాజ్ఞాతుంతదీయమహిమానమిన్వోప్యశక్తః॥కించిత్తతోపిపురతోననుతుం
 గభద్రాగత్వోత్తరందిశమధేంద్రకకున్ముఖేనా॥అశ్శంభునెశితురథోతటినీప్రయాతిక్షేత్రంవిభండకమునెస్తుతదేవదివ్యం॥

౩౫॥ దేవత్రయీతత్రజగత్త్రియంచవేదత్రయీచనవనత్రితయక్రమేణశక్తిత్రయంహుతభుజాంత్రితయంచదీవ్యంఘోరా
దికత్రితయమేవవిభాతిచిత్రం॥ ౩౬॥ తప్తావతపాంసిజమదగ్నిరిమోవలెభేరాజన్యదద్దదళనైకగుణప్రవీణం । దీఘాన్యమంచ
మురశాసనమేవనూనుంశూలాల్లసతకరతలెనమహేశ్వరేణ॥ ౩౭॥ *

తీథణంత్రిశూలపదపూర్వకనామధేయంస్నానేనదానకరణేనచకించినత్ర । పాపాన్యపాన్యబహుజన్తకృతానిసద్యోలో
కంప్రియాతిదివిజైస్సహమోదతేచ॥ ౩౮॥ స్నాత్వైవతత్రమలహానికరంప్రపూజ్యదత్తమహీసురవరాయచమృష్టమన్నం ।
తస్యప్రభావమనగచ్ఛనురేంద్రలోకేభోగావిభుజ్యపరతశ్చినతాంప్రయాతి॥ ౩౯॥ స్నాత్వాజనోత్సలిలెమకరంగతే
దైసింహంభజత్యశీముపాగతవత్సదారే । వైకుంఠమేత్యమురశాసనతాంప్రియాలిస్వేచ్ఛానుసారమభిలానిసుఖానిభు
క్షే॥ ౪౦॥ కించిత్తతోపిపురతోననుశాబరాఖ్యంతీథణంవిభాతిననుదీవ్యమనఘశీలం । శంభువిధత్తకీలశాబరమత్రీరూ
పంస్నానంచతత్రనిఖిలాఘవిఘాతదక్షం॥ ౪౧॥ మాహేశ్వరంతదనుతీథణమతీవచిత్రంతుంగాసరిత్పరిసరేరురుచేవవిత్రం ।
యత్రాష్టపన్నసిజనోమహితేతరంగాసాత్మాన్తహేళపదవీముపయాతిచిత్రం॥ ౪౨॥ ఇత్యాదిదివ్యమునివద్యతపోధనోద్యవై
లావ్యరాజతదృశోగురుపుంగవస్యదివ్యేవిభండకతపోవనసంనివేశస్సాత్మాద్విధేరివనికేతనమాచకాశే॥ ౪౩॥ తత్రాతనో
తిస్థితర్షణమిష్టసిద్ధ్యైశ్చార్థంయథావిధివిధాయవిధూతచింతః । సంపూజయన్సమలహానికరంమహేశంతతాకాలఏవపిత
రోస్యదివంప్రయాంతి॥ ౪౪॥ కించిచ్ఛ్రీదత్తమిహతతకనకాద్రితుల్యంస్నానస్యచేత్తుమహిమాభువికథ్యతాంకైః । శ్రీమద్వి
భాండకతపోననసంనివేశేసిద్ధిస్సకృత్ప్రితపతామపిహస్తలగ్నా॥ ౪౫॥ సంభోజ్యమసకరిణమత్రసకృత్కదావాభక్త్యాప్రి
పూజ్యమలహానికరంమహేశంతుంగాసరిత్సయసిమజ్జతిదుజ్జనోవాసోవ్యంహాసంతతిమహూవిధునోత్యశేషాం॥ ౪౬॥ శస్త్రా
ద్విచిత్రతరమత్రవిభండకస్యక్షేత్రంపవిత్రమధికంతిదివాదపిష్టాత్ । తప్తావతపాంసిబహుశోమనుజైరవావ్యంస్తోత్రాంత
రైషుదివిషత్తటినీతపేషు॥ ౪౭॥ తుంగాంసవేదపరమామృతసారపూణాంకల్లోలిసీమపివివేదజలౌఘఘాటాం । వేధావిధు

విఠాధుకళాభరణోధవాస్యాజానాతిసారమధికంసహివేత్తికోవా॥౮౮॥ విజ్ఞానకండంశ్రీచిద్విలాసకథితంభవతాశ్రమాణాం
శ్రీమద్విభండకతపోవనసంగతానాం | ఆకల్యాణభూరిమహిమానమతీవతుష్టోదేవాద్యమేకథయతస్యమునెచ్చరిత్రం॥౮౯॥
కోవావిభండకతపోధనసార్వభౌమస్తుంగాతఃపేమధికృత్యతపశ్చచార | కోవాబభూవమలహానికరోమహేశస్సర్వంచతస్త్వ
మవదాద్యవిశుద్ధబుద్ధే॥౯౦॥ చిద్విలాసః॥ విజ్ఞానకండసుగుణావళివల్లికందపామౌలతన్తునిచరిత్రమహాతిచిత్రం | వత్సేవధా
తయవిధారయచాంధమంతశ్రేయ్యాంసినాధయవిదూరయపావజాతం॥ ... *
ఇతిశ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకండతపోధనేంద్రసంపాదే,
శంకరవిజయవిలాసే, ద్వావింశోధ్యాయః

ధాతుమకరీచిరజనిష్టసుతోగరియాకతస్యాత్తజోవ్యధబభూవసకాశ్యపోపి | జ్ఞేవిభండమునిరాడధకాశ్యపేనతస్త్వా
త్సవీషమునిసంతతిమాననీయః॥౧॥ తేత్రాణితిధాకస్యపిసంచరిష్టోశ్చిత్రాణిభవ్యచరితాససమంతతోపి | భూయోవిభండకత
పోధనశేఖరస్యతుంగాసరిత్పరిసరోనితరాందిదీపే॥ ౨ ॥ కృత్వాతిపోవనమనుత్తమమేవదివ్యమధ్యాస్తతత్రదృఢమాసనమేవబ
ధ్యాపాఽజాదికాన్విచరతోమరుతోనిరుధ్యనాసాగ్రిగ్ననయనస్సుచిరంద్రతేపే॥ ౩ ॥ ఆధాయచాత్తనిమనస్థిరతాముపే
త్యసంత్యజ్యచాన్యదఖిలంనిజకృత్యజాతం | ధ్యాయకవరంహృదివరంగురుమేవశంభుమబ్ధంనినాయశతశఃపరిపూతచేతాః॥
౪॥ అశ్చకాఫలానికతిచిద్దివసాన్నినాయజగ్ద్వాచకానిచిదహాన్యధవల్లవాని | భుక్త్వాసమీరణహసౌగంధయాంచకారతూష్ణింపస
న్నధబహూకసమయాన్నినాయ॥ ౫॥ ఇత్థంనిరస్తమరుదాగమనప్రచారంనిస్తంద్రమేవమునిరాజనిసన్నివిష్టః॥ నివీచిసంచలస
నిశ్చలవారిపూరకల్లాలినీధవఇవాత్రతపోవనాంతః॥ ౬ ॥ నిష్కంపభూమిరుహజాతమనుష్టరశ్చిసంజాతభావమవధూతత
మఃప్రసారం॥ నిజాతివైరతనుభృన్విసరంచకాశేనద్వైషధాతురిహతద్వినమవ్యవన్యాం॥౭॥ ఏవంచరత్యనిశముజ్వలచిత్తవృ

త్తో శ్రీమద్విభంజకమనౌమునిమాననీయే | త్రంతపాంసిమహితానిమహీచకం పెభీతోబభూవసురరాట్టణేరాట్టచాల || ౧ ||
 బిభ్యస్తపోధనవరాజగతీతలేస్తి కతాపాత్రవస్యముదితాస్తునిపుంగవస్య | దేవాశ్చతత్రసురహూహారిదీశ్వరాద్యాన్యస్తం
 సమస్తమపిచిత్రవదేవతస్తా || ౧ || తెజశ్శిరోగతవథాదధనిస్ససారకల్పాంతభానుశతసంనిభవప్యకాండే | బ్రహ్మాండభిత్తిమపిభే
 త్తుమహూపటియఃపీత్వైవనప్రజలధీనపినావత్యప్తి || ౧ || ఉద్విగ్నమైతదభిలంజనజాతమస్తి కసంభూయలోకగురవేవినివేద్య
 నర్వంజీవోపివృత్రిపవేవినివేద్యవృత్తింసౌప్యార్వశీంభువమనీనయదేవతూణ || ౧ || సాప్యార్వశీదివిషదా మధీవంజగా
 దభీలా విభండక తపోవనమేవ గంతుం | ఈవత్తపో విఘటనెపి మయాకృతోసౌ కృద్ధత్యహూశవతి నాత్ర | విచారణే
 యం || ౧ || నాచెచ్ఛచోమిభవతోగదితంచరాజ్ఞోవస్తుంనిరస్తమిహచిత్తమహూస్వరేవ | తస్తాద్యథోచితమహంకరవాణే
 యుక్త్యాగంతుంమునీంద్రనికటంతుబిభేమి నూనం || ౧ || లఙ్కాకథంకథమపిత్రిదశాధిపాజ్ఞాంధృత్వాతనుంరతిశతాయుత
 కామ్యభాసం | వశ్యంత్యసౌప్రతేవదం చతదాశ్రమాణేతుంగమవాపతటినీమథతుంగభద్రా || ౧ || సాతూర్వశీకీటిధరాధరక
 న్యకాయామాయాంవిరచ్యతటినీమ్నననతచిత్రం | స్నాతుంతదామునివరోపిచదై జయోశాతత్రైవదత్తకుతుకఃవ్రాయా
 సతూణ || ౧ || దృష్ట్వామునెరపిచచాలమనస్తదానీంతామూర్వశీమఖిలయావతలాలనీయాం | కోవోర్వశీవశమవాప
 మునినలాకేతాదృక్షవీవభువనెనవిలాశితోభూత్ || ౧ || రేతఃపపాతసలిలెకీటివష్టకజాయాస్తూణంవిభండకమునెరథక్య
 జ్ఞసారీ | తెనెహతత్సలిలమత్ర వపౌపిపాసుగభిణ్యభూదహహతత్తుణతోతిదిత్రం || ౧ || పాస్మాతసూనుమపితత
 విచిత్రసారంశృంగెనసంగిరసంశశికొటిభాసం | తూణంయథాగతమసావపినిస్ససారదృష్ట్వాకిశోరకషసౌమనసావిచింతత్ ||
 ౧ || వాణీతదాగగనతోపివినిస్ససారధీమన్విభండకమునెవృధుకంగృహణ | అంశిదృశాననువిచారయచాలకొసౌకస్తాదభూ
 దితికుతోత్రవిలంబసెత్వం || ౧ || ఆకణ్యతద్వచనమత్రయథావతీణంజ్ఞాత్వాతనూభవమసౌనికటంనినాయ | రక్షన్నయంత
 వయమేవచిరంస్యవాత్సీతుంగాతరంగసముదీక్షాకౌతుకీసక || ౧ || శృంగంకథద్భిరసియచ్ఛిశురానిరాసీత్తస్తాదసౌననుభ

వెద్యువియుశ్యశ్యంగః | ఆఖ్యాందదావధపితాపీనిరీత్యచాలం నామ్నైవతేనవిదితోజనియుశ్యశ్యంగః || ౨౦ || ఎవంమునావసతి
 త్రసుఖేనసాకంజాతస్తదంగవిషయేకిలవృష్టిభావః | దౌర్భిక్షమావతదనంతరమత్యుదారంలాకావినెశురభితోపిచతత్రతత్ర
 ౨౧ || తస్మాద్ధిపోవ్యఖిలవిత్సచరోమపాదోరాజావిచార్యసచివైః పరిహారమశ్య | నాన్యద్విభండకసుతాగమనాదిహస్తీత్యధ్యా
 యతస్తునివరానయనోద్యతోభూత్ || ౨౨ || వారాంగనాస్తదనుసోయముపాదిదేశసౌందర్యలెఖజితకామవధూప్రచారాః |
 నానావిధైస్సవ్యయమిహానయితేతియతైస్సశ్రీమద్విభండకతనూభవమృశ్యశ్యంగం || ౨౩ || తాశ్చాగతామునితపోవనమత్రతుం
 గాంనత్వాచతత్ప్రయసిధూతవిశేషపాపాః | దృష్ట్వాచతంమునివరంచమృగావశేషంభూయోపితత్పరిసరేననృతుస్సగీతం || ౨౪ ||
 జానాతికించననవక్తివచాంసితాశ్చకింతవస్యచేతసిమృగాభితినిశ్చయోభూత్ | నిర్మృష్టరూప్యకనకాభరణాఃకుతస్తుభూయోపి
 విస్తయమిహాకలయంతిమేద్య || ౨౫ || విజ్ఞాయతస్యహృదయంపునరంగనాస్తాదానెనగానకథయామృదునతనన | చేతోస్యనద్రీ
 వతితత్త్వజమీప్సితోసౌతత్రైవయత్రరమతేనతదైషకార్యః || ౩౬ || ఇత్థంవిచార్యచతురాస్తవతవారముఖ్యాదత్వా ఋజీకమృదు
 శమకలలద్దుకాదీన్ | పూపాస్తనోజ్ఞతరవాధికకూర్చికాద్యాన్నామౌణతంనిజవశంమునిమేవతేనుః || ౨౭ || నిఘ్నంవిధాయ
 యమినంత్యథఋశ్యశ్యంగంప్రేక్షాంగదేశమగమన్మునినాసమేతాః | తస్మిన్వదంనిదధతి ధృవమంగదేశాద్దుద్రావభీత
 వదహూననువృష్టిభావః || ౨౮ || దృష్ట్వాథతంప్రతపతింవరమృశ్యశ్యంగంశ్రీరోమపాదమహిభ్యద్వరశేఖరోపి | నుత్వాననా
 మబహుశోవినయానతాంగశ్శాంతాంతనూభువమథౌమునయేవ్యదత్త || ౨౯ || తుష్టుమునిశ్శ్వశురసద్దనిరాజభౌగాభృం
 జన్నజస్రమపిలడ్డుకమేవభాదన్ | విస్తృత్యకానిచిదహానినినాయతత్రతాతం నిజాశ్రమపటంచసతుంగభద్రాం || ౩౦ || శ్రీ
 మాన్విభండకతపోధనచక్రవర్తీయతః ప్రసూనసమిదాహారణాయతూణం | ఆగత్యతీరమథతక్కిటిరాజజాయాసాలా
 కతాత్రతనయంశుచమావభూయః || ౩౧ || తస్మిన్విదితేననియమాన్నిఖిలాన్సమాప్యన్నాత్వాచపౌత్రితనయాసలిలేము
 నీంద్రః | యతోనిజాశ్రమపదంత్యరయాధదివ్యంలింగంపురోధమలహానికరందదగ్ధ || ౩౨ || దృష్ట్వాతివిస్తయమవాపవి

భండకౌపిసూనుః క్వవాసమగమతదహంనజానై । దేవోపిదైవజతస్త్విహసన్యధత్త కొవాత్ర లంఘయతేతంని
యతేనియోగం ॥ ౩౩ ॥ స్వామివ్రసీదగిరిజానభదైవ దేవమహ్యం కృపారస తరంగి తచిత్తృపృతై । సాయుజ్య
మేవవితరాద్భగిరీంద్రధన్వన్ వాంఛామినాన్య దిహకించనవస్తుజాతం ॥ ౩౪ ॥ ఇత్థంవిభండకమునౌబహుశోమహే
శంసంపాధియత్యహమాసోపిదయాభిసింధుః । సాయుజ్యమేవవితతారతతఃక్షణేన కిందులన్ భంధు రిమహేశతరి
వ్రసన్నై ॥ ౩౫ ॥ సప్తారతాతమధదిన్యతపోవనంచతుంగాతరంగపరిచుంబితపాశ్వదేశం । శాంతాంవధూమపీసహేవసమా
నినాయనాలోకతాశ్రమవదేపితరంవిభండం ॥ ౩౬ ॥ సర్వత్రతత్రసరితఃపితరంవిచిన్వన్సంవాసదేశమచిరాత్సముపా
ససాద । సాక్షాత్కృతంతదనులింగమవేక్షతేన్ద్రసంచితయన్మహ్యగురుంపురతోవతస్థై ॥ ౩౭ ॥ దేవోవదత్తదనుమన్యుకృతం
మహేశోగవ్యూతిసూత్రవరిశోభితదివ్యదేశే । శ్రీచంద్రమాశీరితివిశుతనామధేయం లింగంచకాస్త్రినరకేశరి వర్వతా
ధః ॥ ౩౮ ॥ త్వంయాహితత్రసవిశేత్త్వదభీష్టితానినాలంబనామిహవిలంబనమృత్యుశృంగ । ఇత్థం మహేశగదితంసనిశన్య
సాక్షాత్త్వవ్రంతదాశ్రమవదంసయనూమునీంద్రః ॥ ౩౯ ॥ గత్వాతతోగిరిశమేన బహువ్రసాద్యతప్తావతపాంసిశత
శోగిరిశాత్ప్రసన్నాత్ । స్వాత్మన్యాయాచతమహేశితరేకభావందేవస్తథాస్త్వితితదీయతనాన్యవిత్తుత్ ॥ ౪౦ ॥ అద్యాపి
లింగ బహిరేవహేశ్యంగమకం శాంతాంబయాసహజనైఃప్రవిలోక్యతేచ । తస్మాద్విభండక మునిస్తు మహిమ మహీయ
స్తత్సానురద్యుతగుణస్తుగురౌగర్వియాన్ ॥ ౪౧ ॥ విజ్ఞానకందః ॥ భూయశ్శ్రీచిద్విలాసత్వమధసమవదశ్చిత్రవైభండవృ
త్రంసూనోరస్యాపివిశ్వప్రసృమరణశసోబుశ్యశృంగస్యవాతాన్ ॥ అకద్యాకణ్యచేతోభవదతిమదితందేశికేంద్రస్త
తోస్త్రిచక్రకేంవాచరిత్రంతదపివదవిభోశ్రోత్రపియ్యాషధారం ॥ ౪౨ ॥ శ్రీచిద్విలాసః ॥ వక్ష్యేవిజ్ఞానకందశ్రుణుమ
హితతరం శంకరాచార్యవృత్తం గత్వావైభండ దివ్యా శ్రీమస విధమనుపాప్రయద్యద్యతానీత్ । ఆధత్సాన్వంతర్ని
తాంతం తదపిచసఖిలం సర్వలాకైక పూజ్యం శ్రోతుగాతుర్విధాతుఃపదమపిభువనెనాతియత్నైకలభ్యం ॥ ౪౩ ॥ ... *

ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివారికాచార్యపర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకండతపోధనేంద్రసంవాదే,
శంకరవిజయవిలాసే , త్రయోవింశోధ్యాయః-

తతశ్చ శంకరాచార్యదేశికేశ్వరకేసరీవీర్యతుంగాతటగతానాశ్రమాన్ముముదేతరాం || ౧ || తేభ్యోవిభండకము
నేరాశ్రమోరురుచేతరాం | వారాణస్యాశ్చతగుణంకురుక్షేత్రాన్సహత్రరం || ౨ || ప్రయాగాదధికంబాకేవిభండకతపోవనం |
మలహానికరస్సాక్షాద్విశ్వేశోనాత్రసంశయః || ౩ || తుంగాతుజాన్తవీసాక్షాత్సోత్తిరాజసముద్భవా | సహాయాతైరగ్రజాతైరన్వి
తాదేశికేశ్వరః || ౪ || వేదవేదాంగతత్త్వజ్ఞైస్త్రిసంధ్యంస్నానతత్పరైః | అనభ్యస్తాన్యతకథైయకథోచితవిధాయుభిః || ౫ || అగ్ని
హూతైరికనిరతైవైశ్వదేవవిధాయుభిః | దేవతాయతనోద్భుక్తైర్యతిభిక్షాప్రదాయుభిః || ౬ || దయాశుభిస్సత్యశీలైగుణుదైవ
తపూజకైః | మీమాంసాతకకవేదాంతపాఠంజలవిశారదైః || ౭ || సాత్త్విజ్ఞానైకనిరతైస్సతతంజితకాశిభిః | సురేశ్వరాదిసచ్చి
క్ష్యేస్సరైర్విరవ్యనునాధికతః || ౮ || వాగ్దేవీచేతనేవ్యత్రోచతేవసతిభ్యుశం | కింకరోమీతిమనసాచింతయైసమవర్తత || ౯ || త
దాభవన్నభావాణీదేశికేశితురగ్రతః | ఇదమేవపవిత్రంతేవాగ్దేవీవినివేశనై || ౧౦ || క్షేత్రంయతివతేనూనంనాలంబస్సవిలంబ
నాది | రమేనాంసమాకల్యకతువేయంవినిస్సృతా || ౧౧ || విలాక్యాసౌదశదిశానిశ్చికాయతతోహృది | వాగమాతుశుభాద
త్తాశూక్రియతేగగనాంతరాత్ || ౧౨ || ప్రతివక్త్రేమనోవృత్తింమమైవకరుదావతీ | ఇతినిశ్చిత్యవేగనశంకరాచార్యదేశికః || ౧౩ ||

—*శృంగేర్యాంశ్రీశారదాసంస్థాపనఘట్టః*

వషాభ్యంగుర్విణీంయత్రపాతిస్తఫణిరాడపితత్రైవసరితస్తీరేపోత్తిరాజతనూభువః || ౧౪ || నిమాన్వచిత్రంసదనంభూ
రిశాలాసమన్వితం | సౌధప్రాకారసహితంశిలాస్తంభైశ్చశోభితం || ౧౫ || వాగ్దేవతాస్థాపనాథకముచితంమహదున్నతం | శర
దృతౌసమాయాతేశుధనక్షత్రసంయుతై || ౧౬ || ముహూతైభిజిజ్ఞేష్యేదానకమణిశోభనై | భాగవేవానరేతత్రాప్య
చ్ఛసేనాపంచకై || ౧౭ || సద్యోగకరణానక్తలగ్నమహాతిపూజితై | వాణీస్థాపనమాతిపత్యస్తీదేశికవృంగవే || ౧౮ ||

ప్రసూనవృష్టిన్యః పతద్దీనోదేవవినిమితా తుష్టువుమునయైచ్చెనంశ్రీమచ్ఛంకరదేశికమ్ || ౧౯ || దేవదుందుభయోనేదుర్ను
 నృతుశ్చాప్సరోగణాః జయఘంటానినాదోపిసర్వత్రసమలత్యుత || ౨౦ || శ్రీచక్రంత్రసంలిఖ్యమంత్రశాస్త్రవిధానతః నవ
 చక్రాత్తత్రత్రనవశక్తిసమన్వితే || ౨౧ || దశేష్వరేషువృత్తేమమమసంధిసునిమితే | తత్తద్బీజానిదివ్యానివిన్యస్యచతు
 రశ్రకే || ౨౨ || యథోచితంయథాస్థానంప్రతిస్థాప్యాధిదేవతాః బహిరదేశదిశోబధ్యాశ్రీనాదేశికపుంగవః || ౨౩ ||
 గీతవాదిత్రనిఘాః మేజయశబ్దవిజృంభితైః | పూరైజానపదైరేషమహూత్సవసముత్సుకైః || ౨౪ || వద్మపాదాదిభిశ్చ
 మైత్ర్యివ | మోదభరనిభజైః | స్తూయమానోదేశికేంద్రో | వాణీమాస్థాపయన్తుదా || ౨౫ || తదాప్రసన్నమభవజ్జగదేవసమంత
 తతః | దివంహీత్వాభువంప్రాప్తావాద్దేవీత్యతివిహ్వలాః || ౨౬ || స్వగణంసుమనసస్త్యక్త్వాకీతింగంతుంసముత్సుకాః | శర
 కరాచార్యవర్యంతంసనందురభితస్థితాః || ౨౭ || తస్మిన్నైవదినేతత్రప్రమోదస్సర్వతోవ్యభూత్ | శారదాయాశ్వరతాతే
 కారయామాసచోత్సవా || ౨౮ || విప్రాకసంతిపకయామాసబహుధాగమపారగాః | దక్షిణాభిన్నవాసోభిన్నవృష్ట్య
 స్తోన్నభౌజనైః || ౨౯ || వినైకేనహరక్షేణస్థాస్నునాప్రభవిష్టునా | పరివస్యానమస్యాఞ్చాగిరాందేవ్యాః కథంఘటేత్ || ౩౦ ||
 ఇత్థంవిచార్యచతురశ్చిమాదేశికచంద్రమాః | వాద్దేవ్యాస్సవిధేయత్యంగోపురాట్టాలశోభితం || ౩౧ || శ్రీమతంత్రనిమాణా
 యువిద్యాపీఠమచీక్ష్ణవత్ | చతుష్వేకంవావదూకంసురేశాచార్యమగ్నిమం || ౩౩ || బ్రహ్మవిద్యావరిష్ఠంతంతస్మితేనివేశ్యసః | ఆ
 జ్ఞాపత్సురేశార్యమిత్థందేశికపుంగవః || ౩౩ || యస్త్యద్వైతమతస్థిత్యాభారతీపీఠసంచకః | సయాతినరకంఘోరంయావదాభూ
 తసంస్థవం || ౩౪ || అసేనుహీమచచ్ఛేలంసదాచారావిచారయత్రఫలతియః కోవావిప్రస్తంశిక్షయాధికం || ౩౫ || సంప్ర
 దాయాదతైవైతాదేశిషేష్వారచయస్వతః | తీర్థాశ్రమపనారణ్యగిరివర్వతసాగరాః || ౩౬ || సరస్వతీధారతీజపురీత్యేతేద
 నైవహి | శివాతక్రమాత్సమాయాతంచంద్రమాశీశ్వరంపరం | రత్నగఢంగణవతంపూజయేతిదదౌముదా || ౩౭ || కార
 యామాసతేనైవస్వీయభాష్యాథవాతికం | సవిధేనివసన్నైవశరదోనవవంచచ || ౩౮ || వాద్దేవ్యాః పూజనంకుర్వన్నవసత్తేన

తన్నరే! మలహానికరందేవంప్రత్యహంపూజయన్సుధీః॥౩౯॥తుంగభద్రాశరణిగాంధస్సమాలాకనకౌతుకే! శంకరాచార్యవ
ర్యోసౌపద్మపాదాదిభియుతః॥౪౦॥మహాత్మవాగ్గిరాంచెవ్యాఃకారయామాసభూరిశః! భూసురానపిశాస్త్రజ్ఞాన
హతేనైవసంగతాః॥౪౧॥వాద్దేవీపూజనాయాసౌనిజేద్యబహుశఃపటూన్! సురేశ్వరాచార్యశిశూమోంకతుమత్యంతపండి
తాః॥౪౨॥సురేశ్వరాచార్యభగవాన్ప్రకాశయతుస్వతః! శుద్ధాద్వైతంపరంనిత్యంనిగృహ్యన్యన్తతాంతరం॥౪౩॥యావత్స
న్యాసినాంధమాన్కవిచారయవిచక్షణ! ఇతిదత్వాపరంతస్త్వసురేశార్యాదదేశికః॥౪౪॥ పూర్వస్యాంభైరనందేవముత్తర
స్సాన్యంచకాశికాం! దక్షిణస్యాంమహాదుగాన్ప్రతీచ్యాందిశిమారుతిం॥ దేవ్యాశ్చపరితోత్యుగ్గాందుష్టనిగ్రహమేతవే!
నిధావ్యతోటకాద్వైస్తేనికాగ్ధృతుముపచక్రమే॥౪౫॥తదాత్వేవీరసేనెనతద్దేశపరిపాలినా! భూయోపివందితోభక్త్యాశంక
రాచార్యదేశికః॥౪౬॥ఊతోగ్రచాన్బహుశోదతానైస్వస్యస్సస్సహృజ్జనః! కృతాంజలిపుటస్థస్థావేకాగ్రకృతమావసః॥౪౭॥త
మూచేశంకరాచార్యోవీరసేనమహీపతిం! త్వంరాజానన్వధర్మాణాంపరిపాలయితాభువి॥౪౮॥వాగ్దేవతాంశ్రీమలేంద్రంసు
రేశాచార్యమన్వహం! విచారయసుఖీనిత్యంసహపుత్రసుహృజ్జనైః॥౪౯॥ఇత్యాశిషోవితిర్యానైవీరసేనమహీభుజే! తతశ్శ్రీశం
కరాచార్యదేశికేశ్వరప్రంగవః॥౫౦॥స్తుత్యావేశిరోభిస్తైగ్ధ్యైఃపద్యైరనెకశః! గృహీత్వాజ్ఞాంగిరాంచెవ్యాఃప్రణమ్యాతీ
వభక్తితః॥౫౧॥తతశ్శ్రీతుంగభద్రాయామూలెస్నాతుంసముత్సుకః! ప్రాచీందిశంసముద్దిశ్యదేశికేందోవినిర్యయా॥౫౨॥ వి
జ్ఞానకందః॥వాద్దేవ్యావినివేశనంకిటిజనుస్తీరేవేభంఛాశ్రమేశ్రుత్వాశీ)మతనిర్మితంచభవతస్తుష్టభవంశ్రీగురో! వశ్యాదేశికపుర
గవఃకిమకరోచ్ఛ్రీవిద్విలాసాద్యమెనన్వంతచ్ఛగృణేష్వబోధయవరంతత్వంతమోభేదకం॥౫౩॥విద్విలాసః॥ శ్రీయాన్విజ్ఞానకంద
ప్రచురనిజయశోనిజితానుష్టభానోభూయశ్శ్రీదేశికస్యాద్భుతతకచరితంసర్వలొకప్రతీతం! వత్సేచిత్రైనిధత్సప్రక
టయసపురోదుధిక్యాముద్ధతానాంలొకేతాగృద్విధానాంభజదవనకృతాంవృత్తమత్యద్భుతంహి॥౫౪॥ ... * ...

ఇతి శ్రీమత్పురమహాంసపరివారికాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసంవాదే,
శంకరవిజయవిలాసే , చతువింశోధ్యాయః -

తతస్త్రిశంకరాచార్యదేశికాధీశ్వరస్త్వయం । పద్మపాదాదిభిశ్చిమైః పృమోదస్తిమితాంతరైః ॥ ౧ ॥ చ
రాహత్పాదరంప్రాప్యసర్వలోకైకపూజితం । నిరీత్యతత్రతీర్థానీసంస్తూయచప్యథక్ష్పృథక్ ॥ ౨ ॥ పృథక్పీఠంసరి
త్రమ్యవరాహశ్చధరేశ్వరం । తుంగభద్రాసరిన్ద్వాలమచలాక్యాతిహాషితః ॥ ౩ ॥ సృకేసరిగిరించాన్యంనివైకారప్రాణి
సంకులం । నశినీనందినీ మూలె స్నాత్వాదేశిక పుంగవః ॥ ౪ ॥ తదగ్రే నారసింహంప సాత్కృత్యత్వాతి య
త్నతః । తత్పుర్యతాదథౌదేశే ఋశ్యశృంగం మహేశ్వరం ॥ ౫ ॥ దృష్ట్వావిస్మిత చిత్తోసా తుష్టావచ పునఃపునః ।
తతస్తద్వాఙ్మామాసాద్యస్వశిమైరభిశోభ్యతః ॥ ౬ ॥ కాంచీంవరదరాజస్యరాజధానీమవాపసః । ఇయాజవేధాయతైవసమం
ద్విశ్యాంబుజేషుణం ॥ ౭ ॥ సోప్యావిరాసీత్సంతుష్టోవపామేవోద్వహన్తుభే । వశ్యత్సుసర్వదేవేషు యజ్ఞకుండహుతాశనాత్ ॥
౮ ॥ అత్రైకస్యాంగుహాయాంచరుద్రశక్తింనుత్రమా । అభిన్నాబ్రహ్మణానేయంబిన్నాత్రైకతనుమతా ॥ ౯ ॥ త్రిధాగుణా
త్మికానైవనిగుణాతాత్రదృశ్యతేదిదృశ్యతాంమునీనాంతుస్వాత్మానందైకగోచరః ॥ ౧౦ ॥ తావుభావపితృత్రైకానిరాగారా
భ్యశోజ్వలం । నిరీత్యదేశికేంద్రోయముత్సేహానిమితంపురమ్ ॥ ౧౧ ॥ తత్రైత్యోరాజసేనోపిరాజారాజన్వతీంధరామ్ । కతు
మేతంనిశమ్యాగ్రవృత్తందేశికవాంఛితమ్ ॥ ౧౨ ॥ తత్పుత్రమిత్రసేనానిసచివస్సహధాంధవః । శంకరాచార్యవర్యస్యజగా
మోసవిధంముదా ॥ ౧౩ ॥ ప్రణమ్యశిరసాభూషణాసాష్టాంగంవినయాన్వితః । కృతాంధోన్దివవిత్రోస్తిసముత్తీరోభవాంబు
ధేః ॥ ౧౪ ॥ స్తుత్యేత్థందేశికేంద్రాయస్వకీయవిభవోచితమ్ । ఉత్కోచాన్సుబహూన్దత్వాతస్థాబద్ధాంజలిఃపురా ॥ ౧౫ ॥
శంకరాచార్యవర్యోధతద్భక్త్యాతీవవిస్మితః । ఊచేనాచమిమాంకాంచిద్విచారణవిచక్షణః ॥ ౧౬ ॥ మహారాజవిసితోసియశో

వాణశౌర్యవానసి | లక్ష్మీకృత సమృద్ధాస్తేమదస్తత్రైవలక్ష్మతే || ౧౭ || ఇతిగాధాపురాకణేణత్వయిసామమహాభవత్ | కించిన్ననీ
 పితంమేద్యవతాతేశు | ణుపాదరమ్ || ౧౮ || శ్రీమాణవరదరాజోసౌవరదోజగతామపి | శ్రీకాంతోవిశ్వతాతంకోహ్యనాల
 యకృతాశ్రయః || ౧౯ || సానన్యమంగళాత్రైవకుతాప్రిచగ్గహంతరే | తదథామత్రనిమాణప్యదేవాలయమనుత్తమమ్ ||
 ౨౦ || రమ్యంపురంవినిమాణయశ్యంగాటకసముజ్వలమ్ | సౌధపాకారపరిఘవీధికాభిర్విరాజితమ్ || ౨౧ || పరస్మబ్రహ్మణ్యైః
 కామాత్యౌశ్చమహాజనః | పృథివీకరణీయేతితత్రకతాతత్వమేవహి || ౨౨ || ఇతితద్వచనంశు | త్వానరాజోత్తాయనత్వరం |
 యదాజ్ఞప్తందేశికేంద్రైరద్యైవకరవాణ్యహమ్ || ౨౩ || దయానిధీయతామీషతిగ్రంకరేమయిదేశిక | అనకేనంతిభవతా
 మంతేవాసివరాఃక్షితౌ || ౨౪ || విహయైతాణ్కృపాతేద్యమయ్యేవవినివేశ్యతాం | ఇతియివంతంరాజానంరాజసేనమథా
 బ్రవీత్ || ౨౫ || శక్యోసినత్యసంధోసిపురంకారయనత్వరమ్ | పమేణవిలంబనాంకాంచితగ్రతుణంసామాణసిభూమిప || ౨౬ || ఇ
 త్యాదిదేశభూపాయరాజసేనాయదేశికః | శిరసైవవిభృత్వాజ్ఞాంసరాజాహషణసంయుతః || ౨౭ || యధోక్తాంకారయామా
 సపురీంలక్షణలక్ష్మితామ్ | దేవాలయత్రయంతత్రవృధగేవవినిమణమే || ౨౮ || శివకాంచీతితత్రైకామేకామేశకృతాశ్రయామ్ |
 నాగ్నాతత్రైవకామాత్యైఃపాశ్వేణప్రాసాదమున్నతమ్ || ౨౯ || విష్ణుకాంచీతినామ్నాన్యాయంతోరణాదిపరిసక్యతాం | శ్రీ
 మద్వరదరాజస్యసౌధమన్యత్సముజ్వలం || ౩౦ || ఏతత్సర్వంవినిమాణవ్యవినైరష్టాభిరిష్టధీః | ఆగత్యతత్రసచివైగుణరవేద్యనివేద
 యత్ || ౩౧ || స్వామిగురోదేశికేంద్రభవద్భిర్గదుదీరితం | తత్సర్వంసాధితంసమ్యక్స్వయమేవవిచార్యతాం || ౩౨ || యత్యా
 స్తికించిద్వైకల్యంతుమ్యతాంకింకరస్యమే | ఇత్యుక్తాపురతస్త్రిత్వారాజసేనోమహీపతిః || ౩౩ || ప్రహషణమతులంలేభేదేశి
 కేంద్రోపిమానసే | తత్సర్వాంసగరీంపశ్యణసర్వసంపత్సమన్వితాం || ౩౪ || కామాత్యైఃపురతోదేశేశీచక్రంస్వయమాలి
 ఖత్ | తత్ప్రకారంప్రవక్ష్యేహంశు | ణువత్సయథాక్రమం || ౩౫ || చతుభిశ్శివచక్రైశ్చకక్షిచక్రైశ్చపంచభిః | నవచక్రై
 శ్చసంసిద్ధంశ్రీచక్రింశివయోర్వపుః || ౩౬ || త్రికోణమష్టకోణంచదశారద్వితయంతథా | చతుడశారంచైతానిశక్తిచక్రైః

పంచచ॥ 32॥ బిందుశ్చాష్టదశం పద్మం పద్మం మోడశపత్రకం చతురశ్రించతుద్వాక రంశివచక్రాణ్యనుక్రమాత్॥ 3౨॥ త్రికో
ణే చైందవంక్లిష్టమష్టైష్టదశాంబుజం ద్వాదశారం మోడశారం భూగృహం భువనాత్మకం॥ 3౩॥ శైవానామపిశాక్తానాంచ
శాక్తాంచపరస్పరం । అవినాభావసంబంధం యోజానాతినచక్రీవిత్॥ ౪౦॥ త్రికోణరూపితేశక్తివికందురూపః పరశ్శివః ।
అవినాభావసంబంధస్తస్మాద్బిందుత్రికోణయోః॥ ౪౧॥ ఏవం విభాగమజ్ఞాత్వా శ్రీచక్రం యస్స మచయేత్ । నతత్ఫలమనా
ప్నోతి లలితాంబానతువ్యతి॥ ౪౨॥ తస్మాన్ముక్షుభిః కార్యం శ్రీచక్రాచక్రనమన్వహం । శివశక్త్యైర్వరూపత్వాన్నిమితం దే
శికనతత్॥ ౪౩॥ శ్రీచక్రపశ్చాద్భాగేతుకామాక్షీంజ్ఞానరూపితేం । ప్రతిష్ఠావ్యచపూజాయై చాప్తాదాన్ వినియుజ్యచ॥
౪౪॥ ఏకామేశ్వరపూజాధికం విప్రానాదిశ్యభూయసః శ్రీమద్వరదరాజస్య నమస్యామోనియుజ్యచ॥ ౪౫॥ సర్వజ్ఞపితమా
రోధుముత్యేహేదేశికొత్తమః తతోశరీరిణీవాణీనభోమార్గాద్వ్యభంభత॥ ౪౬॥ భోయతికథవతాసర్వవిద్యాస్వపివిశేషతః ।
కృత్వాప్రసంగం విద్యద్భిర్జితావతానభిలాసపి॥ ౪౭॥ సర్వజ్ఞపితమారోధుముచితం ననుభూతలే ఇతివాచస్స మాకత్త్యకిమేతదితివి
స్తీతః॥ ౪౮॥ కించిదాలోకయన్నాస్తకింకరోమితిమానసే । తామ్రవర్ణిసరిత్రీకవాసినోవిబుధాస్తదా॥ ౪౯॥ పద్మసీనుధాపార్థి
పారదృశ్యగుణాన్నతాః ఆగత్య తందేశికేం ద్రుప్రదేవత్యేదమూచిరే॥ ౫౦॥ భిదాసత్యమివాభాతిత్వయాత్వైక్యం నిగద్యతే ।
దేవభవోమూర్తిభదః ప్రత్యక్షేణాత్రలక్ష్మ్యతే॥ ౫౧॥ స్వగాదిఫలభేదశ్చ సర్వశాస్త్రవినిశ్చితః । తత్ప్రత్యక్షం చ మిథ్యేతికథయ
న్యధునాయతే॥ ౫౨॥ ఇతిబ్రహ్మవిద్యత్సుశంకరాచార్యదేశికః శ్రీనివాసాత్రోత్తరం విప్రాబ్రహ్మేకంతుసనాతనం॥ ౫౩॥ ఇంద్రో
హేంద్రధనంద్రాద్వాస్తద్విభూతయ ఏవహిమృదికుంభోయధాభాతికనకైకంకణంయథా॥ ౫౪॥ జలేపీచియథాభాతితథే
వంచవిభావ్యతే । యాందేవతాంబుజం తేయోతత్సారూప్యంప్రయాంతితే॥ ౫౫॥ యేవాపుణ్యంచరంతీహతేస్వగేఫలభాగి
నః । ఏకోదేవఇతిశ్రుత్యాజగత్సర్వంతదాకృతి॥ ౫౬॥ తద్భిన్నమన్యన్నాస్మైవవేదాంతైకవినిశ్చితం । తస్మాదఖండమాత్మానమద్వ
యానందలక్షణం॥ ౫౭॥ జ్ఞాత్వాగురుప్రసాదేన ముక్తాభవతసాన్యథా శ్రుతిస్త్పతిపురాణోక్తైవచచైరితిదేశికః॥ ౫౮॥ భేదమా

దరతాన్విషానాదాయాదైవతపారగాఁగతస్తతోవివశ్చిచ్ఛిఃప్రణతశ్చాతిభక్తితః॥౫౯॥గీతవాదిత్రనిఘాఁమైజఁయవా
దనముజ్జ్వలైః॥ఆరురోహఁథసర్వజ్ఞపీఠందేశికపుంగవః॥౬౦॥పుష్పచ్ఛిఃపపాతాథవపుర్వాతాస్సుగంధయః॥ఉవాసైకంతత్రమా
సంసశిష్టేస్సహదేశికః॥౬౧॥పాఠయస్మిన్పదాయాతాశిష్యానపినమంతతః॥౬౨॥విజ్ఞానకందః॥ఉచ్చైశ్చివరదాధిరాజ
వసతింనిర్వాప్యసాధోన్నతామెకామ్రేణనివాసముజ్వలతరందేవ్యామహగోపురం॥శ్రీచక్రంప్రవిలిఖ్యతత్పరిసరేచాస్థాయితదైవి
కఃకామాక్షమితితంనిశమ్యనితరాంతుష్టస్తతఃకింవద॥౬౩॥శ్రీచిద్విలాసః ॥ వక్ష్యేవిజ్ఞానకందత్వమసిగురువరేశంకరేన్యస్త
దేతాస్తత్సర్వంవిస్తృతాన్యవ్యవహృతిరధునాకణఁయాసక్తకణః ॥వృత్తేయస్మిన్శులేవాశుతివధముపయాత్యుచ్చరత్య
వ్యనఘేప్రపాతభాఁస్వత్కుదితేతమివవిగళత్యంహసాంబృందమత్థా॥౬౩॥ ...

ఇతిశ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసంవాదే,

శంకరవిజయవిలాసే, పంచవింశోధ్యాయః-

తతశ్శ్రీశంకరాచార్యోవెంకటేశ్వరమీక్షితుః॥శిష్యేస్తైస్ససమాయుక్తోనిజఁగామమహిషాదయః॥౧॥గత్వాశ్రమ
ణశఁగేఁషుక్షేత్రాణిప్రవిలొకయఁ॥నత్వాగోవిందరాజేశంభక్తాభీష్టఫలప్రదం॥౨॥ప్రదక్షిణంపరిక్రామంతేషాచల
మతంద్రితః॥గిరేయాధ్వంసమారుహ్యస్నాత్వాపుష్కరణీజలే॥౩॥వెంకటేశంవిలోక్త్యాథనమసక్త్యాచభక్తితః॥స్తుత్వా
బహువిధేస్తోత్రైశ్శ్రీఘ్నాకాంతాసమన్వితం॥౪॥తత్రత్యాకబ్రాహ్మణాద్యష్టాశ్రీమాదేశికపుంగవః॥వైఖానసాగమా
చారాశ్శుక్త్యుక్తవధవజితాః॥౫॥శుద్ధాదైవతపరాకృత్యాబోధయామాసతత్త్వతః॥తతస్తేతద్వచశ్చ॥త్వానత్వా
తత్పదపంకజం॥౬॥అజ్ఞానెనకృతంయద్యత్తమస్వకరుణాదృశా॥సఫలందశఁగాత్రైశ్చజన్తాస్తాకంశుభావహం॥౭॥ఇతిబ్రీవం
తస్తైస్సర్వేశ్వరణంసముపాగతాః॥వెంకటేశంప్రసాద్యత్థంగిరేరవరురోహసః॥౮॥చిదంబరంమహాక్షేత్రంనిరాకారహరాశ్ర
యం॥గత్వాశ్రీదేశికేంద్రోస్తోత్రైశ్శిష్యైస్సర్వతోవృతః॥౯॥దృష్ట్వాచిదంబరేశానంనత్వాస్తుత్వాచభక్తితః॥వశ్యకచిదంబరం

తే త్రంసమంతాదపిచిత్రం॥౧౦॥శంకరాచార్యవర్మోత్రనినాయదకవాసరా॥ ఏతస్మిన్నంతరేవిసాభాస్వస్తతసమాశ్రి
 తాః॥౧౧॥అగత్యదేశికేంద్రంతంసోచురిత్థంమదోద్ధతాః॥ యస్మిన్నస్తమితరాతిర్యస్మిన్నభ్యుదితేదినం॥౧౨॥త్రయామూ
 తిఃప్రిసంధ్యాత్తాత్రిజగత్పాణవత్యయం॥సూర్యుఃతైతివేదోక్త్యావంబ్రహ్మసఏవహి॥౧౩॥పురుషార్థగవానెషనిర్గుణస్య
 గుణోహ్యసోభాసూరేభ్యుదితేవిప్రాఅగ్నిహేమాత్రంచకుర్వతే॥౧౪॥తద్ధవిఃప్రాశనాదైవావృష్టింమూంచంతిచానఘావృష్ట్యాచో
 వధిసంపత్తిస్తస్తాదన్నంభవేద్భువం॥౧౫॥అన్నాదుభ్యుత్సముత్పత్తిరన్నాత్సర్వంప్రవర్ధతేతత్సత్సమస్తలూకానాంకారణంరవి
 రీశ్వరః॥౧౬॥తద్వపుర్మండలంపూర్ణముపాస్యంమోక్షకాంక్షీభిః॥గాయత్రీవేదజననీతస్యాదేవోదినేశ్వరః॥౧౭॥ఇతినిశ్చిత్యత
 చ్చిన్నందధోవపుషిసర్వతః॥తాదృశంమతమస్తాకముజ్జిత్యశ్చుతిచోదితం॥౧౮॥కథయన్నస్యదేవాద్యశుద్ధాదైవితంమతాంత
 రం॥తవమిథ్యాగిరస్త్వేతావయంతునసహామహే॥౧౯॥తదిరితమితిశ్చుత్వాసౌరమాగప్రవర్తినాం॥సోచెప్త్యత్రరంధ్ర
 మాతతస్మిదేశికోత్తమః॥౨౦॥భోమూఢమాతరాభ్యుత్సంసవేత్సస్యమ్నాయసతకథాం॥తతోవికత్తసోఽన్విహి
 మాషండౌఘశిరౌమదే॥౨౧॥విరాజశ్చక్షుషోజన్మసూర్యస్యవదతేశ్చుతిః॥ఘటవజ్జన్మభాజోస్యజగత్కామతాక
 థం॥౨౨॥అన్యద్యద్యత్యతే॥మనశ్చత్యవనసంశయః॥వేదాంతనిశ్చితాథోసోశ్చుతిమాగప్రవతతః॥౨౩॥
 శీపోదతియతస్సూర్యోవాయుర్యస్తత్ప్రవాత్యపియస్యభాసాసర్వమిదంవిభాతీశ్చుతిస్సతీ॥౨౪॥బ్రహ్మతేజోవి నాకించిన్న
 స్ఫురేద్భువనత్రయే॥తతస్తన్నభ్యగంతేజఃపరంబ్రహ్మసనాతనం॥౨౫॥
 సౌరమండలవృక్ష్యస్తంసాంబంసంసారభేషజం॥నీలగ్రివంవిరూపాతుంబ్రహ్మైతివరిచింతయ॥౨౬॥ఇత్యాదిశ్చుతివాక్యో
 మైఃపురాణోక్తైస్సదేశికః॥సారాన్నిరుత్తరాకృత్యాతచ్ఛిన్తాంకితవిగ్రహాః॥౨౭॥అథాయాదైవితసస్సర్వాశ్చుత్వ
 థాతథ్యవాదినః॥చిన్తానిత్యాజయామాసతైధ్యతానివపుష్యసా॥౨౮॥తతోభాస్వస్తతాద్యత్సాస్సప్తాంగంప్రణవత్య
 తేత్వత్ప్రసాదాద్వయంసర్వేతారితాభవసాగరాత్॥౨౯॥ఇతిస్తుతస్సతైర్విష్టేభోజశింగనభూభుజా॥భేరికాహాని

స్వాదైబాధిరీకృతదిజ్ఞుః॥ ౩౦॥ నమైన్యనసనిపేరిణసానుజేనాగ్రతొవృతః॥ త్రిసహస్రైస్తాశధరైస్తాతకృంతధరైశ్చతైః॥ ౩౧॥
 చామరోదస్తహస్తాభ్యాంవివశ్చిరభ్యంసమంచితః॥ జయఘంటానినాదేనఘోషయన్భిస్సమంతతః॥ ౩౨॥ కాతుకాలోకనవ్య
 దైగ్రిరశేషేరభితోవృతః॥ శంకరాచార్యవర్యోసాపావమధ్యాజుః॥ ౩౩॥ యత్రసాక్షాన్తహదేవఃపార్వత్యానహ
 భానతే॥ తత్రదృష్ట్వామహదేవంమధ్యాజుః॥ నకృతాత్రయం॥ ౩౪॥ ప్రణమ్యశిరసాస్తోమమిత్థంసముపచక్రమే॥ నమస్తేగిరిజాకాం
 తనమస్తే॥ లోక్యపూజితః॥ ౩౫॥ హరినేతాబ్రసంశ్రాజ్యనిజపాదసరోరుహ॥ గంగాధరవిరూపాక్షతీపురానేనమోస్తుతే॥
 ౩౬॥ స్తరభాస్వత్తనూజాతగర్వనిర్భావణతుమ॥ నమస్తేస్తుకృపాసింధోశరణాగతవత్సల॥ ౩౭॥ అనాథబంధోగంధర్వయతువి
 ద్యాధరస్తుత॥ ఇతిస్తుతావధబహుశః॥ ప్రణనామాతిభక్తితః॥ ౪౦॥ తత్తేత్రవాసినస్సర్వాపాతస్సానవరాయదా॥
 వంచయిజ్ఞపరాన్నిత్యందేవతాతిథిపూజకాః॥ ౪౧॥ ఉమాగణపతీశార్కాచ్యతాంఘ్రిచాపరానసాత్మక్తభదకథానా
 శువేదాంతవరినిష్ఠితాః॥ ౪౨॥ విధాయదేశికేంద్రోసోప్రసాద్యచమహేశ్వరం॥ ఆసాద్యాజ్ఞాంమహేశస్యమధ్యాజుః॥ నని
 వాసినః॥ ౪౩॥ రామసేతుందిదృక్షుస్సకదశనాత్సుకృతప్రదం॥ నిజగామతతశ్చిమ్యైఃపద్మపాదాదిభివృతః॥ ౪౪॥ రామై
 శ్వంక్రమేణాపసర్వసంవత్సరాయకం॥ ౪౫॥ విజ్ఞానకండః॥ పశ్యేత్ శ్రీవేంకటేశంతదనుగురువరశ్చిత్సభాంపావ్యచి
 తాంతస్యాంనతావనటేశంగగనమయవపుభావభావైకవేద్యం॥ సారానారాత్సమేతాకయతివతిరకరోత్తాప్రసంగమా
 మూకాదృష్ట్వామధ్యాజుః॥ నేశంత్రిభువనమహితంసేతుయాత్రాంప్రపేదే॥ ౪౬॥ చిద్విలాసః॥ స్నాతఃప్రాతమహా
 భౌప్రమళితకలిలేదివ్యరత్నాకరేసోవశ్యనామేశలింగంసలిలమపితతోగంగమాసీచ్ఛభక్త్యా॥ యద్యత్తత్రవ్యతానీదనుకలమథ
 తచ్ఛ్చాపియతామాదరేణశ్రీమత్విజ్ఞానకండక్షేతితలమహితందేశికేంద్రస్యవృత్తం॥ ౪౭॥

ఇతిశ్రీవత్సరమహాంసవరివ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతింద్రవిజ్ఞానకండతపోధనేంద్రసంవాదేశంకర
 విజయవిలాసేవద్వింశోధ్యాయః-

శ్రీ॥తతశ్రీచికికేంద్రోసాగత్వారామేశ్వరస్థలం । ప్నాన్వామహూదధారమ్యభక్త్యారత్నాకరేన్వహం ॥ ౧ ॥
 తత్ర త్యానిసుతీధాకానిదివ్యాన్యపివిలాకయన్ । అణవాభ్యణవాస్తవ్యమునీనాందివ్యచక్షుషాం ॥ ౨ ॥ ఉటజానివిచిత్రాణే
 విలాక్యానందముద్వహన్ । పరిజగ్రహతై రేష్యతాతేధ్యానిసర్వతః ॥ ౩ ॥ స్వేనానీతంవీవధస్థంగంగాపాథస్సముజ్వలం ।
 అభిషిచ్యమహాభక్త్యారామేశస్యోపరిస్వయం ॥ ౪ ॥ పూజయామానతందేవంబిల్వపత్రైస్సకోమతైః । తులస్యాకుంభమందార
 ధుత్తూరకరవీరకైః ॥ ౫ ॥ తుష్టావపరయాభక్త్యస్తోత్రేదానెనదేశికః । భాన్వద్వంశసముద్భూతప్రతిష్ఠితమనుత్తమం ॥ ౬ ॥ రామేశా
 యనమస్తుభ్యం రామకామప్రదాయినే । దశన్ నాద్భిప్తాహత్యాదిదోషాపహృతహేతవే ॥ ౭ ॥ నమస్తేజగదీశాయత్రీశిఖాజ్వ
 లచాహవే । అకాండక్షయకృత్ క్షేదగిశనోఽప్యతచేతసే ॥ ౮ ॥ నమస్తేస్తుగిరిశాయకాలకాలచ్ఛిదేనమః । మహాశేషవిభూషా
 యచంద్రాకాగ్నిద్యశేనమః ॥ ౯ ॥ వామపాశ్వకసముద్భాసిగిరిజారమ్యమూతకయే । దీనావనాధీనహృదేనమస్సోమాధకా
 ధారిణే ॥ ౧౦ ॥ మురారిశరహస్తాయత్రీయీవాహాయతేనమః । వసుంధరాస్యందనాయవేదస్సారధయేనమః ॥ ౧౧ ॥ ఇతిస్తుత్వా
 ప్రణమ్యాథశంకరాచార్యదేశికః । సర్వతఃపర్యటన్ తత్రక్షేత్రే రామేశ్వరాభిధే ॥ ౧౨ ॥ అత్యవహయదేవాసోదివాన్యన్యా
 నికానిచిత్ । సమ్యక్చరీరకంభాప్యంపాఠయన్ శిష్యసంతతేః ॥ ౧౩ ॥ ఏతస్మిన్నంతరేతత్రకాపాలికమతాశ్రితాః । ఆజగ్తు
 దేశశికేంద్రేణవివాదంకతుకముద్యతాః ॥ ౧౪ ॥ తత్ర త్రిశూలండమరుమధకచంద్రంచబిభ్రతః । జటోద్భాసితమూఢాకనో
 భూతిరుద్రాక్షమాలికాః ॥ ౧౫ ॥ కాషాయావృతసర్వాంగధ్యామంతోహృదిభైరవం । శూరాయతామస్తదాచారస్సర్వశ్చుక్తి
 పథోచితః ॥ ౧౬ ॥ నాస్త్యత్రకమకామాశ్యంఫలంభూయఃప్రదృశ్యతే । పెయాపేయవిచారోపిభక్ష్యాభక్ష్యవిచారణా ॥ ౧౭ ॥
 నైవభూయఃప్రయాసోపి తస్మాదస్తన్నతంశుభం । భయాచ్చరమణాచ్యైవవమనాదైభిరవస్త్వతః ॥ ౧౮ ॥ ఇతివ్యుత్పత్తి మాశ్రి
 త్యజగత్కతాకనవహి । తదంశసంభవాదేవాస్తద్భాసాభాసతేజగత్ ॥ ౧౯ ॥ సఏవదైవతైః పూజ్యోమోక్షదాతాసఏవహి ।
 తస్మాదస్తన్నతంప్రాప్యసుఖీభవణుతీశ్వరః ॥ ౨౦ ॥ ధత్సేకాషాయవాసోపికమాణిపరిహీయసే । అవయోస్సదృశంరూపంవృ

ధాత్వంభద్యసిభ్రమాత్ ॥ ౨౧ ॥ అస్తవతేతుభవతాస్వీకృతేలాకవిశుతేస్వీకృత్యంతిభవచ్ఛిష్యాస్స ద్వైవిగతసంశయాః ॥
 ౨౨ ॥ ఇత్థంబ్రవత్సుతేష్వేషశంకరాచార్యదేశికః । శిష్యానాన్యవైషిష్టకించితుకపితవానివ ॥ ౨౩ ॥ వటునాథకదుబుటా
 ధైవ్యధానల్పంచజల్పసిభైరవోస్తుసవిశ్వేశఃపంచకృత్యవరోభవత్ । లీలావతారోదేవస్యగిరిజారమణస్యసః ॥ ౨౪ ॥ అస్తాభి
 వకందనీయోసాసర్వలోకాభయంకరః । అనయాకథయాతేద్యమద్యపస్యకిమాగతమ్ ॥ ౨౫ ॥ శిష్యేష్వేషంబ్రవాణేషుపాజ్ఞు
 భేవిగతోత్తరః । శంకరాచార్యశిష్యేశ్చసశిష్యస్తాడితోగురుః ॥ ౨౬ ॥ తతోహుంకృత్యకోపేనకాపాలికగురుస్తదా । నృకపాలే
 సమాపూర్యసురామాసాన్వద్యకించన ॥ ౨౭ ॥ పీతావశిష్టంశిష్యేభ్యాదదావతిరుషాన్వితః । సప్తారభైరవందేవంతంహంతుంయ
 తినంపురః ॥ ౨౮ ॥ ఆవిరాసీద్భైరవోపితుణౌద్భక్తదయావరః । కాపాలమాలికాజాలపరివేష్టితమస్తకః ॥ ౨౯ ॥ త్రిశితానా
 సినాపాణౌచాపేనోజ్వలచాహుకః । ఉదప్యాస్తికకరాగ్రేణగురోస్సన్నిధిమావసః ॥ ౩౦ ॥ హంకష్టమితినర్వేపివలాయనమచిక
 రత్ । అనుయాతేమహీపాలేభోజసింగేవిచక్షణే ॥ ౩౧ ॥ జీవగ్రాహంగృహ్లాతై నమిత్యేశంకథయత్యపి । శంకరాచార్యవర్యోపి
 విస్మితఃకుణమాస్తసః ॥ ౩౨ ॥ తతోవిజ్ఞాయసహసాపోత్థాయాయాహీభైరవ । నమస్తేస్తుమహాబాహూసుకృతైరమితైస్తవ ॥
 ౩౩ ॥ దశకనంఘటతేలోకేనాన్యధాతీథకయాజనైః । భైరవశ్శివపవాసిత్వన్తతంసస్తతంభలు ॥ ౩౪ ॥ కింత్యేతేతువిరుద్ధంతేవ
 తకంతేశుతేనిందకాః । భూదంతివలలంమాధ్వీంభజంతిత్యాంనజానతే ॥ ౩౫ ॥ స్వామిన్వదేషుశాస్త్రేషుపురాణేషుచ కమణ
 యత్ । ప్రతిపాదితమస్తీహతతకతవ్యంహీథమకతః ॥ ౩౬ ॥ విప్రాణాంకమకతాథమకస్వాన్వధ్యానోదితిమమతమ్ । ధ
 మేకణసర్వపాపాఘానాశయంతిహీసర్వదా ॥ ౩౭ ॥ పావసంఘతదానష్టేమనశ్చుద్ధిఃప్రజాయతే । శుద్ధమనసినర్వాత్క
 సాక్షాత్కారోభవత్యలమ్ ॥ ౩౮ ॥ గురావిత్థంబ్రవాణేతుభైరవోహషణిశ్చలః । విసిరీత్యగురోధేకకృముక్తిప్రత్యుక్తికా
 శలీమ్ ॥ ౩౯ ॥ ఉవాచదేశికేంద్రంతువిప్రదండాథకమాగతం । శంకరస్తవ్వింసదాపూజ్యోజ్ఞాత్యైవాహమిహగతః ॥ ౪౦ ॥ భవ
 తక్రూతంహీయతకమకమయాసిహీకృతంచతత్ । ఏషాంకాపాలికానాంతుశిక్షాంతురుయతీశ్వర ॥ ౪౧ ॥ సుఖీభవవిసిరోత్వ

దుమతాన్యభితోభృశం | ఇత్యుక్త్వాంతరథత్తాథవశ్యత్సకలేష్వసాం || ౪౨ || ఆజగ్నువిన్స్తయావిష్టాయేతెన ర్వేవలాయితాః |
భోజశింగమహీపాలోదేశికేంద్రమహాజనా || ౪౩ || విస్త్రితాఃప్రణమన్ భూయశ్శ్రీగురోశ్చరణాంబుజం | తతస్తాన్భైరవీ
యాంశ్చకంకరాచార్యదేశికః || ౪౪ || మైరేయవలలాదీనిపిబతస్తాన్మదోద్ధతాన్ | విప్రార్థమాభవంతోత్ర సర్వకమన్ బహీ
ష్కృతాః || ౪౫ || భవతేతిచశప్తాసౌదేశికేంద్రోధసత్వగం | తతోరామేశ్వరజ్ఞే తాన్నిస్ససారాతిహాషితః || ౪౬ || విజ్ఞాన
కందః || శప్తాసౌభైరవీయాన్ శుతేవధవిగతాచారసంసక్తచిత్తాన్కృత్వా తానేకజాతీంస్తదనునిరగ మద్దివ్యరామేశపు
ర్యాః | ఇత్థంవ్యాఖ్యాయివిద్వత్తదనుకిమకరోద్దేశికేంద్రోవ్యగాఢ్కంజ్ఞేత్రం చిత్రంపవిత్రం తదపిచకథయశ్రీగురోమధ్య
వృత్తం || ౪౭ || శ్రీచిద్విలాసః || విజ్ఞానకందకథయామితదవ్యశేషం శ్రీదేశికేంద్రచరితం మహానీయశీలం | ఆధత్స్వచేతసినివేశ్యచ
కుత్రచిద్వానాభ్యాహితత్వమిదమేవహి శాస్త్రసిద్ధం || ౪౮ || ... *
ఇతిశ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యచర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసంవాదేశంకర
విజయవిలాసేనప్రవింశోధ్యాయః:-

రామేశ్వరాద్వినిష్క్రమ్య తతోదేశికపుంగవః | సశిష్యేస్సహభూపాలోవక్రతుండపురీమగాత్ || ౧ || స్నాత్వాగంధవ
తీతోయేగజాననమస్రాజయత్ | తదనుగ్రహమాసాద్య దినాష్టకమువాససః || ౨ || సమాగతం దేశికేంద్రమాకార్యకవిజయేపి
ణౌ | సమాగతోధుండిరాజవీరవిఘ్నే శనామకౌ || ౩ || పాశాంకుశాదీనచ్చిన్తచిన్తానిదధతాతనా | యతినాకణాయాప్యుచ్చైర
స్తదాచారవైభవం || ౪ || త్వన్మతం న సమీచీనం పశ్యతాంశ్చత్వామపి | ఆకాశవన్నిరాలంబమద్వైతంబ్రహ్మకేవలం || ౫ ||
మనోవాగాదివృత్తీనామగోచరతరంపరం | ముముక్షుభిఃకథంధ్యేయంభువుష్పవదిదంభులు || ౬ || అతౌమన్మతముతక్రాష్ట్రమతా
ధీశోగణేశ్వరః | బ్రహ్మవిష్ణుమహేశానగణానామశృద్ధేశ్వరః || ౭ || నాల్పకిన్వాసముఖ్యానాంకపీనామవ్యసాకవిః | సర్వవిద్యావి

దామెషవిత్తమః పరికితః ॥ ౧౦ ॥ బ్రహ్మదీప్యష్టికత్యూతామయమేవహికారణం । తదిచ్ఛాకలితంసర్వజగత్సావరజంగమం ॥
 ౧౧ ॥ మహాగణపతింయేతుసదాధ్యాయంత్యతంద్రితాః । తన్నూలమంత్రవశసహరామేచ్ఛాన్తమాః ॥ ౧౨ ॥ ప్రవతంతేగ
 ణవతౌమోక్షభాజోభవంతితే । విఘ్నాఘపరిహర్తాసాక్షిప్రసిద్ధిప్రదాయకః ॥ ౧౩ ॥ అష్టశీనమతోవ్యవమతమాశ్రయ
 మూఢధీః । ఉత్త్యేత్యంయోద్ధుమారబ్ధుఃసశిష్యాతౌసముత్సుకౌ ॥ ౧౪ ॥ తశశ్శీదేశికేంద్రోసావహూఘండిగోశ్వరః ।
 బ్రహ్మదీనాంసముత్పత్తిగణేశేశాత్కథితాత్వయా ॥ ౧౫ ॥ ఉమాంగమలజాతస్యజగత్కారణతాకుతః । వేతామస్యమహాదే
 వస్తస్యాపిజనకఃకథం ॥ ౧౬ ॥ చతురాస్యాదిదేవానాంపరబ్రహ్మైవకారణం । తద్వివాకించితస్త్రీజగత్సర్వంచరాచరం ॥ ౧౭ ॥
 యథోత్పన్నోగణేశోసాయాస్యత్యేవలయంపునః । అతోదుర్యుక్తియుక్తంతేనాచిన్తస్యధారణం ॥ ౧౮ ॥ గజాస్యోపీమహా
 నేవసర్వదైవతపూజితః । జగత్కాతాతునభవేదుత్పన్నత్వాన్తహేళితుః ॥ ౧౯ ॥ ఇత్యుక్తోదేశికేంద్రేణ । క్తాయక్తచారిణా ।
 త్యక్తావిధృతానిచిన్తానిప్రణమ్యశిరసాగురుం ॥ ౨౦ ॥ భవత్తతోవదేశేనమోహంధతమసంగతం । జ్ఞానభానురుసీతోభూతక్రూ
 తాథౌత్వన్నిరీక్షణాత్ ॥ ౨౧ ॥ ఇతిశ్శుత్వాదేశికేంద్రంసహేవపరిజగ్తుః । తతఃక్రమేణమీనాక్షీదశానోద్యతమానసః ॥ ౨౨ ॥
 మధురానగరీంప్రావశంకరాచార్యదేశికః । పాండ్యరాజసుతాన్యష్టావరావయవసుందరీం ॥ ౨౩ ॥ సుందరేశంనిరీ
 త్యౌధనత్వాస్తుత్వాచభూరిశః । స్నాత్వాసువణపద్మిన్యాంపుష్కరిన్ద్యాముషన్యయం ॥ ౨౪ ॥ దినానికతిచిత్థిత్వాక్షేత్రం
 తదభితత్పరం । శుద్ధాదైవతవరాకృత్యాతత్రత్యానగ్రాన్తనః ॥ ౨౫ ॥ దత్వాజ్ఞాభోజశింగాయస్వపురీంగంతుమేవసః । అ
 నంతశయనంలేభేవైకుంతంభూతలాదితం ॥ ౨౬ ॥ యత్రశేషేమహావిష్ణుమోహితస్త్వీయసూయయా । అనంతవద్నాభంతం
 సంపూజ్యాతీవభక్తితః ॥ ౨౭ ॥ స్తోత్రేణానేనతుష్టావశ్రీమచ్ఛంకరదేశికః । నమస్తేస్తురమాకాంతనమస్తే ॥ ౨౮ ॥ రవైరిణే ॥ ౨౯ ॥
 మధుకైటభవిధ్వంసకారణాయనమోనమః । నాభీసరోరుహేణాద్భూతచతురాస్యాదేవతేనమః ॥ ౩౦ ॥ మహాశేషాహితల్పాయ
 కందపజనకాయతేమహావరాహాయాపాయన్యకేసరివపుభృతే ॥ ౩౧ ॥ వద్నాభమితిస్తుత్వావతుమేకమువాససః । తత్రత్య

రామరాజేనభూరివిక్రాంతశాలినా॥౨౯॥వందితఃపూజితోభూయస్సనైన్యేనాతిభక్తితః॥పాఠయన్నాస్తతత్రైవగ్రంధాన్
స్వనైవనిమిత్తాన్॥౩౦॥ఏతస్మిన్నంతరేవిపావైష్ణవాచారపారగాఃశంఖచక్రగదాశృంగాచిహ్నైనపరిచిహ్నాతాః॥౩౧॥
దధత్స్తులసీమాలాస్త్రాకృష్ణస్యచమాలికాః॥జపంతోహరినామానిగోపీచందనచచితాః॥ ౩౨ ॥ కణ్ణయోస్తులసీవత్ర
మంగారతిలకాంచితాః॥విష్ణుశర్మావద్భూభంకృష్ణదైవపాయనాభిధః॥౩౩॥వ్యాసదాసశ్శతీభ్యాతోవరాహాచార్యవచః॥
వైఘానసాగమదత్తాః॥పాంచరాత్రాదితత్పరాః॥౩౪॥శ్రుతీరితపథాలాపకథాలెకవింశతాః॥అగత్యదేశికేంద్రంతంస్వమ
తాచారమూచిరే॥౩౫॥భిదైవసత్యంజగదైవతంవిష్ణురేవహి॥మతాన్యన్యానియాన్యద్యమూఢమోహకరాణ్యహే॥ ౪౬॥వి
ష్ణోస్సకాశాదుద్యుతంజగత్త్రైవచస్థితం॥స్థితినంయమకతాసౌజత్యోన్యజగచ్చనః॥౩౬॥సంసారసవనందప్తనప్తచైష్టేక
భేషజం॥కృష్ణతివైష్ణవంమంత్రంజప్తాముక్తిభవేన్నరం॥౩౭॥తస్మాద్దైవేవరాభక్తిభావేచ్ఛ్రీమధుసూదనే॥తస్మాసీత్సఫలంజ
న్తముక్తిశ్చాపికరేస్థితా॥౩౮॥ధర్మాధికామమోక్షాభ్యాఃపురుషార్థాయతీశ్వర॥విష్ణుభక్తిపరాణాంవైసంపద్యంతేన
సంశయః॥౪౦॥సృష్టిస్థితివినాశానాంశక్తయస్సర్వదేహీషు॥వైష్ణవ్యఃపరివతంతదేశికేశ్వరస్వదా॥ ౪౧॥ఏషార్థాతావి
ధాతాఃకారణంకార్యమేవచ॥కతాకారయితవిష్ణుభుక్తిముక్తిఫలప్రదః॥౪౨॥జీవంతిజంతవస్సర్వేయథామాతరమాశ్రి
తాః॥తదైవవైష్ణవసంభక్తిమాశ్రిత్యనిఖిలాజనాః॥౪౩॥కింవైదేకిముగదాస్త్రైఃకింవాతీధానిషేవజైః॥విష్ణుభక్తివిహీనానాం
కింతపోభిఃకిమధ్వరైః॥౪౪॥మానుషందుర్భంజస్తప్రాప్యతేజగతీతతే॥తత్రాపిహరిభక్తిసుజన్తకోటిభిరాప్యతే॥ ౪౫॥తద్భ
క్తపాదుకాధూళింశిరసాయస్తుధారయేత్॥సంసారాన్తుచ్యతేసోపినిషయగ్రాహనకులాత్॥ ౪౬॥యేచాహుమూలపరి
చ్ఛిన్తితశంఖచక్రాయేకంరలగ్నతులసీనశినాక్షమాలాః॥యేవాంలలాటఫలకేలనదూర్ధ్వంపుండ్రాస్తైవైష్ణవాభువనమాశుపవి
త్రయంతి॥౪౭॥ఇత్యాదికైఃపురాణైకైర్మాతరాణామచోదితైః॥నిశ్చిత్యసత్యగుణకంహరిమేవనిరంతరం॥ ౪౮॥భక్తిర్ముక్తి
కరేసాక్షాద్భక్తిరేవఫలప్రదా॥భక్త్యేవప్రాక్తవాస్సిద్ధాస్తప్రాప్త్యక్తిగరీయసీ॥౪౯॥శ్రీమత్యతేదుహాధీశతస్వమస్తత్త

మాశ్రయః | ఇత్యుక్తవత్పుత్రేష్వేవగురురాదు తరందదా || ౪౯ || రేమూఢవిష్ణుశమంస్త్రవింశ్రుత్యక్తాచారవజిత ! య
జ్ఞాదికానికమాణిహిత్యాభక్తింప్రకాంతుసి || ౫౦ || ద్వైతభక్త్యాహిసంసారవధానంభిన్నరూతతః | అభిన్నరూపయాదై
తభక్త్యామోక్షోహిజాయతే || ౫౧ || ద్వైతరూపాత్మికాభక్తిః క్లేశసంస్పృతదాయినీ | అదైవితభక్తిరచలానిర్వికల్పానుఖ
ప్రదా || ౫౨ || తస్మాద్దైవితగాంభక్తిశాశ్రయేత్సగ్యసిద్ధిదాం | భక్త్యాచిత్తంతుశుద్ధ్యైతత్త్వజ్ఞానంప్రజాయతే || ౫౩ ||
జ్ఞానాదేవతుకైవల్యంనాన్యధాకల్పకోటిభిః | హరిరూపధరశ్శంభుశ్శంభురూపధరోహరిః || ౫౪ || ఈషదస్సంతరంనాప్తిభేద
కృత్వాపమశ్చుతే | అభిన్నరూపమాత్మానమజ్ఞాత్వైవమనాగపి || ౫౫ || భేదంబూతేతుయోమూఢస్ససాక్షోద్భ్రష్టాఘాతు
కః | ఆకాశమేకంహేయథాఘటాదిషువృథగ్భవేత్ || ౫౬ || శథాత్కైకొవ్యనకశ్చజలాధారేషివాంశుమాణా | అజ్ఞానసాగరే
మగ్నాభేదంకుంభింతిపాపినః || ౫౭ || అనాదినిధనైవహృశంకరసంజ్ఞితే | మనోవృత్తిమయందైవితమదైవితంప్రమాధా
తః || ౫౮ || అవిద్యామోహితాత్మానఃపురుషాభిన్నదర్శినః | యోదేవోజగతామీశఃకారణానాంచకారణం || ౫౯ || యుగాంతేజగ
దత్యైతదుద్రరూపధరోహరిః | రుదోవైవిష్ణురూపేణపాలయత్యభిలంబగత్ || ౬౦ || బ్రహ్మరూపేణస్వజతితప్తాద్భేదోనని
ద్యతే | శివోగురుశ్శివోజీవశ్శివోబంధుశ్శరీరిణాం || ౬౧ || శివఆత్మాశివోదేవశ్శివాదస్త్వంనకించన | హరిశంకరయోమేధ్యేబ్ర
హ్మణశ్చాపియోనరః || ౬౨ || భేదకృన్నరకంభుజ్జ్ఞేయావదాచంద్రతారకం | యస్స్వకమేవరిత్యజ్యభక్తిశాత్రేణజీవతే || ౬౩ ||
నతస్యతుష్యతేవిష్ణురాచారాత్పుజ్యతేయతః | తస్మాత్త్వయాహరభక్తిస్సధర్మస్యావిరోధినీ || ౬౪ || సదాచారః హేనానాంభక్తి
రప్యనుఖప్రదా | వెదప్రణిహితోధమోవేదోనారాయణస్త్వస్మతః || ౬౫ || తత్రాశ్రద్ధాపరాయేతుతేషాందూరతరోహరిః |
హరిభక్తివరోవాపిహరభక్తివరోపివా || ౬౬ || భక్త్యేతేస్వాశ్రమాచారాత్పతితస్సోచ్యతేబుధైః | కుర్వన్తశుత్యుక్తకమాణ
ణితత్త్వధ్యానపరాయణః || ౬౭ || వేదపాఠపరాయస్తుసయాతిపరమంపదం | అతిప్రాతపసారిక్తాతన్యస్యసోవిద్యతే || ౬౮ ||
ఆమోహకోవ్వనరశ్చైవయోనాశ్నోతీతిశ్రుతీరిణీ | అవిజ్ఞాయచతత్త్వాధాన్త్రుతేరజ్ఞానవైధవాత్ || ౬౯ || తప్తహేహీనచిన్మాని

కీర్తియంతేనర్వతస్తనాశ్రుత్యంతరంనజానీమోపురాణవచనానివా॥౨౦॥ దేహాక్షేపవిధేరన్యత్ఫలంనాస్తీతిసిశ్చయః । నిరంజ
నంనిరాకారంపూర్ణమాకాశమధ్యగం॥౨౧॥స్వప్నకాశమనిదేశ్యంమహతాంచమహత్తరం । యస్మిన్త్యంవరమానందం
పూర్ణంబ్రహ్మసనాతనం॥౨౨॥ తదేవసృష్టిసమయేవామాద్విష్ణుమసీస్సజత్ । స్వమాయయావిధాతారందక్షపాశ్వాక్షా
సృష్టవాన్॥౨౩॥మధ్యామృద్రంససజాన్తగదంతకరంశ్వతః । సృష్టికాలవర్బ్రహ్మవిశ్వమిత్యంససజామా॥౨౪॥ అపాణిపా
దోజవనోగృహీతోహృదిసంస్థితః । పశ్యత్యచక్షురేహసౌతథాకణశ్చుర్యోతిచ॥౨౫॥ పశ్యంతియుషయోహేతుమాత్మనః
నూత్నదర్శినః । బ్రహ్మణస్తాదృశస్యాస్యకథంచిన్త్వత్వకల్పనం॥౨౬॥ తద్ధారణేనముక్తివాన్భక్తివాన్జాయతేకథం । ఆత్మా
యోక్తానికర్తాణికుర్వన్ధ్యాయన్వరంహృది॥౨౭॥ క్రమేణపాప్యవిజ్ఞానంతతశ్చేయోధిగమ్యతే । నిత్యకమకపరిత్యాగ
పతితోభవతిస్వయం॥౨౮॥ శంఖచక్రాంకితతనుంద్భష్టాప్నానంసమాచరేత్ । అస్పృశ్యస్సవిపశ్చిద్భిచ్ఛితాశాస్త్వవదేవనః
౨౯॥వాఙ్మాత్రేణాపినాచేతనసహసీతతేనవా । శూద్రవత్సపరిత్యాజ్యోజీవచ్ఛసమాకృతిః॥౩౦॥ తస్మైదత్తంచహ
వ్యంచకశ్యంచాపివృధాభవేత్ । అపిచేన్నిగమాచారరతోవేదాంగతత్పరః॥౩౧॥ లింగచక్రాంకమాత్రేణససద్యఃపతితోభవే
త్ । బాహ్యస్తానాంచగాయత్యాస్సంవాదోభూన్యహన్పురా॥౩౨॥ అతస్తయాభిసంశప్తాఃపాషండాభవతేతిచ । వేదో
క్తకర్తృహీనాశ్చతాంతికాచారతత్పరాః॥౩౩॥ యాయంకలౌభవంత్యేవమితితానాహసారుషా । అతఃకలియు
షాప్రైభవిష్యంతిద్విజాభమాః॥౩౪॥ శంఖచక్రాంకితాకారాఢిధ్వజపుండ్రలలాటకాః । జ్ఞానకమకపథప్రప్తాఃకామకొ
థప్రవీడితాః॥౩౫॥దురాత్మానస్సత్యధమకవజితాశ్శాపభోగినః । కలౌత్రంశత్సహస్రాబైపూణేనష్టాభసంతితే॥౩౬॥
తస్మాద్యుష్టాభిరేతానిశంఖచక్రాదికానిచ । శుభిస్తృతివిరుద్ధానినగ్రాహ్యణీహృత్యశః॥౩౭॥ ఇత్యుక్త్యావ్యాసదత్తాదీన్
మచ్ఛంకరదేశికః । శంఖచక్రాదిచిన్త్వానాంధృతిదోషాపనుత్తయే॥౩౮॥ స్మృత్యుక్తేనవిధానైనప్రాయశ్చిత్తంవిధాప్యచ । తాన్
సంహృన్దేశికేంద్రోసౌవకారాద్వైతపారగాన్॥౩౯॥ వాసుకీక్షేత్రమాపాధపార్వతీసుతమీషీతుం॥౪౦॥ విజ్ఞానకందళ

దృష్ట్యానంతశయేశ్వరంవిరచయన్ చక్రాదీవిన్ద్యాంకి తాన్తద్భక్తాన్విగతాంకనాన్శ్రుతి వధాచారైకదూరాం
తరాన్ | శైవాదైవతవరాన్విధాన్యచతతస్తత్రోచితానిష్కృతీన్సు బ్రహ్మణ్య మవాపదేశికఇతిపావోచి ధీమంస్త్య
యా||౮౦౪|| శ్రీచిద్విలాసః పరీరయదేశికేంద్రసంపాప్యవాసుకిసికేతనమత్యుదారం | కింవాతతానతనుభృద్వరసర్వతోమ
బూహ్యద్భత తదఖిలంసుజనావతంస||౮౦౫|| శ్రీచిద్విలాసః ||సమ్యగ్విచారయతదవ్యఖిలంబ్రవీమివిజ్ఞానకందవినయాన్విత
తత్త్వ త్రైశ్రీశంకరార్యసరితంకలుపావహరిసద్యఃప్రమోదజనకంస్తరతాంజనానాం||౮౦౬||
ఇతిశ్రీమత్పరమహంసవరిప్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకంగతపోధనేంద్రసంవాదే,
శంకరవిజయవిలాసే, అష్టావింశోధ్యాయః-

సంపాప్యవాసుకిక్షేత్రంశంకరాధీశ్వరస్త్వయం!స్నాత్వాకుమారధారాయాంతటిన్యాంపాతరుత్థితః || ౧ || అ
చక్రయన్ పావతీసునుంషడాననమనామయం | తారకధ్వాంతవిభ్వంసిమహోభరసముద్భరాం || ౨ || శక్త్యాయుధసముద్భా
సికరాంబుజవరిష్కృతం | శివశక్త్యైకతారూపవిభావనపటియసం || ౩ || శూరపద్మాసురత్రస్తపమస్తయజనాంధసాం | పాతా
రంసురస్తైన్యామాధివ్యాధినివతకం || ౪ || కుండమందారకల్హారకరవీరప్రసూనకైః | బిల్వవత్తైస్త్రిమలస్యాచపూజయిత్వావి
శేషతః || ౫ || దినానిచిత్తత్రినినాయయతిపుంగవః | కుమారాద్రింసమారుహ్యచంద్రదోణసమాకృతిం || ౬ || అద్భుతానిచ
తత్రాపివశ్యన్ విస్తృతమానసః | అద్రింప్రదక్షిణీకృత్యప్రణమంతంముహుమున్ముహుః || ౭ || పునఃపశ్యన్ పదాన్యంచసుఖమధ్యా
స్తదేశికః | తతోమృడపురీంప్రాపసోగతైరభితోవృతాం || ౮ || కేకిపింఛాంచితకలాన్విలుంఠితకచోచ్ఛయాన్ | అహంసావ
రమోధమన్ ఇత్యనల్పంప్రజల్పతః || ౯ || ప్రత్యక్షాదితరత్సవన్మిథ్యేతిబ్రువతస్సుటం | రాత్రావనశ్చతోనిత్యంసన్మాన్విన్
కశేబరాన్ || ౧౦ || అహన్తాన్తాదృశాన్ దృష్ట్యాదేశికౌవిస్తయాన్వితః | శంకరాచార్యవర్యోపితదాచారాన్స్వయుజునః ||

౧౧॥ తే పూచుస్స వమతాచారాణసౌగతాచారసత్తమాః॥ పితామాతాశరీరస్యసదాసమితినిశ్చితం ॥ ౧౨ ॥ తతాగ్ర్యం
 దేహజాతంతుమోక్షస్తువిలమోభుపిభస్మీభూతస్యదేహస్యజలీనోదబిందువత్ ॥ ౧౩ ॥ ఘటేతపునరావృత్తిఃకథంబుద్ధివివ
 జితఃతతస్త్తోమోక్షఏవస్యాద్వదంత్యజ్ఞాఃపునభవం॥ ౧౪ ॥ మృతాణాపితౄణాంత్సముద్భిష్యవృధాశాద్ధానికుర్వతే॥ మృతః
 పితాకుతోయాతిభుంజేచ్ఛాద్ధంకథంత్వహ ॥ ౧౫ ॥ పితాసమాగతఃకేనదృశ్యతేవామహీతభే॥ స్వగానుభూతిస్సామా
 జ్యంహ్యప్తవషవధూరతిః॥ ౧౬ ॥ నరకానుభవోవ్యత్రవైరవ్యాఘ్రాద్భవప్లవః॥ ౧౭ ॥ స్తివరతోలాకఇతిమిథ్యావిజృంభితం॥
 ౧౮ ॥ నిరూపస్యాపిజీవస్యకల్ప్యతేగమనంయదివ్యోమ్నోఘటస్థితస్యాపిఘటేతవలనంతదా॥ ౧౯ ॥ అదృశ్యంకించినస్తీతివృ
 థాజల్పంత్యబుద్ధయః॥ తస్మాదస్తన్నతందివ్యంత్యమప్యాశ్చయభోయతే ॥ ౨౦ ॥ ఇతిబ్రువత్సుబౌద్ధేషుశంకరాచార్యదేశికః॥
 ఉత్తరంవక్తుమారేభదేవతాభావవాదినః॥ ౨౧ ॥ రేమూఢదేహపాతస్తైకథంమోక్షోభవిష్యతిజీవోమృతంవిహయైవలింగ
 దేహంవిశత్యథ॥ ౨౨ ॥ తృణంహిత్యాజయికేవత్యశాంతరమనుక్షణం॥ యాగాదికానికమాణిక్యత్వాస్సగణంసమశ్నుతే ॥
 ౨౩ ॥ జ్యోతిష్ట్వేమాదియాగేనస్వగోక్షస్తీతిశ్చ॥ తిజగౌ॥ మృతస్యాపిచకతకవ్యంశ్చాద్భవమవిధానతః॥ ౨౪ ॥ శృవ్యంతితేన
 పితరఇతిశ్చ॥ త్యభానిశ్చయః॥ యదుక్తంభవతాహింసావరోధమితిస్ఫుటం॥ ౨౫ ॥ తదయుక్తంవిమూఢాత్మకాయాగీయా
 యాశ్చుతీరణాత్॥ ఏకంవమాణంవస్తత్రగాయత్రీంచశ్చుతీరితాం ॥ ౨౬ ॥ తారాధిదేవతాంభక్త్యాజపసితువణాధమ॥
 వేదనిందాపరాయేతుదేవతాభావవాదినః॥ ౨౭ ॥ తేనర్వేనరకంయాంతియద్యపిబ్రహ్మబీజజాః॥ ఇత్థందేశికవర్జేణబోధితా
 స్సౌగతాశ్చఫే॥ ౨౮ ॥ ప్రణమ్యశిరసాభూమాదేశికేంద్రమతంద్రితాః॥ నిరస్తగర్వాస్తేనర్వేపాదసేవాంయాయాచిరే ॥
 ౨౯ ॥ వద్భూపాదాదిశిష్యాణాంపాదరత్నాదిరక్షణే॥ న్యాయాయుజచ్ఛతాణసర్వాదయానిధిరసౌగురుః॥ ౩౦ ॥ మృడపుర్యాస్త
 తోగత్వాగోకణక్షేత్రమాపసః॥ దశాస్యేనాతిరౌద్రేణకృత్వాభూయస్తపాంస్యపి॥ ౩౧ ॥ భిత్వాశిరాంసిబహుకోవన్తాహు
 త్వానుహేశ్వరాత్॥ వ్రసన్నాత్ప్రముర్వ్యంతువిఘ్నశేనప్రతిష్ఠితం॥ ౩౨ ॥ తతా॥ విరాస్తతల్లింగందశాసోవిస్త్రితస్త

దామాయావినంసవిఘ్నేశంపలాయంతమగుదుఃతః॥ ౩౨॥ క్షుణ్ణాంచకారశిరసిముష్టినాతిప్రరుప్తధీః॥ ౩౩॥ మమజ్జముష్టి
శ్శిరసినాద్యాపివరిపూర్యతే॥ ౩౪॥ దశాస్యోలింగముద్ధతుః మైశ్చచ్ఛేదజః త్త్రయం॥ ౩౫॥ అనరీరిగ్యభూద్వాణీలింగమ
తైవతిష్ఠతు॥ ౩౬॥ సంభ్రమైః కలమత్యంతైరావణత్వంపురీంసః॥ ౩౭॥ దశాస్యస్తద్వచశ్శ్చత్వాపరిక్షేణమనోరథః॥ స్వపురీంసా
పవేగేనలంకామేవాతిచింతయా॥ ౩౮॥ తత్తాద్యశోమహాదేవోగోకణేకవతకతేభిలు॥ ౩౯॥ రత్నాకరః పురోభాతితామ్ర
గారీతిదేవతాధృత్వాతులాంకరాగ్రేణగుంజయాధిక్యమిచ్ఛతి॥ ౪౦॥ సర్వతీర్థానానసంభూయకోటితీర్థమభూదహూత
ద్వతకతేహిగోకణేతన్మహాత్వంకిమ్యతాం॥ ౪౧॥ మహాబలేశ్వరంతత్రబిల్వపత్రైః స్సుకోమలైః॥ ధుత్తూరైఃకపిరైశ్చదో
ణకైః స్సుప్రసూనకైః॥ ౪౨॥ పాతః పయోనిధాస్నాత్వావద్మపాదాదిభిర్యుతః॥ మహాబలేశ్వరంతత్రపూజయదేశికొత్తనుః॥
౪౩॥ పంచకోశస్యయాత్రాంచకుర్వన్సర్వైస్సచుస్వితః॥ నిరీత్యమాణస్తత్రత్యాన్యదృశ్యతాన్యవ్యనుక్షణం॥ కించిత్కాలము
వాసాసానిజగమతతోముదా॥ ౪౪॥ క్రమేణపశ్యన్తేత్రాణిదివ్యానివివిధానిచ॥ శంకరాచార్యశ్రోత్రాస్త్రీశ్రీశైలం
పావసత్వరం॥ ౪౫॥ విజ్ఞానకందః॥ కృత్వాబౌద్ధసిబహాణంమృడపురేగోకణమాసేదివాన్సత్వాతత్రమహాబలే
శమసకృల్లభ్యాతదాజ్ఞాంతతః॥ శ్రీశైలంసజగమదేశికఇతిశ్రీచిద్విలాసావదస్తత్రత్యంకధయత్వమచ్యచరితంతస్యైవసవం
క్రమాత్॥ ౪౬॥ చిద్విలాసః॥ విజ్ఞానకందవినయాన్వితమానసాసిశ్రీదేశికేంద్రచరితమహాతీతవాస్థాతస్తాద్భుతవిష్వగురువ
గ్యమహూవిచిత్రంయత్రస్మృతేపరచయత్యమలంమనోబ్జం॥ ౪౭॥

ఇతిశ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యచర్య శ్రీచిద్విలాసయతీంద్ర విజ్ఞానకం 'దతపోధనేంద్ర సంవాదే,
శంకరవిజయవిలాసే, ఏకోనత్రింశోధ్యాయః-

తతస్త్రిశంకరాచార్యదేశికేశ్వరభాస్కరః॥ శ్రీశైలేశంసమసక్యత్యమహూన్నతమహూదయం॥ ౧॥ భ్రమరాంచాం

నమస్కృత్యపూజయిత్వావిశేషతః॥ ౧౪॥ క్రమేణమాగే తీర్థాని తే తాగ్ర్యాశ్చర్యభాంజ్యపిదశకాందశకాంవిశేషేణలిం
గానివివిధాన్యపి॥ ౧౫॥ సత్వాస్మాత్తైవతీర్థేషునమశ్యచ్యాతిభక్తితః॥ జోగుశాంచాంమహాలక్ష్మీంబగళాంచాంమహా
జ్వలాం॥ ౩॥ జ్వాలాముఖీంస్యసింహేశంశతకొటిసమప్రభం॥ పాండురం గేశమాసాద్యతతగ్రస్థిత్యాదిసత్రయం॥ తత్రత్యా
నగ్రజాకృత్యాశుద్ధాదైవతవరాయణాకాజగన్నాథమథపావదీనానాథాననాథయ॥ ౫॥ సాక్షాద్విసృజ్యవైకుంఠం
యత్రైవోత్కంఠతేహరిః॥ మహాదధ్యత్రతీర్థకంజగన్నాథపురోభువి॥ ౬॥ ద్వారకావాసినోవిష్ణోస్తనురద్యాపివతకా
తే॥ అవావత్తేత్రరాజంతమవలూక్యసమంతతః॥ ౭॥ చారుతాంవిష్ణుతస్యాస్యక్షేత్రస్యగురుపుంగవః॥ దినానికతిచిత్తత్రనివాస
మకరోన్ముదా॥ ౮॥ స్నాత్వామహాదధౌపాతజకగన్నాథంప్రపూజయ॥ ఖండయకావిమతాన్యేషమండలానివివశ్చితాం
॥ ౯॥ ఐంద్య్రాంకకుభీతిత్రైకంభోగవధకననామకం॥ జగన్నాథస్యచాభ్యణేకమతమకమచీక్లవత్॥ ౧౦॥ వర్షపాదాచార్యవ
ర్యంతస్తతాధీశమాతనోత్॥ నిజకాగామతతోవెగాజ్జగన్నాథాజ్ఞయాపురాత్॥ ౧౧॥ అనుయాతౌగురోరస్యహస్తామలకతోట
కా॥ పుష్పవత్సదృశావెతౌచామరాయత్రహస్తకౌ॥ ౧౨॥ నందయకాశాస్త్రులలామైబకహుభిఃపరితోవృతః॥ ఉజ్జయిన్యభిధం
క్షేత్రక్రమేణావసదేశికః॥ ౧౩॥ చిచ్ఛక్త్యాభాసతేయత్రమహాకాలేశ్వరస్సవ్యయం॥ సకంఠదైత్యజనాసకంఠదేదివిషద్యాహీనీ
వతీః॥ ౧౪॥ మహాచండీకరాళాస్యాదైత్యదావదవానః॥ నివాసమకరోత్ప్రత్యాశ్రీమతాకాలేశపార్శ్వతః॥ ౧౫॥ మహాకాలేశ
మాసాద్యసంపూజ్యాథషడాననం॥ మహాచండీంభగవతీంపరిపూజ్యాతిభక్తితః॥ ౧౬॥ అనీనయద్దినాన్యేషకానిచిత్ప్రణయా
న్వితః॥ ఆశ్రాభ్యదేశికేంద్రంతందుర్జతారణ్యపావకం॥ ౧౭॥ శాత్రుమార్గతావిప్రస్సర్వశాస్త్రవిశారదాః॥ రక్తచందనలిప్తాం
గాఃఫాలేకుంకుమచర్చితాః॥ ౧౮॥ దధతోరక్తవాసాంసిపాదుకాబద్ధచాహుకాః॥ ఆజగ్మదేశికాధీశమాలోకయతుముత్సుకాః॥
౧౯॥ నమస్కృత్యన్విజాస్తేతుశంకరాచార్యపాదయోః॥ ఉపవిష్టాస్సదఃకృత్యావాజ్ఞుఖంకతుకముద్యతాః॥ ౨౦॥ సర్వజ్ఞశృంగ
రాచార్యదేశికస్తానలోకత॥ వప్రచ్ఛరాజసేన్ద్రైవనిమితానివతానసౌ॥ ౨౧॥ ఫాలేత్రిపుండ్రంసంత్యజ్యకుంకుమంధ్రీయతేక

ధం! శుచివాసస్సముత్సృజ్యధృతం రక్తాంబకంకుతః॥ ౨౨॥ నిషిద్ధానిప్రసూనానిధతుః కిమునితానివః | దుష్కమృతానిహిసం
సగోయమృతం పాపహితవే॥ ౨౩॥ ఇత్యుక్తే దేశికేంద్రేన్ద్రికాశక్తమాగ్రసముద్ధతాః | కింయతీకథయస్యద్యమన్తతాజ్ఞా
నతోహితత్ ॥ ౨౪॥ అస్తన్తతరహస్యంతుదురూహందైవతైరపిశృణుతత్వంబోధయామస్సమాహితమనాభవ ॥ ౨౫॥ సాత్వా
ద్భగవతీశక్తిశ్శంభోర్యుక్తాపరానను | కారణంజగతామేషాగుణాతీతస్వరూపిణీ॥ ౨౬॥ తచ్చక్త్యావశతస్సృష్టంమహత్తత్వమశే
షతః | తద్ద్వారాబ్రహ్మవిష్ణోర్విద్యుదిమూర్తిత్రయసముద్భవః॥ ౨౭॥ శక్తిత్రయసముత్పత్తిస్తస్యాపివేతివిద్ధ్యహేల | వాఙ్మనోబుద్ధి
మూరాయాభవాగ్యేవాపరాకృతిః॥ ౨౮॥ అతస్తత్పాదపద్మస్యసేవాముక్తిప్రదాయినీ | కుంకుమాదీనిదిన్తానితస్యాఃప్రీత్యైవిద
ర్శహే ॥ ౨౯॥ అతస్తత్పాదుకాబాహుకాకంఠేపిధ్రియతేసదా | జీవన్ముక్తావయంతస్తాచ్ఛ్రివిద్యోపాసకాస్సదా ॥ ౩౦॥
శూన్యతేశుతిరతా) థేకస్వశాస్త్రైకసంమతా | విద్యాంయోవేదచావిద్యాంసతీత్వావిద్యయామృతం॥ ౩౧॥ విద్యయా
మృతమశ్నాతినేతరేముక్తిభాగినః | ప్రకృతిశ్చేక్ష్వశ్చైవతయోరైశ్వర్యదన్యనాత్ ॥ ౩౨॥ సదేవసోమ్యేదమితిశుతః | ప్రకృతిబో
ధికా | అతశ్చక్తిమతస్థానాంభుక్తిముక్తికరస్థితే॥ ౩౩॥ ప్రణవాదివరుదా) ద్యాభవంత్యస్యాశ్చక్తయః | అతస్సర్వానిభూతస్య
శంభోశ్చక్తిశ్చకారణం॥ ౩౪॥ అవినాభూతసంబంధశ్చంద్రచంద్రికయోరివ | తస్తాశ్చగవతీవిద్యాననుస్వాధీనవల్లభా॥ ౩౫॥
భవాద్యశానాంసదృశమస్తన్తమనుత్తమం | ఇత్థముక్తేషుతేష్వేషశంకరాచార్యదేశికః॥ ౩౬॥ నిశ్చితంబోధయామాసవేదవే
దాంతవాఙ్మయైః | భవదుక్తాభవానీయాసంసారాణావతారిణీ॥ ౩౭॥ తథాపీపురుషోత్కమాదీశః కైవల్యదాయకః | య
దాపశ్యతిచాత్మానంకైవలంపరమాధతః ॥ ౩౮॥ మాయామాత్రంజగత్సర్వంతదాభవతినీవృత్తిః | ఆత్మానమాత్మనా
జ్ఞాత్వాముక్తోభవతినాన్యథా॥ ౩౯॥ ఈశ్వరఃప్రకృతింత్యక్త్యావతాజ్ఞామితిశుతః | నిశారకత్రీప్రకృతిః ప్రకృతేఃపరతశ్చి
వః ॥ ౪౦॥ తద్విజ్ఞానైవకైవల్యంపరమాత్మైతిసోచ్యతే | జ్ఞానస్యమోక్షమోక్షమైవకైవల్యవతతే॥ ౪౧॥ ఈశ్వరవ్యతి
రిక్తాయానశ్వరత్వాజ్జగత్తతేః | అజ్ఞానంజీవనిష్ఠంతునివత్యజ్ఞానమప్యహే ॥ ౪౨॥ కతకత్తోదవత్తాయంస్వయమేత

ద్వినశ్యతి | అతో బ్రహ్మపరిజ్ఞానాద్భ్రమో వభవతి శ్రుతే || ౪౩ || మాయాపివతః తేనిత్యమిశ్వరస్యనియోగతః | తదుపాసనయా
 మూఢమనశ్శుద్ధికరీభవేత్ || ౪౪ || విశుద్ధాయాం మనోవృత్తైః సద్యోమోక్షః పరిజాయతే | విధూయపాపబటలం యయావశ్యతి
 తత్పదం || ౪౫ || సాపివిద్యామహేశస్యనియోగవశవతిః | అయంహిభగవానీశస్సన్ద్యయంజ్యోతిస్సనాతనః || ౪౬ || షరమాత్తావ
 రంబ్రహ్మతస్తాదన్యస్మిన్చనభవానీభజకాయామిదృశోపాసనాన్యతః || ౪౭ || విస్మయకుంకుమాద్యంకాః పాదుకాధార
 ణాన్యపి శుద్ధాద్వైతపరాభూత్వాసాహంభావనతత్పరాః || ౪౮ || ముక్తాభవతభోమూఢానాన్యధాకల్పకొటిభిః | మోక్షపా
 స్త్యథకమన్యోత్రయత్నోనెషచ్ఛవిద్యతే || ౪౯ || ఇత్యాదిశ్రుతివాక్ష్మాతైర్బోధితాదేశికేనతే | శంకరాచార్యవర్యేణ శక్తిమాగ
 పరాయణాః || ౫౦ || త్రిపురాంబాకుమారశ్చబిందుభుక్పూణః బోధకః | పూర్ణానందోపీకశాస్త్రశుద్ధవిద్యాకళాగిధిః || ౫౧ ||
 సత్వాశ్రీశంకరాచార్యదేశికేశ్వరపాదయోః | పాదుకాకుంకుమాద్యానిచిహ్నాన్యత్సృజ్యసన్వితః || ౫౨ || శుద్ధాద్వైతపరాస్స
 ర్వేషంచపూజాపరాయణాః | యజ్ఞాదినిత్యకమాణికుర్వంతోన్యవసన్సుఖం || ౫౩ || ఇత్థంవిధాయతత్రత్యానగ్రహంస్తత్వ
 వేదినః | క్రమేణద్వారకాంపావదేశికేంద్రోవ్యసన్యధీః || ౫౪ || విజ్ఞానకందః || శ్రీశైలాన్నిగతౌసౌప్రతిపథమమలంక్షేత్రజా
 తంప్రవశ్యకగుర్వన్సంచారపూతాంధరణిమపిహతాత్మదయైదుమతానిగత్యాచాప్యజ్జయిన్యాంవృతనుతగురురాటాచ్చ
 క్రమాగానురక్తాశుద్ధాద్వైతైకనిష్ఠానితిచసమవదశ్చిన్విలాసాగ్రతస్త్యం || ౫౫ || చిద్విలాసః || విజ్ఞానకందకథయామితదా
 దితస్తైశ్చీదేశికేంద్రరచితంచరితంసమస్తం || ఆధత్స్వదేశినవిస్తగకించిత్రచిత్రంపవిత్రమిహతచ్ఛరితంజగత్యామ్ || ౫౬ || *

ఇతిశ్రీమత్పురమహాంసపరివ్రాజకాచార్యవర్యశ్రీచిద్విలాసయతీంద్రవిజ్ఞానకందతపోధనేంద్రసంవాదే,

శంకరవిజయవిలాసే, త్రింశోధ్యాయః-

తతఃశ్రీశంకరాచార్యదేశికేశ్వరభుంగవః | పశ్యన్క్రమేణమాగమలింగానివివిధాన్యపి || ౧ || భువంప్రదక్షిణీకు
 ర్వన్పరితస్థైర్దిగ్దయేచ్ఛయా | పదపంకజవిన్యాసైర్ధాన్యాంకుర్వన్భువస్థలీం || ౨ || తతోద్వారవతీంపావదేశికాధీశ్వరస్సన్ది

యం | యతా సై నమహం విష్ణుస్సాక్షాత్పూజ్య సమన్వితః || ౩ || సిద్ధేశ్వరో మహాదేవోరుద్ర కాశ్యేవ శక్తికా । తీర్థం తు గోమతీ
త్యేవ సర్వలూకై కవిశుతా || ౪ || తచ్చారుతాం విలాక్య సౌసువిశాలం మనోహరం । పశ్చిమస్యాంహరిత్యే పమతమేకం విని
మకమే || ౫ || హస్తామలకనామానంతదధ్యక్షంతతానసః । తద్దేశజానగ్రజాతీశుద్ధాద్వైతపరాయణా || ౬ || మాసమేకం
పసతత్ర పర్యటన్ వరితోభ్యశం | సాధుబృందావనాసక్తం బృందావనముదైక్షత || ౭ || తతోసామధురాంప్రావన్నధురాం
నగరీంహరైః | తతోగోకులమాపాసాతత్రైకందినమాస్తసః || ౮ || శ్రీకృష్ణపాదపాదోజః జోరాజివిరాజితం | గోపాలచాలలీలా
నామంకురాపకణమందిరం || ౯ || మురళీనాదసౌరభ్యసమంచితహరిత్రటం | తతోనిగత్యశిష్యేణ తోటకేన సమన్వితః || ౧౦ ||
జనైః కతివయోరైవ వివశ్చిద్భిరనుదుతః | విలాకయన్ నమంతాచ్చదుమకతాస్య పిఖరడయన్ || ౧౧ || మండయన్ సశివాద్వైతం
పుండరీకమివాంశుమాన్ | పౌండరీకంక్షేత్రమాపకురుక్షేత్రంతతోవ్యసా || ౧౨ || తత్తేత్రం పరితః పశ్యన్ కురురాజన్యకం
స్మరన్ | విస్తయాకాంతచిత్తోసాశ్రమాన్ శంకరదేశికః || ౧౩ || తతోమాయాపురీంగత్వానత్వాతత్రత్యదేవతాః । శుద్ధాద్వై
తరతాన్ సర్వాన్ వ్యతనోత్తత్త్వబోధనాత్ || ౧౪ || వివశ్చిద్భిస్సమేవాస్తితత్రతిష్ఠతిదేశికే | తీర్థరాంబాకుమారశ్చ పర
వాదిదవానలః || ౧౫ || శ్రీమాన్ వటుకనాథశ్చ మహాధుండిగదేశ్వరః | దివాకరాచార్యనామా బిందుమాధవపండితః || ౧౬ || ప్ర
ణమ్య శంకరాచార్యదేశికేంద్రకలానిధిం | ప్రాథకయామాసురభ్యుక్తాష్టదేశివ్యపుంగవాః || ౧౭ || స్వామిన్ సర్వజ్ఞసర్వే
శచతుష్టక్తికలొనిధే | త్వయాద్వైతం మతందివ్యం పదవేదాంతసంమతం || ౧౮ || తదన్యద్యద్ధిలౌకెస్త్రిన్నసారమితిసాధితం । భగ
వన్ తన్నతాధీశం పరంబ్రహ్మసనాతనం || ౧౯ || నిగుణైస్త్రిన్నిరాలంబేనివికారైనిరంతరైః । కలౌమలినబుద్ధీనాం ప్రవేశస్సాన్య
తగ్రథం మతేః || ౨౦ || శైవం శాక్తం వైష్ణవంచ సౌరంగాణాపతంతథా । కాపాలంషణ్ముతాన్యత్ర పశ్యావయయశోనిధే ||
౨౧ || ఇత్థం సంప్రాధీకతశ్చిష్యే శ్రీమాన్ శంకరదేశికః | యద్యన్తతేభవద్వాంఛావిశేషాత్పరిదృశ్యతే || ౨౨ || విహాయ చాం
క్రనాదీనితప్తలూహాకృతానిచ | శుభిస్త్పతిషిరుద్ధానిపశికాశయతషణ్ముతం || ౨౩ || దదావాజ్ఞాంగురుస్తైభ్యశ్చిష్యేభ్యోబహుధా

ధితః | నమస్కృత్వా దేశికేం ద్రుందిష్టయా యప్రతస్థిరే || ౨౩ || దత్వాన్జ్ఞాం దేశికేం దో సానిర గా త్తస్మిన్ ద్ధృతం ! కృత్వాన్జ్ఞం
మహీం సమంతా చ్చ శుదా దై వ్వితజనా వ్యతాం || ౨౪ || విశన్వన్ బదరీం ప్రాప్తవతో ధనకృతా శ్రయాం ! దినానికతిచిత్తత్రస్వచ్ఛం
దమవసత్సుధీః || ౨౫ || నారాయణో యత్ర దేవస్తీభాం చాశకనందినీ | శక్తిః పుణ్యాంబితై వాస్యా విష్ణువక్షస్తలాశ్రయా || ౨౬ ||
కౌబేర్యాందిశితత్రైకం మతందివ్యశుకారయత్ | తన్నరేతోటకాచార్యవర్యం ఛాయానువతేనం || ౨౭ || అన్విచ్ఛంతం మతాదన్య
త్పదసేవాధురంధరం | బలాత్కృత్వా మతాధ్యక్షం ప్రశ్రయా వనతాననం || ౨౮ || రత్నసింగాయ భూపాయ నివేద్యై తదశేష
తః | భక్త్యా వ్రజా జితస్త్రై సకపా రేణ సమంత్రీణాం || ౨౯ || సాక్షాద్వివమహాదేవో నిజత్యక్తి పురాణ్యసౌ | దుష్కతాన్యభితోజి
త్వా రేజేశంకరదేశికః || ౩౦ || కదాచిద్యాచయా మాసజరా జర్ముకరవిగ్రహః | నారాయణం స్వభక్తా నామిష్టా పకణవ
రాయణం || ౩౧ || స్నాతుముష్ణోదకసరస్వచతుష్టాదదౌముదా | అద్యాపితత్సరస్త్రై విద్యతే విష్ణుసన్నిధౌ || ౩౨ || కొష్టోదసరసి
స్నాత్వా త్రిసంధ్యం స్థవిరోషినః | నారాయణాచ నంతువన్తాన్ సంస్తరన్ మానసేనిశం || ౩౩ || తత్రాన్యన్యద్భుతాన్యైష
వశ్యస్తే వసుసంస్థితః | తస్మిన్నవసరే శ్రీమాన్ దత్తాత్రేయో మహామునిః || ౩౪ || స్వచ్ఛందచారీ సర్వత్రస్వేచ్ఛాకలితవిగ్ర
హః | మూర్తిత్రయాత్మకొయోగీదిగ్వాసా విజితేంద్రియః || ౩౫ || నారాయణపదాంభోజనశనోపాధిమాశ్రితః | శంకరా
చార్యవర్యంతమవలాకితుమాగతః || ౩౬ || శుక్తోద్వదంతంతదీక్షంసనిస్తయా కలితాంతరః | ఆగతంతం నిరీక్ష్యాసౌ ప్రేమా
లింగనపూజకం || ౩౭ || పవ్రచ్ఛకుశలంతస్య సోప్యప్యచ్ఛద్దురోశ్శుభం | ఇత్థం వరస్పరంతౌతుతస్థశుశ్చకుశాసనం || ౩౮ || కుర్వం
తౌస్వేచ్ఛయా లాపాననుభూతాన్ సమంతతః | దత్తాత్రేయో మునిః ప్రాహుదేశికేం ద్రమిదం వచః || ౩౯ || వెద్యహంశంక
రాచార్యభవదాగమనంభువి | నారదేన పురాప్రోక్తశ్శంకరౌ లోకశంకరః || ౪౦ || ... *
భవద్వపుస్సమాశ్రిత్య విజేతుం దుష్కతాన్ ప్రవజాన్ | అదైవతం మతమైవైకం సంస్థాపయితుమాదరాత్ || ౪౧ || చరత్యేకనందే
హ్యత్తాభారోద్ధరణేచ్ఛయా | దత్తాత్రేయేన దత్యేవంత్రికాంజ్ఞై మహామునా || ౪౨ || స్వకృతాన్ దశకాయామాసగ్రంథాన్ భా

ష్యాదికానసాద్యష్టావహుధానూత్రభావ్యమశేషతః ॥ ౪౩ ॥ శ్రీమన్మతేశంకరాచార్యవ్యాససూత్రాధానిజానయః ।
 నజ్జయోదైవతైర్వాపిత్యయాచేత్విశదీకృతః ॥ ౪౪ ॥ యతః తావ్యంకృతంకార్యందుమతానిజితాన్యపి । అదైవతంమతమేవా
 త్రసాధితంసర్వసంమతం ॥ ౪౫ ॥ త్వయాసరస్వతీదేవీసాక్షాద్దేవీజితానను । యశస్సుధాబ్ధికల్లోలైర్దిశావిశదితాస్తవ ॥ ౪౬ ॥ ఇ
 తోగతుంసముచితస్సత్యసంధేశంభునా । కైలాసస్సుకృతావాసోభవతాదేశికేశ్వర ॥ ౪౭ ॥ ఇత్యుక్తాశంకరాచార్యకరజల్లవ
 మాదరాత్ । అవలంబ్యకరాగ్రేణదత్తాత్రేయస్సతావసః ॥ ౪౮ ॥ ప్రవివేకగుహాద్వారందత్వాజ్ఞాంజనసంతతేః । క్రమాజ్జగా
 మకైలాసంప్రమదైఃపరివేష్టితం ॥ ౪౯ ॥ పార్యత్యాచేభవకైరిణకాతిశయేనచాన్వితం ॥ ౫౦ ॥ విజ్ఞానకందః ॥ శ్రీమచ్ఛంకరదేశి
 కేశచరితాన్యాద్యంతతస్తస్మిన్ముఖాదాకణ్డ్యాతితరాంతుశోపహృదయంశ్రీచిద్విలాసాద్యమే । అదైవతేపిమతేమతిస్సమభవ
 స్నూనంనిరూధాశయాజీవన్ముక్తివదంభవతగరుణయైవాసాదితంశ్రీగురో ॥ ౫౦ ॥ భూయాంసోభువిసంతుదేశికవరాభిఖ్యావి
 వశ్చిద్విరాశ్శిష్యాథగ్రహణైకదర్శితమహాపేమాభిసీమోదయాః । అంతేవాసిమనోవినోదనవిధౌతచ్చిత్తతాపోద్ధతాశ్రీమ
 దేశికచిద్విలాసభవతౌమాన్యంనమన్యామహే ॥ ౫౧ ॥ శ్రీమచ్ఛంకరదేశికేంద్రచరితంసర్వంభవాన్వేత్యహూతస్తాత్త్వంజ
 గతీతలేసుకృతిభిస్సంశ్లాఘుః । యోగయః । త్వన్నామస్తరణంతవదంఘ్రిభజనంతవద్భాషితాకర్ణనంశ్రేయస్సాధనమన్వహాంనుభ
 తాసంగఃకిమత్యుచ్యతాం ॥ ౫౨ ॥ శ్రీమన్విజ్ఞానకందత్పమిచనభువనేశంకరాచార్యవర్యేభక్తింముక్తిప్రదేస్తికారచయతేస్తుజ
 నఃకౌపిలోకైకపూజ్యే । తస్మాత్త్వంవిజ్ఞమాన్యోజనురపిసఫలంతేభవానేవధన్యోఘుక్తిర్ముక్తిఃకరస్థాననుతవభవితాదేశికేంద్ర
 ప్రసాదాత్ ॥ ౫౩ ॥

ఇతిశ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్య శ్రీచిద్విలాసయతీంద్ర విజ్ఞానకందతపోధనేంద్ర సంవాదే,

శంకరవిజయవిలాసే , ఏకత్రింశోధ్యాయః

శ్రీచిద్విలాసః ॥ శంకరాచార్యవర్యస్య దేశికాంబుజభాస్వతః । చరితంకలితావఘ్నం శృణ్వితాంవతతామపి ॥ ౧॥
 ఆవిభావంసమారభ్య యశ్శృణోతిగృణోతివా । స్నాత్వైవతుంగభద్రా యాంపాతభక్తీసమన్వితః ॥ ౨ ॥ తస్యా
 దైవతపరిజ్ఞానంసోమామస్తీతిభావనాపరమేశ్వరసాయుజ్యంభవేదేవనసరిశయః ॥ ౩ ॥ తాతీకామఘమాసేవావైశా
 ఖ్యాంశ్రద్ధయాన్వితః । శంకరాచార్యచరితం సర్వలోకైకపావనం ॥ ౪ ॥ యఃపరేచ్ఛృణుయాద్వాపిబ్రహ్మసాయుజ్యమా
 ప్నుయాత్ । భానువారేచసప్తమ్యాం స్నాత్వాతుంగాసరిజ్జలై ॥ ౫ ॥ సకృదధ్యామైకంవా వరేద్యస్ససమాహితః । సో
 పిభుక్త్వాబహూకభోగా నంతేకైలాసమాప్నుయాత్ ॥ ౬ ॥ యశ్శృణోతిగురోవృత్తంతంకకటకంగలే తస్యపుణ్య
 ఫలంవత్తుం నశక్తఃఫణేభ్యద్వః ॥ ౭ ॥ ధనాధీయఃపరేద్వృత్తం శ్రీగురోమహిమాలిబుధైః । సలభ్యాధనసంపత్తింరాజ
 రాజసమోభవేత్ ॥ ౮ ॥ శివరాత్ర్యామిందువారేసంపూజ్యపరమేశ్వరం । శంకరాచార్యచరితంశృణ్వైజాగరమాచరేత్ ॥
 ౯ ॥ తస్యపుణ్యఫలంవత్తుం జానాతీసమహేశ్వరః । శరత్కాలేశారదాయా స్సదేశేదేశికేశితుః ॥ ౧౦ ॥ యఃపరేద్వరి
 తంభక్త్యా సభవద్గురుసన్నిభః । స్నాత్వాచతుంగభద్రాయాం విభండకతపోవసే ॥ ౧౧ ॥ సంపూజ్యభక్తిభావేన మలహాని
 కరేశ్వరం । చంద్రమాశీశ్వరంనత్వా రత్నగభాంగణేశ్వరం ॥ ౧౨ ॥ ఆరాధయత్రిజగతాం నిగ్రహానుగ్రహక్షమం ।
 తత్రత్యందేశికాధీశం నత్వాస్తుత్వాచభక్తితః ॥ ౧౩ ॥ శృణోతిశంకరాచార్య చరితంలొకపూజితం । యఃపరేత్సభజే
 ల్లోకే పుత్రపౌత్రాదిసంపదః ॥ ౧౪ ॥ అపమృత్యుమతీత్యైవ దిక్పాలైస్సహమోదతే । సాధ్వీసువాసినీవాపిపాతస్సామ
 త్వాసరిజ్జలై ॥ ౧౫ ॥ పతిమారాధ్యవిధివచ్ఛృణుయాద్భక్తీసంయుతా । సాష్టేతనూభవాల్లభ్యాభుక్త్వాభోగాబహూ
 నసౌ ॥ ౧౬ ॥ పత్యాసమోవసాయుజ్యం శంభారాష్టానిశ్చితం । యత్రాధ్యాయద్వయంవాపిత్రితయంచతుష్టయం ॥
 ౧౭ ॥ విద్యాధీయఃపరేచ్ఛక్త్యా సర్వవిత్సభవేత్తథాత్ ॥ ౧౮ ॥ కన్యాధీపాప్నుయాత్కన్యాం పుత్రాధీలభతేసు
 తా ॥ జీవగామాంగృహీతోవా వైరిధిఘాతకైరపి ॥ ౧౯ ॥ గురుచారిత్యమధ్యేతు శ్లోకంశ్లోకాధకమేవనా । ధ్యా

యశంకరమెకాగ్రచేత సాసంస్తరేద్యది ॥ ౨౦ ॥ విభ్యత్యేనంతతోద్యష్టావహింసాస్త్రిష్టుంవిశ్వయః | కారాగారేశ్వంఖ
లయా రాజ్ఞాగుద్ధేనయంత్రితః ॥ ౨౧ ॥ శంకరాచార్యచారిత్ర్య మాద్యంతం ప్రపరేద్యది | గళంతేశ్వంఖలాస్తూణాం అత్త
సారవినిమితాః ॥ ౨౨ ॥ రాజ్యభ్రష్టోధవారాజా స్తరేద్యదిగురోరిదం | చరితంసమ్యగాద్యంతం చక్రవర్తీనజాయతే ॥
౨౩ ॥ దేవేష్వివమహాదేవో గిరిష్వివసురాచలః | అబ్ధిష్వివసుధాంభాధి గ్రహేష్వివదివాకరః ॥ ౨౪ ॥ తారకాస్వివశీ
తాంశు రహిష్వివచవాసుకిః | కామదోగ్ధివాజునీమ లాహిష్విష్టపదంయథా ॥ ౨౫ ॥ దేశికాఖ్యేషుసర్వేషు శ్రీమచ్ఛం
కరదేశికః | సాక్షాన్మృత్యుంజయాలాకే తద్వృత్తంకిమువ్యాతాం ॥ ౨౬ ॥ తస్మాత్సర్వోన్నతస్యాస్యచరితంయఃపరేచ్ఛ
విసవసుకృతీలాకేతస్యజన్తైవసాధకం ॥ ౨౭ ॥ అదైవితమతమాశ్రిత్య ధృతావభస్త్రిపుండ్రకం | శృణోతినసకృద్వామో
ద్విపాచ్ఛవశురేవనః ॥ ౨౮ ॥ అతఃప్రియాహిచితైవ సోభవ్యంహితనూభృతా | నిగ్రహానుగ్రహవ్యగ్ర విగ్రహాగ్రహ
మాకృతేః ॥ ౨౯ ॥ శంకరాచార్యవర్యస్య చరితంభువిపావనం | సకృద్వాప్యసకృద్వాపి జన్తమధ్యేతుమానవః ॥ ౩౦ ॥ పరే
దవశ్యతోభక్త్యా శృణుయాద్వాకదాచన | ససంతరేద్యవాంభాధిందుస్తరంమలినాంబరైః ॥ ౩౧ ॥ శివభక్తిఃపరాయణ్యశంక
రాచార్యదేశికే | అదైవితేపిమతేశ్రద్ధా ససుభీససుధీభువి ॥ ౩౨ ॥ అనేకజనురాయాతతవఃఫలసమాశ్రయాత్ | శంకరా
చార్యచరితే శుశూప్రాజాయతేభృశం ॥ ౩౩ ॥ తస్మాన్తమపాశ్రిత్య దివ్యమదైవితముత్తమం | శంకరాచార్యపితృస్తం
దేశికేంద్రమనుత్తమం ॥ ౩౪ ॥ యోవినిలదతిమూఢాత్మా సథవెత్పాతకీభువి | జన్తమధ్యేసకృద్వాపి శృణుయాదిదముత్తమం ॥
౩౫ ॥ శంకరాచార్యచరితం సవసుకృతీనరః | అస్త్రిన్విచారితే సమ్యగజన్తమనుచింతనైః ॥ ౩౬ ॥ జాయతేనిమలవృజ్ఞా
పావజాతంగళత్యతః | అదైవితేపిమతేభక్తిస్సముదెతివృణామహా ॥ ౩౭ ॥ హరవపరస్సాక్షాద్గుణాతీతోనిరంజనః | శంక
రాచార్యరూపేణ సమదృశ్యతభూతలే ॥ ౩౮ ॥ రరక్షరూక్షనైత్రత్వంవివైవపరమేశ్వరః | రాజన్యోవాగ్రజోవాపివైశ్యోవా
భక్తిసంయుతః ॥ ౩౯ ॥ ఇదంచరితమాకణ్యక మనోరథమవాప్నుయాత్ | పురందరాదివిబుధై భావితంభక్తి సమయు

ద్వాత్రింశోధ్యాయః-

౧౧౧

తైః ॥ ౪౦ ॥ శంకరాచార్యచరితమిద మస్తుశుభావహం । ఆచంప్రతారకస్థాయీభవతాజగతీతతే ॥ ౪౧ ॥ దత్తాదనిశమిష్టాన్న
శ్రీమచ్ఛంకరదేశికః । పఠనాచ్ఛ్రవణౌద్వాపి లిఖనాద్దానతోపి నా ॥ ౪౩ ॥ సత్పాత్రేభ్యోన్విజాతి భ్యశ్శ్రియమన్వహ
మన్నతే ॥ ౪౩ ॥ ... *
...

ఇతిశ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్య శ్రీమచ్ఛంకరభ
గవత్పుజ్య పాదపాథో జమరందనిష్యందా స్వాదత్యందిలా
యమానమాన సచిద్విలాస యతీంద్ర విజ్ఞానకం దతపో
ధనేంద్ర సంవాదే, శంకరవిజయవిలాసే,

ద్వాత్రింశోధ్యాయః-

సంపూర్ణాయం గ్రంథః,

శ్రీసాంబశివార్పణమస్తు-

శ్రీ రస్తు -

శ్రీ సాంబశివాయనమః-

శివరహస్యే - నవమాంశే - చోడశోధ్యాయః -

స్కందఉవాచ॥ తదాగిరిజయోవృష్టప్రికాలజ్ఞప్రిలోచనః॥ భవిష్యచ్ఛివభక్తానాం భక్తింసంపీత్యవిస్తయన్॥ నూళిమాం
 దోళయన్॥ దేవోబభాషేవచనంమునె॥ శృణుత్వమేభిర్గణపైమున్॥ నీశైశ్వసురైస్తథా॥ ప్రభావంశివభక్తానాంకలౌతుప్రభవిష్య
 తామ్॥ ఈశ్వరఉవాచ॥ శృణుదేవిభవిష్యత్సద్భక్తానాంచరితంకలౌ॥ వదామిసంగ్రహేనైవశ్రవణాద్భక్తివధానమ్॥ గోపనీయం
 ప్రయత్నేననాభ్యయంయస్యకస్యచిత్॥ పాపఘ్నంపుణ్యమాయుష్యంశోత్రాణాంమంగళావహమ్॥ పాపకమైకనిరతాన్
 విరతాన్ధమకర్తసు॥ వణాన్శ్రమపరిభ్రష్టాన్ధమప్రసవణాన్జనాన్॥ కల్యణైవజ్జమానాంస్తాన్దృష్ట్వానుక్రోశతోం
 చికే॥ మదంశజాతందేవేశికలావపితపోధనమ్॥ కేరళేషుతదావిప్రంజనయామిమహేశ్వరి॥ తస్యైవాచరితంతేద్యవత్ప్యోమిశ్యణు
 శైలజైకల్యాదిమమహాదేవిసహస్రద్వితయాత్పరమ్॥ సారస్వతాస్తథాగౌడామిత్రాఃకణాంజనాద్విజాః॥ ఆమమీనాశనాదేవి
 హ్యర్యావతాన్సువాసినః॥ ఔత్తరావింధ్యనిలయాభవిష్యంతిమహీతలే॥ శబ్దాథజ్ఞానకుశలాస్తర్కకర్కశబుద్ధయః॥ జై నా
 దౌద్ధాబుద్ధియుక్తామీమాంసానిరతాఃకలౌ॥ వేదబోధితవాక్యానామన్యథైవప్రరోచకాః॥ ప్రత్యక్షవాదకుశలాశ్శల్కభూతాఃక
 లౌశివే॥ మిశ్రాశ్శాస్త్రమహాశస్త్రైరదైవతచ్ఛేదినాంబికే॥ కమైవపరమంశ్రేయోనైవేశఃఫలదాయకః॥ ఇతియుక్తివరా
 వృష్టవాక్తైరుద్వోధయంతిచ॥ తేనఘోరకులాచారాఃకమన్సారాభవంతిచ॥ తేషామత్పాటనార్థాయస్సజామిశేమదంశ
 తః॥ కేరళేశకలగామేవిప్రవత్స్త్వంమదంశతః॥ భవిష్యతిమహాదేవిశంకరాఖ్యోద్విజోత్తమః॥ ఉపసీతస్తదానూతా

వేదానాం గాఢాగ్రహీష్యతి | అద్వాపథితతశ్చ బైవిహృత్య సతుతరగజామ్ | మతిం మీమాంసమానోసాకృత్వా శాస్త్రేషు నిశ్చయమ్ | వాదిమత్తద్వివవరాణశంకరోత్తమకెసరీభినత్యేవ తథాబుద్ధాన్ నిర్ధవిద్యానపిదుగ్రతమ్ || జై నాన్విజిగ్యేతరసాతథాన్యానుమతానుగాణతదామాతరమామంత్య) పరివాత్పుభవిష్యతి | పరివాజకరూపేణ మిశ్రానాశ్రమదూషకాణ | దండహస్తస్తథాకుండీకామాయవననోజ్వలః | భస్తద్ధిగ్ధతిపుండాగ్ంకొరుద్రాక్షాభరణోజ్వలః | తారరుద్రాక్షపారీణశ్శివలింగాచనప్రియః | స్వశిష్యేస్తాదృశైః ఘృణ్యకథావ్యవాక్యానిసోంబికే | మద్దత్తవిద్యయాభిక్షుర్విరాజితశశాంకవత్ | సోద్యైతోచ్ఛేదకాణపాపాణఉచ్ఛిద్యాక్షివ్యతరగతః | స్వమతానుగతాణదెనికరోత్యేవనిరగశమ్ | తథాప్రవత్యయస్తేషాంనైవాసీచ్ఛుగ్రితదగ్ధనె || సూతఉవాచ || మిశ్రాశ్శాస్త్రార్థకుశలాస్తరగకర్తృశబ్దధయః | తేషాముద్యోధనాథాణయతిష్యేభావ్యంకరిష్యతి | వ్యాసోపదిష్టసూతాగ్రాంధ్యైతవాక్యాత్తనాంశివే | అద్యైతమేవసూతార్థంప్రమాణేనకరిష్యతి | అవిముక్తేసమాసీనంవ్యాసంవాక్యైర్విజిత్యచ | శంకరంస్తాతిహృష్టాత్తాశంకరాఖ్యోధమస్కరీ || శంకరఉవాచ || సత్యంసత్యంనెహనానాస్తికించిదీశావాస్యంబ్రహ్మసత్యంచచాహ్యే | బ్రహ్మేవేదంబ్రహ్మవశ్చాత్పురస్తాదెకోరుద్రోనద్వితీయాయతస్థై | ఏకోదేవస్సర్వభూతేషుగూఢౌ నానాకారోద్భాసిభావైస్తదాత్మా | పూర్ణాపూర్ణౌ నామరూపైర్విహీనోవిశ్వాతీ తోవిశ్వనాథౌమహేశః | భూతంభవ్యంవతమానంత్యమీశేసామాన్యంవై దేశకాలాదిహీనః | నాతోమూతికార్యేదవేద్యస్త్యసంగస్సంగీవత్వంలింగసంస్థావిభాసి | త్వద్భాసావై సోమసూర్యానితేంద్రాభీష్టేవోదేత్యేషసూర్యశ్చదేవః | త్వంవేదాదోస్త్వం ఏకోమహేశోవేదాంతానాంసారవాక్యార్థవేద్యః | ఒంకారాథణఃపురుషస్త్యంబుతంచసత్యజ్ఞానానందభూమాసిసోమ | బద్ధోముక్తోనాసిసంగోహ్యసంగోప్రాణప్రాణోమనసస్త్యంమనశ్చ | త్వత్తోవాచామనసాసన్నివృత్తాస్తవానందజ్ఞానినాబద్ధభావాః | త్వత్తోజాతంభూతజాతంమహేశత్వయాజీవత్యేవమేవంవిచిత్రమ్ | త్వమేవాంతేసంవిశత్యేవవిశ్వంత్యాంవైకొవాస్తాతితంస్త్యమీశమ్ | కించిత్జ్ఞాత్వాసర్వభాస్యేవబుద్ధ్వాత్వామాత్మానంవేత్తిదేవంమహేశం || * || ఈశ్వరఉవాచ || ఇతిశంకరవాక్యేనవిశ్వే

శాఖ్యాదహంతదా | పాద్యుబాధూవలింగాత్సాద్విలింగోపిమహేశ్వరి | త్రిపుండ్రవిలసత్ఫలశ్చంద్రార్థకృతశేఖరః | నా
గాజినాత్తరాసంగోనీలకంఠస్త్రిలోచనః | పరకాకోవరాధీశరాబద్ధారస్త్యయాంబయా | తమబ్రువంమహాదేవిప్రణతంయ
తినాంవరమ్ | శిష్యేశ్చతుర్భిశ్చయతంభస్తరుద్రాక్షుభూషణమ్ || ఈశ్వరఉవాచ | మదంశతస్తవంజాతౌసిఘవిచాదైవితసి
ద్ధయే | పాపమిశ్రాశ్చితైర్తాగైజైనదుర్బుద్ధిబోధకైః || భిన్నవైదికసంసిద్ధలదైవతేదైవతవాక్యతః | తద్భేదగిరివజ్రస్తవం
సంజాతౌసిమదంశతః || దూర్వానశ్శాపతోభూమాజాతాంవాణీంవిజితృతామ్ | అగస్త్యచరితేదేశేతుంగాతీరెసునిమలై ||
పుణ్యక్షేత్రేద్విజవరస్థాపయిత్వాసుసూజయి | యత్రాస్త్రైబుశ్యశ్యంగస్యమహాషేరాశ్రమోమహాః | కలాపపీతతోదైవ
తమాగః ఖ్యాతౌభవిష్యతి | దావ్రింశత్పరమాయస్తేశీఘ్రంకైలాసమావస | ఏతత్ప్రతిగృహణత్వంపంచలింగంసుపూజయి |
భస్తరుద్రాక్షుసంపన్నఃపంచాక్షరపరాయణః | శతరుద్రావతనైశ్చతారేణభసితేనచ | బిల్వపత్రైశ్చకుసుమైరైవేద్యైర్వి
విధేరపి | త్రివారంసావధానేనగచ్ఛస్వజయాయచ || త్వదగ్రైకైలాసాచలవరసుపాశీగతమహాసముద్యచ్ఛంద్రార్థంస్ఫటికధ
వళంలింగకుళకమ్ | సమాసీనసోమోద్విమలమణిమాళ్యచయవరంకలౌలింగార్చయాంభవతిహివిముక్తిః పరతరా || సశం
కరోమాంప్రణనామమస్కరీయశస్కరీతస్కరవర్యమార్జ్యే | సంగృహ్యలింగానిజగామవేగాదూఢమాసబుద్ధాహాతమిశ్ర
జైనాః || తద్యోగభోగవరముక్తిసుమోక్షయోగలింగార్చనాప్రాప్తజయస్సకామమ్ | తానైవవిజితృతరసాక్షతశాస్త్ర
జాలైమిశ్రాతతోలోకమహాపశైవమ్ ||

... .. *

ఇతి శ్రీశివరహస్యే - నవమాంశే - శంకరప్రాదుభావో

నామషోడశోధ్యాయః -

శ్రీశివార్పణమస్తు -

